

สมรรถภาพที่จำเป็นในการจัดการเรียนการสอน
โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญของผู้สอนระดับปริญญาตรี
สาขาวิชาดนตรี : เฉพาะมหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคเหนือตอนล่าง

สธน โรจนตระกูล

รายงานการวิจัยนี้ได้รับทุนสนับสนุนจากมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม
ปี 2550

หัวข้อวิจัย การศึกษาสมรรถภาพที่จำเป็นในการจัดการเรียนการสอน โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ
ของผู้สอนระดับปริญญาตรี สาขาวิชาดนตรี : เฉพาะมหาวิทยาลัยราชภัฏ
กลุ่มภาคเหนือตอนล่าง

ผู้วิจัย รองศาสตราจารย์สรน โจรนตระกูล

ปีการศึกษา 2549

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ของการวิจัยเพื่อศึกษาสมรรถภาพที่จำเป็นในการจัดการเรียนการสอน โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ และเพื่อเปรียบเทียบสมรรถภาพในการจัดการเรียนการสอน โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญของผู้สอนระดับปริญญาตรี สาขาวิชาดนตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคเหนือตอนล่าง โดยจำแนกตามวุฒิทางการศึกษา ประสบการณ์ในการสอน และขนาดของโปรแกรมวิชา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นผู้สอนระดับปริญญาตรี สาขาวิชาดนตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคเหนือตอนล่าง ปีการศึกษา 2549 ซึ่งได้มาโดยการเจาะจงจำนวนกลุ่มตัวอย่าง 42 คน เก็บข้อมูลได้ 38 ฉบับ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบประเมินสมรรถภาพที่จำเป็นในการจัดการเรียนการสอน โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ แบ่งเป็น 4 ด้าน คือ ความรู้ความเข้าใจในการวางแผนการสอน การจัดการกิจกรรมการสอน การสนับสนุนและสร้างแหล่งการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่า F - test

ผลการวิจัยพบว่า

1. สมรรถภาพที่จำเป็นในการจัดการเรียนการสอน โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญของผู้สอนระดับปริญญาตรี สาขาวิชาดนตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคเหนือตอนล่าง โดยรวมทุกด้านอยู่ในระดับมาก
2. สมรรถภาพที่จำเป็นในการจัดการเรียนการสอน โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญของผู้สอน จำแนกตามรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน
3. การเปรียบเทียบสมรรถภาพที่จำเป็นในการจัดการเรียนการสอนของผู้สอน โดยรวมทุกด้านเมื่อเปรียบเทียบกันตามวุฒิทางการศึกษา และประสบการณ์การสอนไม่แตกต่างกัน ส่วนขนาดของโปรแกรมวิชาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ เช่น 0.05

Abstract

The purposes of this research were to study necessary efficiencies in learning management by using student center method and to compare this teaching method among the instructors from Rajabhat Universities in the lower northern region. The instructions were classified by educational qualifications teaching experiences and program sizes. The samplers were 38 from 48 purposive instructors who taught music in academia year 2006 from the lower northern Rajabhat Universities. The instrument for the research was efficiency evaluational form. The form was divided into 4 factors : knowledge in teaching management by student center method, teaching activities, constructing learning sources and measurement. Data was analyzed by percents, \bar{X} , SD and t – test.

The study found that :

1. Necessary efficiencies in learning management by student center method of the music instructors for all factors were in the high level.
2. Necessary efficiencies in learning by student center of the instructors by dividing into factors, each factor was in high level.
3. Comparing necessary efficiencies in leaning management by student center method about knowledge, educational qualifications, teaching experiences were not different. The program sizes were statistic significant different at 0.05 level.

กิตติกรรมประกาศ

การวิจัยนี้ได้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ด้วยความกรุณาจากผู้สอนที่ช่วยตอบแบบสอบถาม และได้รับทุนสนับสนุนจากมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม ซึ่งข้าพเจ้าขอขอบคุณผู้ที่เกี่ยวข้อง มา ณ ที่นี้ด้วย

ศธน โรจนตระกูล

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	
กิตติกรรมประกาศ	
สารบัญตาราง	
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	1
ขอบเขตของการวิจัย	3
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	3
นิยามศัพท์	4
สมมุติฐานการวิจัย	6
บทที่ 2 เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	7
เอกสารที่เกี่ยวข้อง	7
ทิศทางการพัฒนา “ราชภัฏ”	7
เกณฑ์มาตรฐานการศึกษาระดับอุดมศึกษา	10
พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติกับการปฏิรูปการเรียนรู้	12
แนวคิด ความหมาย และปัจจัยสำคัญในการสนับสนุนกระบวนการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ	14
สมรรถภาพที่จำเป็นในการจัดกิจกรรมการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ	20
ความต้องการฝึกอบรมครูและรูปแบบการฝึกอบรม	24
โครงสร้างหลักสูตร	30
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	41
กรอบแนวคิดในการวิจัย	43

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	44
ระเบียบวิธีวิจัย	44
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	44
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	45
การเก็บรวบรวมข้อมูล	46
การวิเคราะห์ข้อมูล	46
บทที่ 4 ผลการวิจัย	48
บทที่ 5 สรุปผล อภิปราย และข้อเสนอแนะ	81
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	81
อภิปรายผล	83
ข้อเสนอแนะ	85
บรรณานุกรม	87
ภาคผนวก	91
ประวัติย่อของผู้วิจัย	96

สารบัญตาราง

ตาราง		หน้า
1	จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย	45
2	จำนวนผู้สอนที่ตอบแบบสอบถามจำแนกตามมหาวิทยาลัยที่สังกัด	49
3	จำแนกตามวุฒิทางการศึกษา	49
4	จำแนกตามประสบการณ์ในการสอน	50
5	จำแนกตามขนาดของโปรแกรมวิชา	50
6	ค่าเฉลี่ยสมรรถภาพของผู้สอนระดับปริญญาตรี สาขาวิชาดนตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคเหนือตอนล่าง ในการจัดการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ	51
7	ค่าเฉลี่ยสมรรถภาพของผู้สอนระดับปริญญาตรี สาขาวิชาดนตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคเหนือตอนล่าง ในการจัดการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ จำแนกตามด้านความรู้ความเข้าใจในการวางแผนการสอน ด้านการจัดกิจกรรมการสอน ด้านการสนับสนุนและสร้างแหล่งการเรียนรู้ และด้านการวัดผลประเมินผล	56
8	ค่าเฉลี่ยสมรรถภาพของผู้สอนระดับปริญญาตรี สาขาวิชาดนตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคเหนือตอนล่าง ด้านความรู้ความเข้าใจในการวางแผนการสอน	57
9	ค่าเฉลี่ยสมรรถภาพของผู้สอนระดับปริญญาตรี สาขาวิชาดนตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคเหนือตอนล่าง ด้านการจัดกิจกรรมการสอน	59
10	ค่าเฉลี่ยสมรรถภาพของผู้สอนระดับปริญญาตรี สาขาวิชาดนตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคเหนือตอนล่าง ด้านการสนับสนุนและสร้างแหล่งการเรียนรู้	61
11	ค่าเฉลี่ยสมรรถภาพของผู้สอนระดับปริญญาตรี สาขาวิชาดนตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคเหนือตอนล่าง ในการจัดกิจกรรมการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ ด้านการวัดและประเมินผล	62
12	การเปรียบเทียบสมรรถภาพการจัดกิจกรรมการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ รวมทุกด้าน จำแนกตามวุฒิทางการศึกษา	64

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง		หน้า
13	การวิเคราะห์ค่าแปรปรวน (ANOVA) สมรรถภาพของผู้สอนระดับปริญญาตรี สาขาวิชาดนตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคเหนือตอนล่าง จำแนกตามวุฒิทางการศึกษา	64
14	เปรียบเทียบสมรรถภาพการจัดการเรียนการสอน โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ ทุกด้าน จำแนกตามประสบการณ์ในการสอน	65
15	การวิเคราะห์ค่าแปรปรวน (ANOVA) ของผู้สอนระดับปริญญาตรี สาขาวิชาดนตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคเหนือตอนล่าง จำแนกตามวุฒิทางการศึกษา	65
16	การเปรียบเทียบสมรรถภาพการจัดการเรียนการสอน โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ จำแนกตามขนาดของโปรแกรมวิชา	66
17	การวิเคราะห์ค่าแปรปรวน (ANOVA) สมรรถภาพด้านการจัดกิจกรรมการสอน โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ จำแนกตามขนาดของโปรแกรมวิชา	66
18	การเปรียบเทียบความรู้ความเข้าใจในการวางแผนการสอนของผู้สอนระดับปริญญาตรี สาขาวิชาดนตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคเหนือตอนล่าง จำแนกตามวุฒิทางการศึกษา	67
19	การวิเคราะห์ค่าแปรปรวน (ANOVA) สมรรถภาพด้านความรู้ความเข้าใจในการวางแผนการสอนจำแนกตามวุฒิทางการศึกษา	68
20	การเปรียบเทียบสมรรถภาพของผู้สอนระดับปริญญาตรี สาขาวิชาดนตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคเหนือตอนล่าง ด้านความรู้ ความเข้าใจในการวางแผนการสอน จำแนกตามประสบการณ์ในการสอน	68
21	การวิเคราะห์ค่าแปรปรวน (ANOVA) สมรรถภาพของผู้สอนระดับปริญญาตรี สาขาวิชาดนตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคเหนือตอนล่าง ด้านความรู้ความเข้าใจในการวางแผนการสอน จำแนกตามประสบการณ์ในการสอน	69
22	การเปรียบเทียบสมรรถภาพของผู้สอนระดับปริญญาตรี สาขาวิชาดนตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคเหนือตอนล่าง ด้านความรู้ความเข้าใจ ในการวางแผนการสอน จำแนกตามขนาดของโปรแกรมวิชา	69

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง		หน้า
23	การวิเคราะห์ค่าแปรปรวน (ANOVA) สมรรถภาพด้านความรู้ความเข้าใจในการวางแผนการสอน จำแนกตามขนาดของโปรแกรมวิชา	70
24	การเปรียบเทียบสมรรถภาพของผู้สอนระดับปริญญาตรี สาขาวิชาดนตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคเหนือตอนล่าง ด้านการจัดกิจกรรมการสอน จำแนกตามวุฒิทางการศึกษา	70
25	การวิเคราะห์ค่าแปรปรวน (ANOVA) สมรรถภาพของผู้สอนระดับปริญญาตรี สาขาวิชาดนตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคเหนือตอนล่าง ด้านการจัดกิจกรรมการสอน จำแนกตามวุฒิทางการศึกษา	71
26	การเปรียบเทียบสมรรถภาพของผู้สอนระดับปริญญาตรี สาขาวิชาดนตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคเหนือตอนล่าง ด้านการจัดกิจกรรมการสอน จำแนกตามประสบการณ์ในการสอน	71
27	การวิเคราะห์ค่าแปรปรวน (ANOVA) สมรรถภาพของผู้สอนระดับปริญญาตรี สาขาวิชาดนตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคเหนือตอนล่าง ด้านความรู้ความเข้าใจในการวางแผนการสอน จำแนกตามประสบการณ์ในการสอน	72
28	การเปรียบเทียบสมรรถภาพด้านการจัดกิจกรรมการสอน จำแนกตามขนาดของโปรแกรมวิชา ของผู้สอนระดับปริญญาตรี สาขาวิชาดนตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคเหนือตอนล่าง	72
29	การวิเคราะห์ค่าแปรปรวน (ANOVA) สมรรถภาพของผู้สอนระดับปริญญาตรี สาขาวิชาดนตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคเหนือตอนล่าง ด้านการจัดการเรียนการสอน จำแนกตามขนาดของโปรแกรมวิชา	73
30	การเปรียบเทียบสมรรถภาพของผู้สอนระดับปริญญาตรี สาขาวิชาดนตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคเหนือตอนล่าง ด้านการสนับสนุนและสร้างแหล่งการเรียนรู้ จำแนกตามวุฒิทางการศึกษา	74
31	การวิเคราะห์ความแปรปรวน (ANOVA) สมรรถภาพของผู้สอนระดับปริญญาตรี สาขาวิชาดนตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคเหนือตอนล่าง ด้านการสนับสนุนและสร้างแหล่งการเรียนรู้ จำแนกตามวุฒิทางการศึกษา	74

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง		หน้า
32	การเปรียบเทียบสมรรถภาพของผู้สอนระดับปริญญาตรี สาขาวิชาดนตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคเหนือตอนล่าง ด้านการสนับสนุนและสร้างแหล่งการเรียนรู้ จำแนกตามประสบการณ์ในการสอน	75
33	การวิเคราะห์ค่าแปรปรวน (ANOVA) สมรรถภาพของผู้สอนระดับปริญญาตรี สาขาวิชาดนตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคเหนือตอนล่าง ด้านการสนับสนุนและสร้างแหล่งการเรียนรู้ จำแนกตามประสบการณ์ในการสอน	75
34	การเปรียบเทียบสมรรถภาพของผู้สอนระดับปริญญาตรี สาขาวิชาดนตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคเหนือตอนล่าง ด้านการสนับสนุนและสร้างแหล่งการเรียนรู้ จำแนกตามขนาดของโปรแกรมวิชา	76
35	การวิเคราะห์ค่าแปรปรวน (ANOVA) สมรรถภาพของผู้สอนระดับปริญญาตรี สาขาวิชาดนตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคเหนือตอนล่าง ด้านการสนับสนุนและสร้างแหล่งการเรียนรู้ จำแนกตามขนาดของโปรแกรมวิชา	76
36	การเปรียบเทียบสมรรถภาพของผู้สอนระดับปริญญาตรี สาขาวิชาดนตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคเหนือตอนล่าง ด้านการวัดและประเมินผล จำแนกตามวุฒิทางการศึกษา	77
37	การวิเคราะห์ความแปรปรวน (ANOVA) สมรรถภาพของผู้สอนระดับปริญญาตรี สาขาวิชาดนตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคเหนือตอนล่าง ด้านการวัดและประเมินผล จำแนกตามวุฒิทางการศึกษา	77
38	การเปรียบเทียบสมรรถภาพของผู้สอนระดับปริญญาตรี สาขาวิชาดนตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคกลาง ด้านการวัดและประเมินผล จำแนกตามประสบการณ์ในการสอน	78
39	การวิเคราะห์ค่าแปรปรวน (ANOVA) สมรรถภาพของผู้สอนระดับปริญญาตรี สาขาวิชาดนตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคเหนือตอนล่าง ด้านการวัดและประเมินผล จำแนกตามประสบการณ์ในการสอน	78

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง		หน้า
40	การเปรียบเทียบสมรรถภาพของผู้สอนระดับปริญญาตรี สาขาวิชาดนตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคเหนือตอนล่าง ด้านการวัดและประเมินผล จำแนกตามขนาดของโปรแกรมวิชา	79
41	การวิเคราะห์ค่าแปรปรวน (ANOVA) สมรรถภาพของผู้สอนระดับปริญญาตรี สาขาวิชาดนตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคเหนือตอนล่าง ด้านการวัดและประเมินผล จำแนกตามขนาดของโปรแกรมวิชา	79

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้กำหนดแนวทางการจัดการศึกษา เพื่อยึดผู้เรียนเป็นสำคัญการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนหรือประสบการณ์การเรียนรู้ บิดหลักให้ผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ การจัดสภาวะแวดล้อมบรรยากาศ รวมทั้งแหล่งการเรียนรู้ต่างๆ ให้หลากหลาย เพื่อเอื้อต่อความสามารถของแต่ละบุคคล เพื่อให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติที่สอดคล้องกับความถนัดและความสนใจเหมาะสมแก่วัยและศักยภาพของผู้เรียน ในการจัดกระบวนการเรียนการสอนเน้นให้ผู้เรียนมีความสำคัญที่สุดมุ่งเน้นประโยชน์ผู้เรียนเป็นสำคัญ ผู้เรียนต้องเรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น มีนิสัยรักการเรียนรู้และเกิดการใฝ่รู้ใฝ่เรียน ฉะนั้นครูจึงเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการจัดบรรยากาศและกระบวนการเรียนรู้ต่างๆ ต้องพัฒนาคุณภาพและประสิทธิภาพการสอนของตนให้มีความรู้สามารถจัดประสบการณ์การเรียนการสอนที่สอดคล้องเหมาะสมกับผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาศักยภาพได้อย่างเต็มที่ ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่สมบูรณ์ทั้งด้านความรู้ ความคิด เจตคติ คุณธรรม จริยธรรม (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2542 : 3)

การเรียนรู้ที่สมบูรณ์จะต้องผ่านการมีส่วนร่วมรู้ ร่วมคิด ร่วมทำจริง และร่วมประเมินผลโดยผู้เรียน กระบวนการนี้จะก่อให้เกิดความสุขแก่ตัวผู้เรียน ผู้สอน และผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ซึ่งจะปฏิสัมพันธ์ต่อกันและกันอย่างต่อเนื่องตามบทบาทของแต่ละฝ่าย ผู้สอนจะทำหน้าที่ให้กำลังใจออกแบบกิจกรรมและจัดประสบการณ์ของตนเอง พัฒนาความสามารถทางสติปัญญา และพัฒนาความสามารถทางอารมณ์ ผู้สอนต้องปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการสอนของตนในการจัดกิจกรรมการสอนต้องศึกษาวิเคราะห์หลักสูตร เนื้อหาวิชาในหลักสูตรและวัตถุประสงค์ของการเรียนให้เข้าใจอย่างถ่องแท้ โดยต้องร่วมมือกันทำงานเป็นทีมเพื่อวางแผนจัดกระบวนการเรียนรู้ให้มีความต่อเนื่องเชื่อมโยงกันและบูรณาการสาระการเรียนรู้แต่ละวิชาให้สัมพันธ์กัน ผู้ที่จะทำกระบวนการเรียนรู้นี้ประสบผลสำเร็จได้ก็คือผู้สอน ซึ่งตามกระบวนการเรียนรู้ที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญนั้น ผู้สอนมิได้มีความสำคัญน้อยลง แต่ยังมีมีความสำคัญอย่างมากหรืออาจจะมีมากกว่าเดิม

เพราะเป็นการจัดการเรียนรู้ที่ตั้งอยู่บนรากฐานของผลประโยชน์อันสูงสุดที่ผู้เรียนพึงได้รับตามสิทธิขั้นพื้นฐาน (คณะอนุกรรมการปฏิรูปการเรียนรู้ 2543 : 62 – 70)

การที่ผู้สอนสามารถดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอนได้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 นั้น การพัฒนาคุณภาพและประสิทธิภาพของผู้สอนจึงเป็นภารกิจที่สำคัญและควรดำเนินการโดยเร่งด่วน เนื่องจากผู้สอนเป็นผู้มีปฏิสัมพันธ์โดยตรงกับผู้เรียน ผู้สอนจึงต้องหาแนวทางหรือยุทธศาสตร์ให้ผู้สอนเปลี่ยนมุมมองและความคิด มุ่งปรับคุณภาพการจัดการเรียนรู้ พัฒนาปัญญาคน ผู้สอนต้องทบทวนบทบาทของตนเองว่าการจัดการเรียนการสอนที่ตนกำลังดำเนินการอยู่มีคุณภาพถูกต้องเหมาะสมสอดคล้องกับสภาพของสังคมไทย และสังคมโลกมากน้อยเพียงใด พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 อันเป็นกฎหมายแม่บทของการจัดการศึกษาที่มุ่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทุกด้านทุกมิติ เพื่อให้เกิดผลทางการเรียนรู้ที่ผู้เรียนสำคัญที่สุด (สุภรณ์ สุภาพงศ์ 2543 : 56 – 68)

จากการที่ผู้สอนจะต้องปรับเปลี่ยนพฤติกรรมกรรมการสอนของตน โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญจึงจำเป็นต้องพัฒนาผู้สอนให้มีความรู้ความสามารถที่เหมาะสมเพื่อให้การจัดการเรียนการสอนของผู้สอนบรรลุวัตถุประสงค์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ผู้วิจัยจึงได้ศึกษาสมรรถภาพที่จำเป็นในการจัดการเรียนการสอนของผู้สอน โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญซึ่งผลการวิจัยครั้งนี้จะเป็นข้อมูลให้ผู้สอนในระดับปริญญาตรี และผู้เกี่ยวข้องได้ใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาและปรับปรุงการจัดการเรียนการสอน โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ ได้อย่างมีคุณภาพและประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสมรรถภาพที่จำเป็นในการจัดการเรียนการสอน โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญของผู้สอนระดับปริญญาตรี สาขาวิชาดนตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคเหนือตอนล่าง
2. เพื่อเปรียบเทียบสมรรถภาพในการจัดการเรียนการสอน โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญของผู้สอน โดยจำแนกตามวุฒิทางการศึกษา ประสบการณ์ในการสอน และขนาดของโปรแกรมวิชา

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เป็นแนวทางในการพัฒนาสมรรถภาพที่จำเป็นในการจัดการเรียนการสอน โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ
2. เสนอแนวนโยบายและแนวทางในการฝึกอบรมผู้สอน ให้มีความรู้ความสามารถในการจัดการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้สอนในระดับปริญญาตรี สาขาวิชาดนตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคเหนือตอนล่าง

2. ตัวแปรที่ศึกษา

2.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่

2.1.1 วุฒิต่างการศึกษา จำแนกเป็น

ปริญญาตรี ปริญญาโท และปริญญาเอก

2.1.2 ประสบการณ์ในการสอน จำแนกเป็น

- น้อยกว่า 10 ปี
- 10 – 20 ปี
- 21 ปีขึ้นไป

2.1.3 ขนาดของโปรแกรมวิชา จำแนกเป็น

โปรแกรมวิชาดนตรีขนาดเล็ก (มีจำนวนนักศึกษาไม่เกิน 50 คน)

โปรแกรมวิชาดนตรีขนาดกลาง (มีจำนวนนักศึกษาตั้งแต่ 50 – 100 คน)

โปรแกรมวิชาดนตรีขนาดใหญ่ (มีจำนวนนักศึกษาตั้งแต่ 100 คนขึ้นไป)

2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ สมรรถภาพที่จำเป็นในการจัดการเรียนการสอนโดยยึด

ผู้เรียนเป็นสำคัญ ที่แสดงออกให้สังเกตเห็นได้จากพฤติกรรมการสอนใน 4 ด้าน ดังนี้

1. ความรู้ความเข้าใจในการวางแผนการสอน
2. การจัดกิจกรรมการสอน
3. การสนับสนุนและสร้างแหล่งการเรียนรู้
4. การวัดและประเมินผล

นิยามศัพท์เฉพาะ

สมรรถภาพที่จำเป็นในการจัดการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ หมายถึง ความรู้ความเข้าใจ คุณลักษณะและทักษะที่เป็นแรงกระตุ้น หรือสนับสนุนให้ผู้สอนจัดกิจกรรมการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญที่แสดงออกให้เห็นได้จากพฤติกรรมการสอน โดยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม เน้นการปฏิบัติจริง ได้มีการพัฒนาระบบการคิด มีอิสระ ได้เรียนรู้ตามความถนัดและความสนใจ สามารถสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองด้วยวิธีการ และแหล่งความรู้ที่หลากหลาย นำความรู้และประสบการณ์ไปใช้ในชีวิตรจริงได้ โดยจำแนกเป็นด้านต่างๆ ประกอบด้วย

1. ความรู้ความเข้าใจในการวางแผนการสอน
2. การจัดกิจกรรมการสอน
3. การสนับสนุนและสร้างแหล่งการเรียนรู้
4. การวัดและประเมินผล

ความรู้ความเข้าใจในการวางแผนการสอน หมายถึง การมีความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาวิชาที่สอนอย่างแท้จริง วิเคราะห์หลักสูตรเตรียมการสอนทั้งเนื้อหาและวิธีการ จัดทำแผนการสอน กำหนดการสอนในแต่ละรายวิชา สามารถเชื่อมโยงวิชาต่างๆ ให้สอดคล้องกัน มุ่งให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง ยึดถือความแตกต่างระหว่างบุคคลเป็นสำคัญ ตอบสนองความรู้และความถนัดของผู้เรียน และตอบสนองความสนใจของแต่ละบุคคล เปิดโอกาสให้ผู้เรียนกำหนดแผนการเรียนร่วมกัน

การจัดกิจกรรมการสอน หมายถึง สภาพการจัดประสบการณ์ของผู้สอนโดยสามารถบูรณาการสาระการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับความสนใจทันสมัยตามสภาพจริง จัดกิจกรรมและสถานการณ์ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้แสดงออกและคิดอย่างสร้างสรรค์ ส่งเสริมให้ผู้เรียนฝึกคิด ฝึกทำ และฝึกปรับปรุงตนเอง เอาใจใส่เด็กเป็นรายบุคคลและแสดงความเมตตาต่อผู้เรียนอย่างทั่วถึง ครูมีความเป็นประชาธิปไตย เปิดโอกาสให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ เคารพความคิดเห็นของนักเรียนแต่ละคนอย่างจริงจัง มีสื่อการเรียนและการค้นคว้าที่หลากหลายเน้นให้ผู้เรียนทำกิจกรรมกลุ่ม ใช้กระบวนการแก้ปัญหาในกิจกรรมการเรียนการสอน ผู้สอนเน้นบทบาทการสนับสนุนและ

ช่วยเหลือผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้เป็นสำคัญ เปิดโอกาสให้ผู้เรียนเลือกทำกิจกรรมตามความสามารถ ความถนัดและความสนใจของตนเองอย่างมีความสุข ส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ

การสนับสนุนและสร้างแหล่งการเรียนรู้ หมายถึง การจัดสิ่งแวดล้อมและบรรยากาศปลูกเร้าใจและเสริมแรงให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ แนะนำแหล่งการเรียนรู้ทั้งในและนอกมหาวิทยาลัย ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีประสบการณ์ตรงสัมพันธ์กับธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ใช้แหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลายและเชื่อมโยงกับประสบการณ์ชีวิตจริง มีการประยุกต์ใช้ความรู้กับชีวิตจริง สนับสนุนให้ผู้เรียนได้ฝึกค้นรวบรวมข้อมูล และสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเอง เปิดโอกาสให้ผู้เรียนวางแผนขั้นตอนในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง

การวัดและประเมินผล หมายถึง การดำเนินกิจกรรมวัดผลและประเมินผล โดยผู้สอนจะเน้นกระบวนการเรียนรู้เป็นสำคัญ ใช้วิธีการวัดและประเมินผลที่หลากหลาย วัดและประเมินผลตามสภาพจริง ผู้สอนสามารถใช้คำถามเป็นเครื่องนำทางในการเรียนรู้ มีการวัดโดยใช้ผลงานเป็นสำคัญ สังเกตและประเมินพัฒนาการของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการวัดและประเมินผล ฝึกให้ผู้เรียนประเมิน ปรับปรุงตนเองและยอมรับผู้อื่น ใช้ข้อมูลจากการวัดผลมาปรับปรุงการเรียนการสอนให้ดีขึ้น

มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคเหนือตอนล่าง ได้แก่ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม และมหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์

ขนาดของโปรแกรมวิชา หมายถึง การแบ่งขนาดโปรแกรมวิชาคนตรี ตามจำนวนนักศึกษาที่มีอยู่ในโปรแกรม โดยแบ่งเป็น 3 ขนาด ดังนี้

โปรแกรมวิชาคนตรีขนาดเล็ก หมายถึง โปรแกรมวิชาคนตรีที่มีจำนวนนักศึกษาไม่เกิน 50 คน

โปรแกรมวิชาคนตรีขนาดกลาง หมายถึง โปรแกรมวิชาคนตรีที่มีจำนวนนักศึกษาตั้งแต่ 51 – 100 คน

โปรแกรมวิชาคนตรีขนาดใหญ่ หมายถึง โปรแกรมวิชาคนตรีที่มีจำนวนนักศึกษาตั้งแต่ 101 คน ขึ้นไป

ผู้สอน หมายถึง ผู้ที่ทำการสอนระดับปริญญาตรี สาขาวิชาคนตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคเหนือตอนล่าง ปีการศึกษา 2549

สมมุติฐานการวิจัย

1. สมรรถภาพที่จำเป็นในการจัดการเรียนการสอน โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญของ
ผู้สอนระดับปริญญาตรี
2. ผู้สอนที่มีวุฒิทางการศึกษา ประสบการณ์ในการสอนและขนาดของโปรแกรม
วิชาต่างกันมีสมรรถภาพที่จำเป็นในการจัดการเรียนการสอน โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญแตกต่างกัน

บทที่ 2

เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งจะนำเสนอตามลำดับ ดังนี้

1. เอกสารที่เกี่ยวข้อง

1.1 ทิศทางการพัฒนา “ราชภัฏ”

1.2 เกณฑ์มาตรฐานการศึกษาระดับอุดมศึกษา

1.3 พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติกับการปฏิรูปการเรียนรู้

1.4 แนวคิด ความหมาย และปัจจัยสำคัญในการสนับสนุนกระบวนการเรียนรู้

โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ

1.5 สมรรถภาพที่จำเป็นในการจัดการเรียนการสอน โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ

1.6 ความต้องการฝึกอบรมและรูปแบบการฝึกอบรม

1.7 โครงสร้างของหลักสูตรคนตรี

2. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เอกสารที่เกี่ยวข้อง

1. ทิศทางการพัฒนา “ราชภัฏ” (จากหนังสือพิมพ์ข่าวสด คอลัมน์ “ข่าวสด ราชภัฏ”)

จากกรณีที่สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) เปิดประเด็นปัญหาคุณภาพการจัดการศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏ 40 แห่งทั่วประเทศ เมื่อเปรียบเทียบกับผลการประเมินมหาวิทยาลัยของรัฐ

โดย สมศ. ระบุถึงผลการประเมินคุณภาพภายนอก รอบที่ 1 ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2544 – 2548 พบว่า มหาวิทยาลัยราชภัฏ (มรภ.) มหาวิทยาลัยราชมนคล (มทร.) มีปัญหาคุณภาพต่ำ เกือบทุกมาตรฐาน ตามตัวชี้วัดการประเมินของ สมศ. ไม่ว่าจะเป็น ปัญหาคุณภาพของอาจารย์ ผู้สอนที่อยู่ในขั้นติดลบถึง 100 เท่า เนื่องจากอาจารย์ผู้สอนขาดการทำผลงานวิชาการอย่างรุนแรง นอกจากนี้ สมศ. ยังวิเคราะห์อีกว่าที่ผ่านมา มรภ.ต้องปรับเปลี่ยนบทบาทจากการเป็นสถาบัน

ที่ผลิตครูมาเป็นมหาวิทยาลัยที่สอนสหวิทยาการ จึงขาดบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญในแต่ละสาขา ส่งผลให้นักศึกษาของ มรภ.จะเสียเปรียบมหาวิทยาลัยอื่นๆ

ศ. (กิตติคุณ) ดร.สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ ผู้อำนวยการ สมศ. เปิดเผยว่า สมศ. จะประเมินคุณภาพเพื่อเป็นกระบอกเสียงเรียกร้องแทน มรภ. ไปยังกระทรวงศึกษาธิการ (ศธ.) ในการจัดสรรทรัพยากรและแนวทางการพัฒนาคุณภาพของการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา โดยเฉพาะการประเมินคุณภาพรอบที่ 2 ระหว่างปี 2549 – 2553 นั้น สมศ. จะประเมินแล้วแบ่งกลุ่มออกมาเป็นสาขาวิชา หากสาขาวิชาต่างๆ ของมหาวิทยาลัยใดประเมินแล้วไม่ผ่านคุณภาพขั้นต่ำ ก็จะไม่มีการประกาศรับรองคุณภาพ ซึ่งจะทำให้ทุกมหาวิทยาลัยตื่นตัวและเร่งพัฒนาคุณภาพตนเองเพื่อรับการประเมิน

สำหรับ สกอ. ต้องเร่งเข้ามาประเมินคุณภาพภายในของมหาวิทยาลัยในสังกัด ที่ทำการประเมินระยะ 3 ปีต่อครั้ง โดยเฉพาะ มรภ. ต้องเร่งปรับปรุงหลักสูตรและยกเลิกการสอน ในหลักสูตรที่ไม่ได้มาตรฐาน ขาดอาจารย์ผู้สอนที่มีวุฒิทางการศึกษาที่เหมาะสม ส่วนผู้บริหาร มหาวิทยาลัยราชภัฏต้องคำนึงถึงการเปิดหลักสูตรที่ตรงกับความต้องการของตลาด โดยควรทำวิจัย ก่อนเปิดหลักสูตร ไม่ใช่อาศัยเปิดหลักสูตรการเรียนการสอนตามแค่ตลาด

ที่สำคัญ สมศ. จะเสนอต่อรัฐบาลสมัยหน้าด้วยว่าควรกำหนดทิศทางการผลิต บุคลากรของประเทศอย่างชัดเจนและกำหนดเงื่อนไขทางคุณวุฒิวิชาชีพ จะทำให้คนที่ทำงาน สายอาชีพมีรายได้ดี ไม่ต้องแห่มาเรียนระดับอุดมศึกษาทั้งหมดด้วย

“สิ่งที่สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) ควรทำไม่ใช่การจัดอันดับ มรภ. ร่วมกับมหาวิทยาลัยอื่นๆ ที่เข้มแข็ง หรือแม้แต่การให้เข้าไปประเมินคุณภาพภายนอกของ มรภ. ด้วยซ้ำ ผมเองรู้คำตอบของคุณภาพ มรภ. เป็นอย่างดี และไม่อยากจะเข้าไปประเมิน แต่ก็ต้อง ทำตามที่กฎหมายกำหนด” ผู้อำนวยการ สมศ.

ผลประเมินจะสะท้อนให้ภาครัฐเห็นว่าคุณภาพอุดมศึกษาที่ตกต่ำ เนื่องจาก มรภ. ไม่ได้รับการดูแลสนับสนุนงบประมาณจากรัฐอย่างเต็มที่ ไม่มีอิสระในการทำงานผูกติดกับระบบ บริหารของกระทรวงศึกษาธิการ (ศธ.) ขาดบุคลากรทางการศึกษาที่มีความสามารถ โดยเฉพาะ ความที่ มรภ. ต้องพึ่งตนเองจึงพยายามเปิดศูนย์การศึกษา หรือคณะ หรือสาขาวิชาต่างๆ เพื่อดึง นักศึกษาจำนวนมากให้มาเรียนนั้น จะเกิดปัญหาคุณภาพอุดมศึกษาในระยะยาว เนื่องจากการเปิด สาขาวิชาควรมีอาจารย์ผู้สอนที่จบระดับปริญญาเอก ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 35 แต่ มรภ. และ สภามหาวิทยาลัยไม่ได้คำนึงถึงจุดนี้ หวังเปิดสาขาดึงนักศึกษามาเรียน

“สุดท้ายบัณฑิตที่จบมาที่ตกงาน ซึ่งมีงานวิจัยระบุว่า บัณฑิตสาขาการจัดการ ไม่มีงานทำถึงร้อยละ 37 เพราะตลาดแรงงานในปัจจุบันต้องการคนมีความรู้แบบสหวิทยาการและ รู้ลึกเฉพาะด้าน เช่น การจัดการเกษตร ก็รู้ทั้งเกษตรและการจัดการ เป็นต้น” ศ. (กิตติคุณ) ดร.สมหวังกล่าว

ขณะที่ ศ.ดร.วิจิตร ศรีสอ้าน รมว.ศึกษานิการ กล่าวถึง การสะท้อนปัญหาคุณภาพการศึกษาของ มรภ. ว่า เรื่อง สมศ. ประเมินคุณภาพการศึกษา มีจุดมุ่งหมายที่ชัดเจนว่า ประเมินเพื่อการพัฒนา ดังนั้นไม่ว่าจะประเมิน มรภ. หรือมหาวิทยาลัยของรัฐ ถ้าพบว่าจุดที่ต้องปรับปรุงแก้ไข ซึ่งมีมหาวิทยาลัยแต่ละแห่งต้องเป็นผู้รับผิดชอบดำเนินการแก้ไข จากนั้นควรแจ้งมายังสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) โดย สกอ. และ ศร. จะเร่งพัฒนาและแก้ไขปัญหามาของมหาวิทยาลัยโดยด่วน

“ในส่วนการยกระดับเพื่อพัฒนา มรภ. คงไม่ใช่การทำได้ในพริบตา แต่เมื่อพบจุดอ่อนแล้วแก้ไขให้ถูกจุดก็จะค่อยๆ พัฒนาคืบขึ้นตามลำดับ ขณะที่ปัญหาการขาดแคลนครุฑาจารย์ใน วุฒิปริญญาโทและปริญญาเอกนั้น บางครั้งถึงแม้จะมีเงินก็ต้องคนไม่ได้ เพราะบางสาขาขาดแคลน อาจารย์ หรือบางสาขาที่เปิดในต่างจังหวัดอาจารย์ที่จบระดับสูงก็ไม่อยากเดินทางไปสอน เป็นต้น เพราะฉะนั้นการแก้ปัญหาด้วยการให้เงิน มรภ. ก็เป็นทางออกอย่างหนึ่ง แต่จริงๆ แล้ว การจะพัฒนาอาจารย์ระดับอุดมศึกษาต้องมีกองทุนจัดสรรในลักษณะทุนผูกพัน ซึ่งควรให้ระบบนี้ไปสนับสนุนการพัฒนาครุฑาจารย์ของ มรภ.ด้วย” รมว.ศึกษานิการ กล่าว

ศ.ดร.วิจิตร ยังกล่าวต่อไปว่า ตนจะเร่งประสานกับ สกอ. เพื่อวางแนวทางในการแก้ปัญหาคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยขนาดเล็ก อีกทั้งต้องเร่งฟื้นฟูโครงการทุนการศึกษาเพื่อพัฒนาครุฑาจารย์ ระดับอุดมศึกษา ที่หยุดชะงักไประยะหนึ่ง ซึ่งปี 2550 จะเร่งดำเนินการอย่างจริงจัง เพราะความเป็นมหาวิทยาลัยอยู่ที่อาจารย์ หากไม่มีอาจารย์ที่มีคุณภาพ ก็จะส่งผลต่อคุณภาพการจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษา

แม้ว่า มรภ. และ มทร. จะเป็นมหาวิทยาลัยขนาดเล็กซึ่งเป็นน้องใหม่ในวงการอุดมศึกษา แต่ สมศ. ก็พยายามชี้ให้ ศร. เห็นความสำคัญและให้นำหนักในการพัฒนามหาวิทยาลัยขนาดเล็กเหล่านี้ เพราะไม่อาจปฏิเสธได้ว่า มรภ. เป็นสถาบันอุดมศึกษาที่มีภารกิจพัฒนาท้องถิ่น และชุมชนเป็นหลัก

ดังนั้นการผลิตบุคลากรให้กับประเทศ ศร. ก็ควรพัฒนาศักยภาพของ มรภ. ที่ปัจจุบันเป็นทางเลือกให้กับนักเรียน นักศึกษา หลังจากพลาดหวังเข้าเรียนต่อในมหาวิทยาลัยชื่อดังของรัฐ

รมว. ศึกษาธิการ ที่ได้รับการยอมรับว่า เป็นคนที่เข้าใจและคลุกคลีกับวงการอุดมศึกษามาตลอด คงจะเป็นความหวังในการขับเคลื่อนการพัฒนาให้กับ มรท. ขณะที่ ผู้บริหาร มรท. หรือสภามหาวิทยาลัยราชภัฏแต่ละแห่งก็ต้องยอมรับผลการประเมินเพื่อเร่งทบทวน และพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้ดีขึ้นมากกว่าการออกมาต่อว่าหรือแก้ตัวเกี่ยวกับผลการประเมินของ สมศ.

2. เกณฑ์มาตรฐานการศึกษาระดับอุดมศึกษา (ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ : 7 สิงหาคม 2549)

ตามที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 34 กำหนดให้คณะกรรมการอุดมศึกษา จัดทำมาตรฐานการอุดมศึกษาที่สอดคล้องกับความต้องการตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของชาติ โดยคำนึงถึงความเป็นอิสระและความเป็นเลิศทางวิชาการของสถาบันอุดมศึกษา

คณะกรรมการการอุดมศึกษาจึงได้ดำเนินการจัดทำมาตรฐานการอุดมศึกษาเพื่อใช้เป็นกลไกระดับกระทรวง ระดับคณะกรรมการการอุดมศึกษา และระดับหน่วยงานเพื่อนำไปสู่การกำหนดนโยบายของสถาบันอุดมศึกษาในการพัฒนาการอุดมศึกษาต่อไป

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 8 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการโดยคำแนะนำของคณะกรรมการการอุดมศึกษา ในคราวประชุมครั้งที่ 7/2549 เมื่อวันที่ 6 กรกฎาคม 2549 จึงประกาศมาตรฐานการอุดมศึกษาไว้ดังต่อไปนี้

มาตรฐานการอุดมศึกษาประกอบด้วยมาตรฐาน 3 ด้าน 12 ตัวบ่งชี้ ดังนี้

1. มาตรฐานด้านคุณภาพบัณฑิต

บัณฑิตระดับอุดมศึกษาเป็นผู้มีความรู้ มีคุณธรรมจริยธรรม มีความสามารถในการเรียนรู้และพัฒนาตนเอง สามารถประยุกต์ใช้ความรู้เพื่อการดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุขทั้งทางร่างกายและจิตใจ มีความสำนึกและความรับผิดชอบในฐานะพลเมืองและพลโลก

ตัวบ่งชี้

1.1 บัณฑิตมีความรู้ ความเชี่ยวชาญในศาสตร์ของตน สามารถเรียนรู้ สร้างและประยุกต์ใช้ความรู้เพื่อพัฒนาตนเอง สามารถปฏิบัติงานและสร้างงานเพื่อพัฒนาสังคมให้สามารถแข่งขันได้ในระดับสากล

1.2 บัณฑิตมีจิตสำนึก ดำรงชีวิต และปฏิบัติหน้าที่ตามความรับผิดชอบ โดยยึดหลักคุณธรรมจริยธรรม

1.3 บัณฑิตมีสุขภาพดีทั้งด้านร่างกายและจิตใจ มีการดูแล เอาใจใส่ รักษาสุขภาพของตนเองอย่างถูกต้องเหมาะสม

2. มาตรฐานด้านการบริหารจัดการการอุดมศึกษา

มีการบริหารจัดการการอุดมศึกษาตามหลักธรรมาภิบาล และพันธกิจของการอุดมศึกษาอย่างมีคุณภาพ

ก. มาตรฐานด้านธรรมาภิบาลของการบริหารการอุดมศึกษา

มีการบริหารจัดการการอุดมศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลและประสิทธิผล มีความยืดหยุ่น สอดคล้องกับความต้องการที่หลากหลายของประเภทสถาบันและสังคม เพื่อเพิ่มศักยภาพในการปฏิบัติงานอย่างมีอิสระทางวิชาการ

ตัวบ่งชี้

1. มีการบริหารจัดการบุคลากรที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล มีความยืดหยุ่น สอดคล้องกับความต้องการที่หลากหลายของประเภทสถาบันและสังคม เพื่อเพิ่มศักยภาพในการปฏิบัติงานอย่างมีอิสระทางวิชาการ

2. มีการบริหารจัดการทรัพยากรและเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล คล่องตัว โปร่งใส และตรวจสอบได้ มีการจัดการศึกษาผ่านระบบและวิธีการต่างๆ อย่างเหมาะสมและคุ้มค่าคุ้มทุน

3. มีระบบการประกันคุณภาพเพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการอุดมศึกษาอย่างต่อเนื่อง

ข. มาตรฐานด้านพันธกิจของการบริหารการอุดมศึกษา

การดำเนินงานตามพันธกิจของการอุดมศึกษาทั้ง 4 ด้าน อย่างมีคุณภาพ โดยมีการประสานความร่วมมือรวมพลังจากทุกภาคส่วนของชุมชนและสังคมในการจัดการความรู้

ตัวบ่งชี้

1. มีหลักสูตรและการเรียนการสอนที่ทันสมัย ยืดหยุ่น สอดคล้องกับความต้องการที่หลากหลายของประเภทสถาบันและสังคม โดยให้ความสำคัญกับการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนแบบผู้เรียนเป็นสำคัญ เน้นการเรียนรู้และการสร้างงานด้วยตนเองตามสภาพจริง ใช้การวิจัยเป็นฐาน มีการประเมินและใช้ผลการประเมินเพื่อพัฒนาผู้เรียน และการบริหารจัดการหลักสูตร ตลอดจนมีการบริหารกิจการนิสิตนักศึกษาที่เหมาะสมสอดคล้องกับหลักสูตรและการเรียนการสอน

2. มีการวิจัยเพื่อสร้างและประยุกต์ใช้องค์ความรู้ใหม่ที่เป็นประโยชน์ ขยายพรมแดนความรู้และทรัพย์สินทางปัญญาที่เชื่อมโยงกับสภาพเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และ

ตั้งแวดล้อมตามศักยภาพของประเภทสถาบัน มีการสร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างสถาบันอุดมศึกษาทั้งในและต่างประเทศ เพื่อพัฒนาความสามารถในการแข่งขันได้ในระดับนานาชาติของสังคมและประเทศชาติ

3. มีการให้บริการวิชาการที่ทันสมัย เหมาะสม สอดคล้องกับความต้องการของสังคมตามระดับความเชี่ยวชาญของประเภทสถาบัน มีการประสานความร่วมมือระหว่างสถาบันอุดมศึกษากับภาคธุรกิจอุตสาหกรรมทั้งในและต่างประเทศ เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งและความยั่งยืนของสังคมและประเทศชาติ

4. มีการอนุรักษ์ ฟื้นฟู สืบสาน พัฒนา เผยแพร่ วัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจ และความภาคภูมิใจในความเป็นไทย มีการปรับใช้ศิลปะวัฒนธรรมต่างประเทศอย่างเหมาะสม เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาสังคมและประเทศชาติ

3. มาตรฐานด้านการสร้างและพัฒนาสังคมความรู้ และสังคมแห่งการเรียนรู้
การแสวงหา การสร้าง และการจัดการความรู้ตามแนวทาง / หลักการ อันนำไปสู่สังคมฐานความรู้ และสังคมแห่งการเรียนรู้
ตัวบ่งชี้

3.1 มีการแสวงหา การสร้าง และการใช้ประโยชน์ความรู้ ทั้งส่วนที่เป็นภูมิปัญญาท้องถิ่น และเทศ เพื่อเสริมสร้างสังคมฐานความรู้

3.2 มีการบริหารจัดการความรู้อย่างเป็นระบบ โดยใช้หลักการวิจัยแบบบูรณาการ หลักการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ หลักการสร้างเครือข่าย และหลักการประสานความร่วมมือ รวมพลัง อันนำไปสู่สังคมแห่งการเรียนรู้

3. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติกับการปฏิรูปการเรียนรู้ (คณะอนุกรรมการปฏิรูปการเรียนรู้ 2543 : 7 – 14)

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 หมวดที่ 4 แนวการจัดการศึกษาเป็นการปฏิรูปการเรียนรู้ที่ถือว่าเป็นหัวใจของการปฏิรูปการศึกษาสาระของหมวดนี้ครอบคลุมหลักการและกระบวนการจัดการศึกษาที่เปิดกว้างเป็นแนวทาง การมีส่วนร่วมสร้างสรรค์วิสัยทัศน์ทางการเรียนการสอน ทั้งในและนอกระบบโรงเรียน สาระเกี่ยวกับการเรียนรู้ที่ผู้เรียนสำคัญที่สุดซึ่งมีสาระสำคัญ 8 เรื่องใหญ่ๆ คือ

3.1 หลักการจัดการศึกษา ต้องยึดหลักว่า ผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเด็กตามศักยภาพ

3.2 สารการเรียนรู้เน้นความสำคัญทั้งความรู้ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้ และบูรณาการตามความเหมาะสมของแต่ละระดับการศึกษาในเรื่องที่เกี่ยวกับตนเองและความสัมพันธ์ของตนเองกับสังคมตลอดจนประวัติศาสตร์ความเป็นมาของสังคมไทย การเมืองและการปกครอง ความรู้และทักษะ ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี รวมทั้งเรื่องการจัดการด้านคณิตศาสตร์ ด้านภาษา การประกอบอาชีพ และการดำรงชีวิตอย่างมีความสุข การใช้และการปรับปรุงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ความรู้เกี่ยวกับศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม การกีฬา ภูมิปัญญาไทย และการประยุกต์ใช้

3.3 กระบวนการเรียนรู้ต้องจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจ ความถนัดและความแตกต่างของผู้เรียน ฝึกทักษะกระบวนการคิด การจัดการ การแก้ไขปัญหา ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่านและใฝ่รู้ ปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ การจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียนและแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย ผู้ปกครอง ชุมชน มีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ทุกเวลาทุกสถานที่

3.4 บทบาทรัฐในการส่งเสริมแหล่งเรียนรู้ โดยการส่งเสริมการดำเนินงานและจัดตั้งแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต อย่างเพียงพอและมีประสิทธิภาพ

3.5 การประเมินผลการเรียนรู้ พิจารณาจากพัฒนาการของผู้เรียน ความประพฤติ สังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ การร่วมกิจกรรมและการทดสอบควบคู่กันไป และให้นำผลการประเมินมาใช้ประกอบการพิจารณาจัดสรร โอกาสการเข้าศึกษาต่อโดยใช้วิธีการที่หลากหลาย

3.6 การพัฒนาหลักสูตร ให้คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดหลักสูตรแกนกลาง และให้สถานศึกษาจัดทำสาระของหลักสูตรที่เกี่ยวกับสภาพปัญหาของชุมชน และสังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่นและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของครอบครัว ชุมชน สังคมและประเทศชาติ

3.7 บทบาทของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ให้สถานศึกษาร่วมกับบุคคล สถาบันและองค์กรต่างๆ จัดกระบวนการเรียนรู้ในชุมชนเพื่อส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชน

3.8 การวิจัยเพื่อพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ให้สถานศึกษาพัฒนากระบวนการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพและส่งเสริมให้ผู้สอนสามารถวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียนในแต่ละระดับการศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (ม.ป.ป. : 24) ได้ให้ความหมายของหัวใจของการปฏิรูปการศึกษา คือ การปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้เพราะจะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลง วิธีการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน จากเดิมที่ครูเป็นศูนย์กลางบอกความรู้

และควบคุมกิจกรรม เป็นกระบวนการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ตามความสนใจอย่างหลากหลาย สนุกสนาน ทำทาย และมีความมั่นใจ อันเป็นเครื่องหมายที่แสดงถึงควมมีชีวิตชีวาของกระบวนการเรียนรู้ที่ต่อเนื่องและยั่งยืน กระบวนการดังกล่าวจะเกิดขึ้นได้อย่างดีต้องปรับเปลี่ยนแนวการสนับสนุนอื่นๆ ให้เหมาะสมด้วย การปฏิรูปการเรียนรู้จึงเป็นแรงผลักดันสำคัญให้เกิดการปฏิรูปเรื่องอื่นๆ ด้วย

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 เป็นบทบัญญัติที่ให้ทิศทางในการปฏิรูปการเรียนรู้ที่ชัดเจน ซึ่งผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายต้องมีความเข้าใจตรงกันและเข้ามามีส่วนร่วมในการปฏิรูป โดยมุ่งหวังที่จะได้เห็นคนไทยเป็นทั้งคนดี คนเก่ง และมีความสุข

4. แนวคิด ความหมาย และปัจจัยสำคัญในการสนับสนุนกระบวนการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ (คณะอนุกรรมการปฏิรูปการเรียนรู้ 2543 : 18 – 28)

4.1 แนวคิดที่สำคัญเกี่ยวกับการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ มิใช่เรื่องใหม่ ได้มีการใช้แนวคิดนี้สืบต่อกันมาอย่างกว้างขวางในสังคมไทย

การเรียนรู้ตามแนวพุทธธรรมเน้น “คน” เป็นศูนย์กลาง กระบวนการเรียนรู้จึงเป็นการพัฒนา “คน” ให้อยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข วิธีการฝึกอบรมจึงเป็นการพัฒนาทุกองค์ประกอบของความเป็น “คน”

การเรียนรู้ตามวิถีชีวิตไทยแบบดั้งเดิมมีลักษณะสั่งสอนเป็นรายบุคคลเมื่ออยู่ในครอบครัว สรุปได้ดังนี้

1. เป็นกระบวนการบ่มเพาะ ชีบซับลักษณะนิสัย
2. กระบวนการถ่ายทอดปลูกฝังวัฒนธรรมประเพณีอันดีงาม
3. กระบวนการเรียนรู้วิชาการ
4. กระบวนการอบรมกิริยามารยาท ทั้งกาย วาจา ใจ ตามหลักคุณธรรม
5. กระบวนการฝึกปฏิบัติด้วยการทำให้ดูแล้วฝึกให้ทำเป็น
6. กระบวนการส่งเสริม สัมมาทฤษฎี ให้ลูกหลานเป็นคนคิดดี คิดชอบ

สื่อประกอบการเรียนรู้นอกจากเครื่องใช้ในครัวเรือนเครื่องมือทำมาหากินแล้ว เด็กได้เรียนรู้จากธรรมชาติสิ่งแวดล้อม นิทานพื้นของเล่น การละเล่น บทกลอน สุภาษิต ปริศนาคำทาย การเรียนรู้ของเด็กไทยมีลักษณะสัมพันธ์และสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม บูณณาการระหว่างความรู้ ความสามารถปฏิบัติได้จริงและความมีคุณธรรม ซึ่งผู้สอนควรได้นำมาประยุกต์ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับกาลสมัย

ศรีพรรณ เวียนทองและคณะ (2542 : 26) ได้กล่าวถึงการจัดการเรียนการสอน โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญว่า เป็นการจัดการเรียนการสอนที่คำนึงถึงความถนัด ความสนใจและลักษณะพิเศษของผู้เรียนแต่ละบุคคล และวิธีการเชิงจิตวิทยาเพื่อส่งเสริมแรงกระตุ้นความสนใจ สร้างแรงจูงใจให้ผู้เรียนใฝ่รู้ โดยเป็นกระบวนการค้นพบความรู้เองของผู้เรียนอย่างมีความสุข โดยครูลดบทบาทการบอกความรู้มาเป็นผู้ให้คำแนะนำปรึกษา กระตุ้นและเสริมแรงหรือกำกับ ส่วนนักเรียนได้เป็นผู้กระทำด้วยตนเองให้มากที่สุด

การจัดกระบวนการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญควรคำนึงถึงประเด็นสำคัญ ดังนี้

1. สมรรถนะของมนุษย์มีศักยภาพในการเรียนสูงสุด มนุษย์สามารถเรียนรู้สิ่งต่างๆ ได้ต้องอาศัยสมองและระบบประสาทสัมผัสเป็นพื้นฐานของการรับรู้ ซึ่งรับความรู้สึกจากอวัยวะรับความรู้สึกคือ ตา หู จมูก ลิ้น กาย ใจ กระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ ผู้สอนจะต้องสนใจและให้ผู้เรียนได้พัฒนาสมอง จิตใจ มือ และสุขภาพองค์รวม

2. ความหลากหลายของสติปัญญา แต่ละคนมีความสามารถหรือความเก่งแตกต่างกัน และมีรูปแบบการพัฒนาเฉพาะของแต่ละคน สิ่งแวดล้อมที่แตกต่างกันส่งผลต่อการพัฒนาเสริมสร้างความสามารถให้แตกต่างกันอย่างเห็นชัดเจน การจัดกระบวนการเรียนรู้ ควรจัดกิจกรรมที่หลากหลาย เพื่อส่งเสริมศักยภาพของผู้เรียนเป็นรายบุคคลให้ผู้เรียนได้พัฒนาเต็มตามศักยภาพของแต่ละบุคคลซึ่งสามารถเก่งได้หลายด้าน

3. การเรียนรู้เกิดจากประสบการณ์ตรงแนวการจัดกระบวนการเรียนรู้มีดังนี้

3.1 จัดกิจกรรมการสอนให้สอดคล้องกับความแตกต่างระหว่างบุคคล ให้ผู้เรียนได้พัฒนาเต็มความสามารถ ทั้งด้านความรู้ จิตใจ อารมณ์และทักษะต่างๆ

3.2 ลดการถ่ายทอดเนื้อหาวิชาลง ผู้เรียนผู้สอนมีบทบาทร่วมกัน ใช้กระบวนการทางวิทยาศาสตร์ในการแสวงหาความรู้ ให้เรียนจากสถานการณ์จริงจากสิ่งแวดล้อมที่หลากหลาย

3.3 กระตุ้นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยการทดลองปฏิบัติด้วยตนเอง ผู้สอนทำหน้าที่เตรียมการ จัดสิ่งเร้า ให้คำปรึกษา วางแนวกิจกรรมและประเมินผล

ชนาธิป พรกุล (2544 : 3 - 4) ได้ให้แนวคิดของการจัดการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ ไว้ว่า เป็นการติดตามแนวทฤษฎีพุทธรินิยม (Cognitive theories) ที่เชื่อว่าการเรียนรู้เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นภายในสมอง เกิดจากกระบวนการกระทำกับข้อมูล มีการบันทึกข้อมูลและดึงข้อมูลออกมาใช้ วิธีเรียนรู้มีผลต่อการจำ การลืมและการถ่ายโอน (Transfer) ความรู้แรงจูงใจระหว่างการเรียนรู้มีความสำคัญต่อการเรียนรู้ของนักเรียน ปัจจุบันแนวคิดการสรรค์สร้าง

ความรู้ (Constructivism) ได้รับการยอมรับอย่างแพร่หลายว่ามีความสอดคล้องกับการจัดการเรียนการสอนแบบยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ แนวคิดนี้มีความเชื่อว่า ความรู้เป็นสิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้นด้วยตนเอง สามารถเปลี่ยนแปลงและพัฒนาให้ก้าวหน้าขึ้นได้เรื่อยๆ โดยอาศัยการพัฒนาโครงสร้างความรู้ภายในบุคคล และการรับรู้สิ่งต่างๆ รอบตัว โครงสร้างของความรู้มีองค์ประกอบที่สำคัญ 3 ประการคือ

1. ความรู้เดิมที่ผู้เรียนมีอยู่
2. ความรู้ใหม่ที่ผู้เรียนได้รับเป็นข้อมูล ความรู้ ความรู้สึกและประสบการณ์
3. กระบวนการทางสติปัญญา ซึ่งเป็นกระบวนการทางสมองที่ผู้เรียนใช้ทำความเข้าใจกับความรู้นี้ และเชื่อมโยงปรับความรู้เดิมและความรู้ใหม่เข้าด้วยกัน

ดังนั้นครูที่จัดการเรียนการสอน โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญจึงมีความเชื่อว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถในการเรียนรู้ และพัฒนาตนเองได้ ผู้สอนไม่จำเป็นต้องบอกความรู้เนื้อหาสาระอีกต่อไป

4.2 ความหมายของการจัดกระบวนการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ (คณะกรรมการปฏิรูปการเรียนรู้ 2543 : 18 – 20) ได้ให้ความหมายไว้ว่า กระบวนการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ หมายถึง การกำหนดจุดมุ่งหมาย สาระกิจกรรม แหล่งเรียนรู้ สื่อการเรียนและการวัดประเมินผลที่มุ่งพัฒนา “คน” และ “ชีวิต” ให้เกิดประสบการณ์การเรียนรู้เต็มตามความสามารถ สอดคล้องกับความถนัดความสนใจและความต้องการของผู้เรียน การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้ผู้เรียนได้สัมผัสและสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม ทั้งที่เป็นเพื่อนมนุษย์ ธรรมชาติ และเทคโนโลยี ผู้เรียนได้ค้นคว้า ทดลองฝึกปฏิบัติ แลกเปลี่ยนเรียนรู้จนค้นพบสาระสำคัญของบทเรียน ได้ฝึกวิถีคิดวิเคราะห์สร้างสรรค์จินตนาการและสามารถแสดงออกได้ชัดเจนมีเหตุผล ภูมิใจบทบาทปลูกเร้า และเสริมแรงศิษย์ในทุกกิจกรรมให้ค้นพบคำตอบและแก้ปัญหาด้วยตนเอง รวมทั้งการทำงานเป็นกลุ่ม จัดกิจกรรมปลูกฝังคุณธรรม ความมีวินัย รับผิดชอบในการทำงาน ผู้เรียนมีโอกาสฝึกการประเมินและปรับปรุงตนเอง ยอมรับผู้อื่น สร้างจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองและเป็นพลโลก การเรียนรู้เกิดขึ้นได้ทุกที่ ทุกเวลา เกิดขึ้นได้หลายระดับทั้งในตัวผู้เรียนในห้องเรียน และนอกเหนือไปจากห้องเรียนที่ทุกฝ่ายมีส่วนร่วม

ระดับผู้เรียน เป็นกระบวนการเรียนรู้ที่ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการกำหนดจุดมุ่งหมาย กิจกรรม และวิธีการเรียนรู้ ได้คิดเอง ปฏิบัติเอง ได้เรียนรู้ด้วยตนเอง รวมทั้งร่วมประเมินผลการพัฒนาการเรียนรู้ตามศักยภาพ ความต้องการ ความสนใจ และความถนัดของแต่ละคน

ระดับห้องเรียน เป็นกระบวนการเรียนรู้ที่ผู้เรียนได้คิดเอง ทำเอง ปฏิบัติ และสร้างความรู้ด้วยตนเองในเรื่องที่สอดคล้องกับการดำรงชีวิต จากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย

มีส่วนร่วมในการกำหนดจุดมุ่งหมาย กิจกรรม และวิธีการเรียนรู้ สามารถเรียนรู้ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข มีส่วนร่วมในการประเมินผลการพัฒนาการเรียนรู้

ครู เป็นผู้วางแผนขั้นต้น ทั้งเนื้อหาและวิธีการแก่ผู้เรียน จัดบรรยากาศให้เอื้อต่อการเรียนรู้ และช่วยชี้แนะแนวทางการแสวงหาความรู้ที่ถูกต้องให้แก่ผู้เรียนเป็นรายบุคคล

วิเศษ ชินวงศ์ (2544 : 36) ได้ให้ความหมายของกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นสำคัญว่า หมายถึง การกำหนดจุดมุ่งหมาย กิจกรรมแหล่งเรียนรู้ และการวัดประเมินผลที่มุ่งพัฒนาคน และชีวิตให้เกิดประสบการณ์เพื่อการเรียนรู้เต็มตามความสามารถ สอดคล้องกับความถนัด ความสนใจและความต้องการของผู้เรียน กิจกรรมการเรียนรู้คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ครูเป็นผู้ปลุกเร้าและเสริมแรงศิษย์ในทุกกิจกรรมให้ค้นพบคำตอบและแก้ปัญหาด้วยตนเอง รวมทั้งการร่วมทำงานเป็นกลุ่ม ปลุกฝังความมีระเบียบวินัย รับผิดชอบการทำงาน ฝึกการประเมินและปรับปรุงตนเอง ยอมรับผู้อื่นสร้างจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองและเป็นพลโลก

แนวทางการจัดกระบวนการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ

1. การสำรวจความต้องการ ขั้นแรกควรศึกษาธรรมชาติและกำหนดความต้องการของผู้เรียนโดยการซักถาม สังเกต สัมภาษณ์ พูดคุย หรือทำแบบทดสอบก่อนเรียน เพื่อสร้างและกระตุ้นความสนใจ สำรวจความสนใจและพื้นฐานความรู้เดิมของผู้เรียนรายบุคคล รวมทั้งศึกษาพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ มาตรา 22 เป็นแนวทางสำหรับการดำเนินการ

2. การเตรียมการสอน ครูต้องเตรียมศึกษาเนื้อหาสาระวิชาในหลักสูตรและจุดประสงค์ของการเรียนรู้ให้เข้าใจอย่างถ่องแท้ว่าหลักสูตรต้องการอะไร แคไหน มีจุดประสงค์ของการเรียนรู้อย่างไรและทำไมจึงต้องทำอย่างนั้น เพื่อการวางแผนจัดกระบวนการเรียนรู้ให้มีความต่อเนื่องเชื่อมโยงกัน และหากเป็นไปได้ควรเชื่อมโยงและบูรณาการสาระการเรียนรู้แต่ละวิชาที่สัมพันธ์กันเข้าด้วยกัน เพื่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตจริง และให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริงให้มากที่สุด ทั้งนี้ครูต้องเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการกำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ตามความสนใจและความถนัดอย่างเหมาะสม เพื่อให้ผู้เรียนได้ศึกษาหาความรู้ด้วยตนเองและความสนใจรายบุคคล เนื่องจากครูไม่ใช่ผู้บอกผู้สอนอย่างเดียว ครูจึงต้องเตรียมแหล่งข้อมูลทั้งที่เป็นสื่อการเรียน ใบความรู้ ใบงาน และวัสดุอุปกรณ์ต่างๆ หรือศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองที่มีข้อมูลความรู้ที่ผู้เรียนสามารถเลือกศึกษา ค้นคว้าตามความต้องการ การสำรวจแหล่งเรียนรู้ต่างๆ เช่น ห้องสมุดประชาชน พิพิธภัณฑ์ หอศิลป์ สวนสัตว์ สวนสาธารณะ สวนพฤกษศาสตร์ อุทยานวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ศูนย์กีฬาและนันทนาการ เป็นต้น

อากร ใจเที่ยง (2540 : 10) ได้กล่าวถึงการเตรียมการสอนของครูว่า ครูผู้สอนจะต้องเตรียมการสอน ดังนี้

1. ครูต้องศึกษาหลักสูตร คู่มือครู รวมทั้งเอกสารประกอบการสอน เพื่อจัดทำเป็นแผนการสอน
2. ครูต้องศึกษาผู้เรียน ซึ่งจะช่วยให้ทราบถึงความรู้พื้นฐานและประสบการณ์เดิมของผู้เรียน รวมทั้งความถนัด ความสนใจของผู้เรียน เพื่อเป็นข้อมูลสำหรับช่วยในการเตรียมการสอนของครู
3. ครูต้องเขียนแผนการสอน โดยเขียนจุดประสงค์การสอน เนื้อหาสาระสำคัญของบทเรียน สื่อ และการวัดผลประเมินผล
4. ครูต้องเตรียมสื่อการสอน การจัดทำเอกสารหรือข้อทดสอบ และสิ่งอำนวยความสะดวกให้พร้อมก่อนทำการสอน

ไพฑูริย์ สีนลารัตน์ (2542 : 157) ได้ให้ความหมายของการเตรียมการสอนหรือการวางแผนการสอนว่าเป็นการจัดกิจกรรมในการคิดและทำของครูที่เป็นการเตรียมการสอนล่วงหน้าก่อนสอน ซึ่งประกอบด้วย การกำหนดจุดมุ่งหมาย เนื้อหา กิจกรรมการสอน สื่อและการประเมินผล

3. การดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้

3.1 นำเข้าสู่บทเรียน ขั้นนี้ครูควรใช้ประเด็นคำถาม สถานการณ์หรือกิจกรรมที่กระตุ้นหรือท้าทายให้ผู้เรียนเกิดความสงสัยใคร่รู้ ครูควรเป็นกัลยาณมิตรของผู้เรียนและทำให้ผู้เรียนรู้สึกว่าคุณคือผู้ที่ช่วยเหลือเขาได้ในทุกเรื่อง ครูต้องรู้จักผู้เรียนเป็นรายบุคคลเป็นอย่างดี เพื่อใช้ความถนัด ความสนใจ ทิลาการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นจุดกระตุ้นศักยภาพของแต่ละบุคคล และดึงดูดให้ผู้เรียนเข้ามามีส่วนร่วมอย่างกระตือรือร้นและเต็มใจ

3.2 ขั้นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ครูเป็นบุคคลที่สำคัญในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ มุ่งจัดกิจกรรมและสร้างบรรยากาศที่สอดคล้องกับการดำรงชีวิต โดยใช้สื่อที่หลากหลาย ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม เสนอกิจกรรมและลงมือปฏิบัติจริงทุกขั้นตอน สรุปความรู้ด้วยตนเอง รวมทั้งให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ทั้งกับสมาชิกภายในกลุ่มและสมาชิกระหว่างกลุ่ม เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้วิธีการแสดงหาความรู้

3.3 ชั้นวิเคราะห์ อภิปรายผลและองค์ความรู้ที่สรุปได้จากกิจกรรมการเรียนรู้ แลกเปลี่ยนประสบการณ์ โดยเน้นให้ผู้เรียนเกิดการค้นพบองค์ความรู้ด้วยตนเอง ครูเป็นผู้สังเกต เพื่อให้ข้อมูลย้อนกลับ ให้องค์ความรู้ที่ได้ชัดเจน เป็นการเสริมแรงและกระตุ้นให้ผู้เรียนสนใจ การค้นหาความรู้ต่อไป

4. การประเมินผลการเรียนรู้ เป็นการประเมินที่มุ่งเน้นผลที่เกิดกับผู้เรียนเป็นสำคัญ การประเมินผลเกี่ยวกับการพัฒนาการเรียนของผู้เรียน ความประพฤติ การสังเกต พฤติกรรมการเรียน การร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ และการทดสอบเพื่อพัฒนาและค้นหาศักยภาพ จุดเด่นจุดด้อยของผู้เรียนและตรวจสอบว่า กระบวนการเรียนรู้ได้พัฒนาผู้เรียนตามจุดประสงค์การเรียนรู้อันใดบ้างหรือไม่ ผลการเรียนจะเป็นตัวบ่งชี้ประสิทธิภาพการสอนของครู ดังนั้นการวัด และประเมินผลการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญต้องวัดและประเมินให้ครอบคลุมทุกด้าน โดยมี ขั้นตอนในการประเมิน คือ

1. กำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายในการประเมิน
2. พิจารณาขอบเขต เกณฑ์ วิธีการและสิ่งที่จะประเมิน
3. พิจารณากำหนดองค์ประกอบและผู้ประเมินว่าใครบ้างจะเป็นผู้ประเมิน
4. เลือกใช้เทคนิคและเครื่องมือที่หลากหลาย เหมาะสมกับวัตถุประสงค์

และเกณฑ์ในการประเมิน

5. กำหนดเวลาและสถานที่ที่จะประเมิน
6. วิเคราะห์ผลและจัดการข้อมูลการประเมิน
7. สรุปผลการประเมิน เพื่อพัฒนาและปรับปรุง ข้อบกพร่องการเรียนรู้และพัฒนาผู้เรียนรวมทั้งปรับปรุงกิจกรรมการเรียนการสอน ในกรณีที่การประเมินกำหนดให้นำผลการประเมินระหว่างเรียนมาประกอบการพิจารณาด้วย

4.3 ปัจจัยสำคัญในการสนับสนุนกระบวนการเรียนรู้

1. กระบวนการเรียนรู้จะเกิดขึ้นได้ถ้าผู้เรียนมีโอกาสคิดทำ สร้างสรรค์โดยที่ครูช่วยจัดบรรยากาศการเรียนรู้ จัดสื่อ และสรุปสาระการเรียนรู้ร่วมกัน
2. กำเนิดถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลในด้านความสามารถทางสติปัญญา อารมณ์ สังคม ความพร้อมของร่างกายและจิตใจ และสร้างโอกาสให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ด้วยวิธีการที่หลากหลายและต่อเนื่อง
3. สาระการเรียนรู้มีความสมดุลเหมาะสมกับวัย ความถนัด ความสนใจของผู้เรียนและความคาดหวังของสังคม ทั้งนี้ผลการเรียนรู้จากสาระและกระบวนการจะต้องทำให้ผู้เรียนมีความรู้ ความคิด ความสามารถ ความดี และมีความสุขในการเรียน

4. แหล่งเรียนรู้มีหลากหลายและเพียงพอที่จะให้ผู้เรียนได้ใช้เป็นแหล่งค้นคว้าหาความรู้ ตามความถนัด ความสนใจ

5. ปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับครู และระหว่างผู้เรียนกับผู้เรียน มีลักษณะเป็นกัลยาณมิตรที่ช่วยเหลือเกื้อกูล ห่วงใย มีกิจกรรมร่วมกันในกระบวนการเรียนรู้คือแลกเปลี่ยนความรู้ ถักทอความคิด พิชิตปัญหาาร่วมกัน

6. ศิษย์มีความศรัทธาต่อครูผู้สอน สารที่เรียนรวมทั้งกระบวนการที่จะก่อให้เกิดการเรียนรู้ ผู้เรียนใฝ่รู้ มีใจรักที่จะเรียนรู้ ทั้งนี้ครูต้องมีความเชื่อว่าศิษย์ทุกคนสามารถเรียนรู้ได้ และมีวิธีการเรียนรู้ที่แตกต่างกัน

7. สารและกระบวนการเรียนรู้เชื่อมโยงกับเหตุการณ์ และสิ่งแวดล้อมรอบตัวของผู้เรียน จนผู้เรียนสามารถนำผลการเรียนรู้ไปประยุกต์ใช้ได้ในชีวิตจริง

8. กระบวนการเรียนรู้มีการเชื่อมโยงกับเครือข่ายอื่นๆ เช่น ชุมชน ครอบครัว องค์กรต่างๆ เพื่อสร้างความสัมพันธ์และร่วมมือกันให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ และได้รับประโยชน์จากการเรียนรู้สูงสุด

5. สมรรถภาพที่จำเป็นในการจัดกิจกรรมการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ จำแนกเป็นด้านๆ ประกอบด้วย (คณะอนุกรรมการปฏิรูปการศึกษา 2543 : 18 – 23)

5.1 ความรู้ความเข้าใจในการวางแผนการสอน ครูผู้สอนต้องเตรียมศึกษาวิเคราะห์ เนื้อหาวิชาในหลักสูตรและวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้ให้เข้าใจอย่างถ่องแท้ว่าหลักสูตรต้องการอะไร ครูผู้สอนต้องจัดกระบวนการเรียนการสอนโดยยึดหลักว่า ผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กำเนินถึงประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียน ต้องรู้จักผู้เรียนเป็นรายบุคคล เป็นผู้คอยช่วยเหลือ อำนวยความสะดวกในกระบวนการเรียนรู้ เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมทุกขั้นตอน ครูจะเป็นผู้วางแผนขั้นต้นทั้งเนื้อหาและวิธีการแก่ผู้เรียน จัดบรรยากาศให้เอื้อต่อการเรียนรู้ จัดทำแผนการสอน กำหนดการสอน สารกิจกรรม แหล่งเรียนรู้ สื่อการเรียนและการวัดผลประเมินผลที่มุ่งพัฒนา “คน” และ “ชีวิต” ให้เกิดประสบการณ์การเรียนรู้เต็มศักยภาพ สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน

5.2 การจัดกิจกรรมการสอน ครูผู้สอนใช้วิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ เน้นทักษะกระบวนการให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติจริง เน้นกระบวนการคิด และการแก้ปัญหาที่หลากหลาย กระตุ้นและส่งเสริมให้ผู้เรียนใฝ่รู้ ใฝ่ศึกษาแสวงหาและสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง มองเห็นความแตกต่างของผู้เรียน เอาใจใส่ผู้เรียนอย่างทั่วถึง เป็นผู้อำนวยความสะดวก เลือกใช้สื่อและจัดสิ่งแวดล้อมที่ส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน

อย่างเหมาะสม เน้นแหล่งการเรียนรู้ที่มีอยู่มากทั้งในและนอกโรงเรียน ใช้วิธีการประเมินผลที่หลากหลาย ใช้ข้อมูลจากการประเมินผลมาปรับปรุงการเรียนการสอนให้ดีขึ้น สามารถบูรณาการและประยุกต์เชื่อมโยงวิชาต่างๆ ให้สอดคล้องกัน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2543 : 15 – 17)

วไลพร คุโณทัย (2530 : 19) ได้ให้ความหมายการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน คือ สภาพการจัดประสบการณ์และการกระทำกิจกรรมต่างๆ ที่จัดขึ้นจากความร่วมมือของผู้เรียนกับครูผู้สอน เพื่อให้การสอนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

ทัศนีย์ สุขเมธี (2533 : 189) กล่าวว่า การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน คือ ทุกสิ่งทุกอย่างที่กระทำขึ้น เพื่อให้การเรียนการสอนได้ผลดี

กรมวิชาการ กองการวิจัยทางการศึกษา (2541 : 13 – 15) ได้กล่าวถึงวิธีการจัดกระบวนการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญว่ามีแนวทางในการจัดการเรียนการสอนดังนี้

1. สร้างบรรยากาศที่จะช่วยให้ผู้เรียนได้มองเห็นความสัมพันธ์ของข้อมูลต่างๆ ได้ด้วยตนเอง
2. การอภิปรายหรือป้อนคำถาม เพื่อกระตุ้นให้เกิดการหยั่งเห็น หรือให้เกิดความเข้าใจหลายๆ ความคิดที่เกี่ยวข้องกัน
3. ถ้าการอภิปรายออกนอกประเด็น หากเป็นเรื่องที่น่าสนใจครูอาจเปิดโอกาสให้อภิปราย โดยครูทำหน้าที่เป็นผู้ควบคุมให้น้อยที่สุดและพยายามดึงกลับเรื่องเดิม โดยไม่ให้เสียบรรยากาศ
4. การจัดบทเรียนโดยมีโครงสร้าง จะช่วยให้นักเรียนเข้าใจและประสบผลสำเร็จในการเรียนบทเรียนนั้นๆ
5. การสอนแบบค้นพบ เหมาะสำหรับผู้เรียนที่ฉลาดมีความเชื่อมั่นในตัวเอง ไม่เหมาะกับเด็กที่เรียนช้า
6. วัตถุประสงค์ของการจัดการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ คือ การพัฒนาความสามารถของผู้เรียนและช่วยให้คนอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข ความสำเร็จของการเรียนอยู่ที่การสามารถนำมาใช้ในชีวิตประจำวันได้

ชาติรี เกิดธรรม (2542 : 7 – 8) ได้กล่าวถึง การเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญว่าเป็นการสอนที่จัดเนื้อหาและกิจกรรมที่สอดคล้องกับการดำรงชีวิตที่เหมาะสมกับความสามารถและความสนใจของผู้เรียน เป็นการสอนที่มุ่งเน้นให้นักเรียนได้ลงมือกระทำด้วยตนเอง ตั้งแต่คิด ค้นคว้าหาความรู้และลงมือปฏิบัติจริงทุกขั้นตอนจนเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง ผู้สอนทำหน้าที่

เป็นเพียงแนะนำหรือให้คำปรึกษาในการเรียนเป็นการเรียนที่เน้นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้วิธีการหาความรู้ (Learn how to learn) ซึ่งมีคุณค่ามากกว่าการเรียนรู้ตัวความรู้

พระราชวรมุณี (2543 : 12 – 20) กล่าวว่า การที่ถือว่าเด็กเป็นศูนย์กลางแห่งการเรียนรู้และครูต้องสร้างความใฝ่รู้ขึ้นในจิตใจของเด็กให้ได้ คือให้มีธรรมชาติ คือความใฝ่รู้และกัตตัญญตถาคณาคณะคือความใฝ่ทำ เด็กมีความสุขในการเรียนรู้ ครูสร้างบรรยากาศในโรงเรียนให้เป็นสัปปริสสังเสวะ หมายความว่า ครูเป็นกัลยาณมิตรคือเพื่อนที่ดี มีเมตตาให้ความรักความอบอุ่นแก่ผู้เรียน ครูจะจัดการเรียนการสอนโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล โดยถือว่าผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของการเรียนรู้เพื่อจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับความสนใจและความสามารถของผู้เรียน

บลูม (Bloom, 1976 : 7) เสนอแนวคิดไว้ว่า คนเราจะเรียนรู้ได้ดีหรือไม่ขึ้นอยู่กับอยู่กับการจัดสถานการณ์การเรียนรู้ที่เหมาะสมและสิ่งสำคัญที่จะช่วยให้เกิดการเรียนรู้ประสบความสำเร็จคือการสร้างแรงจูงใจ และการช่วยเหลือให้ผู้เรียนเข้าใจจุดที่สำคัญๆ ของกระบวนการเรียนรู้

5.3 การสนับสนุนการสร้างแหล่งการเรียนรู้ ครูต้องเตรียมแหล่งข้อมูลทั้งที่เป็นสื่อการเรียน ใบความรู้ ใบงานและวัสดุอุปกรณ์ต่างๆ หรือศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองที่มีข้อมูลความรู้ที่ผู้เรียนสามารถเลือกศึกษา ค้นคว้าตามความต้องการ การสำรวจแหล่งเรียนรู้ต่างๆ เช่น ห้องสมุดประชาชน พิพิธภัณฑ์ หอศิลป์ สวนสัตว์ สวนสาธารณะ สวนพฤกษศาสตร์ อุทยานวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ศูนย์กีฬาและนันทนาการ เป็นต้น

ภิญโญ สาร (2523 : 160) ได้ให้ความหมายของวัสดุอุปกรณ์การสอนว่า วัสดุอุปกรณ์ทุกชนิดที่นำมาประกอบการเรียนการสอน เพื่อให้นักเรียนเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ นักเรียนได้เรียนรู้จากของจริงและมองเห็นสิ่งที่เรียนอย่างแท้จริง

ธีระศักดิ์ ลิขิตวัฒนเศรษฐ (2544 : 10) ได้กล่าวถึงการจัดกระบวนการเรียนรู้ให้บรรลุผลตามที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 กำหนดไว้ นั้น จะต้องจัดหาสื่อที่หลากหลาย สื่อที่ผู้เรียนจับต้องได้โดยตรงไม่ใช่สื่อที่ครูใช้แต่เพียงผู้เดียว เป็นสื่อที่ผู้เรียนจะต้องศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองมากกว่าเป็นสื่อที่ครูคอยบอก คอยป้อนให้ตลอดเวลา เป็นสื่อที่เรียนรู้ได้คิเน้นความแตกต่างระหว่างบุคคลและเน้นกระบวนการกลุ่ม เพื่อให้ผู้เรียนมีโอกาสได้เรียนรู้ร่วมกัน อันจะนำไปสู่การอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขตามความมุ่งหมายและหลักการของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติฉบับนี้

ทิกกัน (Sidney G Tickon, 1971 : 73) กล่าวถึงความสำคัญของสื่อการสอนว่าเป็นสิ่งที่สนองความแตกต่างระหว่างบุคคล เพราะส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ศึกษาหาความรู้ด้วยตนเองตามความสนใจและความต้องการ

สรุป สื่อการสอนเป็นสิ่งจำเป็นในการจัดกิจกรรมการสอน เป็นเครื่องมือสนับสนุนให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพ

5.4 การวัดและประเมินผลการสอน ครูผู้สอนต้องมีความรู้ความสามารถในการดำเนินการวัดและประเมินผลการสอนให้ครอบคลุมทุกด้านทั้งในส่วนของกระบวนการและผลงาน ทั้งด้านความรู้ ความรู้สึกและทักษะการแสดงออกทุกด้าน และประเมินตามสภาพจริง ครูผู้สอนอาจวัดและประเมินผลการสอนโดยการสังเกตและประเมินพัฒนาการของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง ฝึกให้ผู้เรียนประเมินปรับปรุงตนเองและยอมรับผู้อื่น ใช้วิธีการวัดและประเมินผลที่หลากหลาย มีการวัดโดยใช้ผลงานเป็นสำคัญ การวัดผลจะเน้นกระบวนการเรียนรู้ ใช้คำถามเป็นเครื่องนำทางในการเรียนรู้และเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการวัดและประเมินผล

พจน์ สะเพียรชัย (2519 : 72 – 77) ได้ให้ความหมายของการประเมินผลทางการศึกษาว่าเป็นกระบวนการตัดสินใจคุณค่าของกิจกรรมทางการศึกษาที่อาศัยวิธีการที่มีระบบแบบแผนในการเก็บรวบรวมข้อมูลหลักฐานและเหตุผลประกอบการพิจารณาตัดสินว่ากิจกรรมทางการศึกษานี้ดีหรือไม่ เหมาะสมหรือไม่เหมาะสมประการใด

นิพนธ์ กินาวงศ์ (2523 : 137) เมื่อจัดการศึกษามีการสอน การวัดผลและประเมินผลจึงต้องมีอยู่ตลอดเวลา การวัดผลเป็นกิจกรรมที่ควบคู่กันไป เป็นสิ่งที่ขาดไม่ได้ การประเมินผลจะมีจุดมุ่งหมาย 2 ประการ คือ การประเมินเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอน และการประเมินเพื่อตัดสินผลการเรียน

สเนล (Snel, 1993 : 6 - 8) กล่าวว่า การวัดผล หมายถึง กระบวนการหาปริมาณหรือจำนวนของสิ่งต่างๆ โดยใช้เครื่องมืออย่างใดอย่างหนึ่งมาวัดผลจากการวัดมักจะออกมาเป็นตัวเลขหรือสัญลักษณ์หรือข้อมูล

ยอร์นลันด์ และ ลินน์ (Gronlund and Linn, 1990 : 6 - 8) ได้กล่าวถึงหลักเกณฑ์การวัดผลประเมินผล ดังนี้

1. มีความชัดเจนในเทคนิค และเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินผล
2. เครื่องมือที่ใช้ต้องสามารถวัดคุณลักษณะที่ต้องการวัดได้จริง
3. การประเมินต้องใช้เทคนิคให้เหมาะสมกับสิ่งที่จะวัด
4. ต้องตระหนักถึงขอบเขตของเทคนิคที่จะนำไปประเมิน
5. การประเมินผลจะเป็นเครื่องมือที่นำไปสู่จุดหมายปลายทางเท่านั้นแต่จะไม่จบสิ้นในตัวมันเอง จะต้องนำไปประยุกต์ใช้ต่อไป

6. ความต้องการฝึกอบรมและรูปแบบการฝึกอบรม

จากสภาพปัญหาของการศึกษาไทยประการหนึ่งที่เกิดขึ้นแต่อดีตจนถึงปัจจุบันและมีแนวโน้มว่าจะมีอยู่ต่อไปในอนาคตก็คือ “คุณภาพการเรียนการสอนของครู” ซึ่งปัญหาดังกล่าวนี้ส่งผลถึงคุณภาพการศึกษาและคุณภาพของคนทำให้เกิดปัญหาต่อการพัฒนาประเทศและการแข่งขันทางสังคม โลกยุคโลกาภิวัตน์เป็นอันมากจำเป็นที่ทุกคนทุกส่วนต้องเข้าร่วมกันคิดแก้ปัญหา โดยมุ่งเน้นไปที่การพัฒนาครูให้มีสมรรถนะและศักยภาพสูงในการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน ตามแนวทางปฏิรูปการศึกษาของประเทศ การพัฒนาคุณภาพและประสิทธิภาพของครูจึงเป็นภารกิจที่สำคัญและควรดำเนินการโดยเร่งด่วน

หัวใจของการปฏิรูปการศึกษาตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ก็คือ การปฏิรูปการเรียนรู้อันหมายถึงเป็นการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เป็นการเรียนรู้ที่มีความหมายต่อผู้เรียน เป็นการเรียนรู้ที่ผู้เรียนปรารถนาจะเรียนรู้และร่วมกระบวนการเรียนรู้อย่างอิสระและเป็นสุขและเป็นที่ยอมรับว่าปัจจัยสำคัญยิ่งที่จะทำให้การปฏิรูปการเรียนรู้อันประสบความสำเร็จก็คือ “ครู” ดังนั้นก่อนที่จะปฏิรูปการเรียนรู้อันจำเป็นต้องพัฒนาครู การอบรมให้ความรู้ ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของครูและการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่ง ทั้งนี้เพื่อให้ได้ครูดี ครูเก่ง ให้สามารถปฏิรูปการเรียนรู้อันตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ให้บรรลุสำเร็จ

การฝึกอบรม หมายถึง การเรียนการสอนและการเรียนรู้เพื่อให้ทำงานเฉพาะอย่างได้อย่างดี (สรรรถ วรรณทร์ 2529 : 48-71) การฝึกอบรมจึงจัดได้ว่าเป็นการจัดการศึกษารูปแบบหนึ่งที่มีจุดมุ่งหมายชัดเจนเฉพาะเจาะจงให้ผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้และเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมให้ตรงกับงานที่ตนจะออกไปทำ เนื่องจากการฝึกอบรมเป็นการจัดการศึกษาอย่างหนึ่ง จึงต้องมีองค์ประกอบครบตามองค์ประกอบของหลักสูตรคือ (วิชัย วงศ์ใหญ่ 2526 : 17 อ้างอิงมาจาก Hilda Taba)

1. วัตถุประสงค์ของหลักสูตร
2. เนื้อหาสาระเพื่อนำมาใช้เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์
3. ประสบการณ์การเรียนรู้
4. ยุทธวิธีการสอน

ซึ่งองค์ประกอบของหลักสูตรเหล่านี้จะได้มาจากกระบวนการในการพัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรมที่ดีที่สามารถที่จะกำหนดวัตถุประสงค์ที่ตรงกับสภาพความต้องการของงานหรือปัญหาที่จะพัฒนา มีเนื้อหาสาระประสบการณ์การเรียนรู้หรือกิจกรรมการเรียนและวิธีการสอนที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์นั้น สามารถทำให้ผู้เรียนได้บรรลุวัตถุประสงค์ของการฝึกอบรมได้อย่างดีในระยะเวลาอันสั้น

หลักสูตรการฝึกอบรมเป็นหัวใจของกระบวนการเรียนทั้งหมดเพราะหลักสูตรการฝึกอบรมที่ดีย่อมสามารถที่จะพัฒนาให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้บรรลุจุดมุ่งหมายของหลักสูตรได้อย่างมีประสิทธิภาพ รอทเวล (William J. Rothwell, 1984 : 39 - 51) ได้แบ่งชนิดของหลักสูตรการฝึกอบรมไว้ดังนี้ คือ

1. หลักสูตรที่เน้นเนื้อหาวิชา (Subject Centered Design) หลักสูตรชนิดนี้ได้ตั้งสมมุติฐานไว้ว่าผู้สอนเป็นผู้เชี่ยวชาญในเนื้อหาวิชานั้น และจะเป็นผู้ที่กำหนดเนื้อหาวิชาการจัดลำดับขั้นตอนของเนื้อหาวิชาเองซึ่งทำให้มีข้อเสียตรงที่หลักสูตรชนิดนี้มีจุดมุ่งหมายไม่ชัดเจน

ทางแก้ไขที่จะทำให้หลักสูตรชนิดนี้ดีขึ้นได้ ดังนี้

1.1 สอบถามผู้เชี่ยวชาญในสาขาวิชานั้นว่าควรเลือกเนื้อหาชนิดใดบ้าง

1.2 จัดลำดับขั้นตอนของเนื้อหาให้สอดคล้องกับจุดประสงค์และความยากง่าย

1.3 กำหนดหลักสูตรขึ้นมา

2. หลักสูตรที่เน้นประสบการณ์ (Experience Centered Design) หลักสูตรนี้จะเน้นที่ประสบการณ์ของผู้เรียนที่เกิดขึ้นระหว่างที่มีการเรียนการสอน หลักสูตรจะเน้นให้ผู้เรียนได้เลือกประสบการณ์การเรียนของตนด้วยตนเอง ตามลักษณะของความสนใจของผู้เรียน

จุดอ่อนของหลักสูตรชนิดนี้ คือบางครั้งประสบการณ์ที่เลือกไม่สามารถจะตอบสนองจุดมุ่งหมายของการฝึกอบรมได้

3. หลักสูตรเน้นจุดประสงค์ (Objective Centered Design) หลักสูตรชนิดนี้มีข้อสมมุติฐานเบื้องต้นว่าการเรียนการสอนอยู่บนพื้นฐานของทฤษฎี สิ่งเร้าและการตอบสนอง (Stimulus – Response Theory) และผู้สอนเป็นผู้สร้างเสริมระดับความสามารถของผู้เรียนผู้สอนได้ถูกกำหนดว่าเป็นผู้เปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ดังนั้นหลักสูตรจึงต้องมีวัตถุประสงค์ที่สามารถสังเกตและวัดได้

วัตถุประสงค์ที่ใช้ในหลักสูตรนี้มี 2 ชนิด คือ

- วัตถุประสงค์ที่ใช้ปัญหาเป็นศูนย์กลาง

- วัตถุประสงค์ที่ใช้สมรรถภาพเป็นฐาน

วิธีการออกแบบหลักสูตรทั้งสองชนิดแตกต่างกันอยู่บ้าง ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้ คือ

. หลักสูตรที่ใช้ปัญหาเป็นศูนย์กลาง (Problem Center Curricula) มีขั้นตอนในการพัฒนาดังต่อไปนี้

1. ระบุปัญหาในเรื่องความสามารถ
2. ระบุถึงธรรมชาติของปัญหา
3. รวบรวมหลักฐานเพื่อสนับสนุนและตรวจสอบปัญหา
4. ประเมินความจำเป็นในการฝึกอบรมจากจุดยืนขององค์การ

บุคคลและของงาน

5. สังเคราะห์ความจำเป็นเหล่านั้น
6. แยกปัญหาที่ต้องฝึกอบรมออกจากปัญหาที่ไม่ใช่ปัญหาการฝึกอบรม

อบรม

7. สร้างวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม เพื่อระบุว่าผู้เข้ารับการฝึกอบรมควรจะทำสิ่งใดบ้าง ตามหน่วยการฝึกอบรม

อบรมควรจะทำสิ่งใดบ้าง ตามหน่วยการฝึกอบรม

8. ตรวจสอบความปรารถนาขององค์การกับจุดประสงค์
9. สร้างหลักสูตร

หลักสูตรที่ใช้สมรรถภาพเป็นฐาน (Competency – Base – Curricula) การพัฒนาหลักสูตรนี้มีขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. พัฒนารูปแบบของสมรรถภาพของคนที่ทำงานใดงานหนึ่งขึ้น

โดยการ

- สอบถามผู้ปฏิบัติงาน
- สอบถามบุคคลที่เกี่ยวข้อง
- ศึกษาจากเอกสาร
- สร้างรายการสมรรถภาพ
- กำหนดลำดับขั้นตอนของสมรรถภาพ
- สร้างฐานของสมรรถภาพ

4. หลักสูตรที่เน้นโอกาส (Opportunity Centered Design) หลักสูตรแบบนี้มีสมมุติฐานว่าผู้สอนเป็นผู้เชี่ยวชาญที่จะกำหนดปัญหามาให้กลุ่มได้แก้ไข และผู้เรียนก็เป็นผู้ที่เต็มไปด้วยศักยภาพที่รอคอยแก้ไขออกไปใช้ ฉะนั้นการเรียนการสอนจัดสิ่งเร้าที่จะดึงเอาความรู้ความสามารถนั้นออกมา ฉะนั้นหลักสูตรจึงเน้นที่ตัวบุคคลและปัญหา ผู้เรียนจะเป็นผู้กำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ด้วยตนเอง และตกอยู่ภายใต้อิทธิพลการถามตอบคำถามจากครู จุดเด่นของหลักสูตรนี้อยู่ที่การร่วมกันตัดสินใจ วิธีการออกแบบหลักสูตรชนิดนี้ทำดังนี้ คือ

1. ระบุปัญหาที่นักเรียนประสบอยู่ ซึ่งขึ้นอยู่กับประสบการณ์ของแต่ละ

บุคคล

2. ยกปัญหาเหล่านั้นให้นักเรียนได้แก้ไข
3. ให้ผู้เรียนเสนอวิธีการแก้ไข
4. ในการแก้ปัญหานั้นได้รับการสนับสนุนจากการถามตอบตามวิธี
5. วัดความสำเร็จของความพยายามนี้โดยวิธีการใช้การสังเกตระยะยาว

จะเห็นได้ว่าหลักสูตรทั้ง 4 ชนิดนี้ หลักสูตรที่ยึดเอาจุดประสงค์เป็นหลักสามารถที่จะพัฒนาผู้เรียนได้ตามเป้าประสงค์ของการทำงานมากที่สุด

แนวการพัฒนาหลักสูตรตามแนวคิดของทาบา (Hilda Taba) มี 11 ขั้นตอนดังนี้ คือ

1. ส่วนประกอบของหลักสูตร ทาบาได้เสนอไว้ 4 ประการ คือ
 - 1.1 วัดจุดประสงค์ของหลักสูตร ซึ่งจำเป็นต้องเกี่ยวข้องกับสัมพันธ์กัน
 - 1.2 เนื้อหาสาระที่นำมาใช้ตอบสนองต่อการบรรลุเป้าหมาย
 - 1.3 ประสิทธิภาพที่จำเป็นและเป็นที่ต้องการในอันที่จะเสริมสร้างกระบวนการเรียนรู้ให้บรรลุเป้าหมาย
 - 1.4 เราจะใช้ยุทธวิธีการสอนอย่างไรจึงจะเหมาะสมกับเนื้อหาและบุคคล
2. การศึกษาข้อมูลเพื่อนำมาเป็นเครื่องกำหนดเกณฑ์เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตร ซึ่งข้อมูลที่ใช้ได้แก่ ค่านิยม สมรรถภาพ คุณลักษณะของผู้เรียน กระบวนการเรียนรู้และธรรมชาติของความรู้ที่เราจะนำมาใช้พัฒนาหลักสูตร
 3. วัดจุดประสงค์ มีอยู่ 4 ประการ คือ
 - 3.1 วัดจุดประสงค์เกี่ยวกับความรู้ที่จะนำไปสู่การพัฒนาและเสริมสร้างวัดจุดประสงค์อีก 3 ระดับ
 - 3.2 วัดจุดประสงค์เกี่ยวกับการคิด ซึ่งหมายถึงกระบวนการของสิ่งกับสิ่งที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กัน การจัดรวมพินิจเพื่อนำไปสู่หลักการ การวิเคราะห์ปัญหาและการคาดคะเนเป็นต้น
 - 3.3 วัดจุดประสงค์เกี่ยวกับทัศนคติ
 - 3.4 วัดจุดประสงค์เกี่ยวกับทักษะ

ตามแนวคิดของทาบา วัดจุดประสงค์ข้อ 1 จะนำไปสู่จุดประสงค์ข้ออื่นๆ อีก 3 ระดับได้
4. เกณฑ์ในการกำหนดวัดจุดประสงค์ ทาบาได้เสนอแนะว่าให้ถามคำถามเหล่านี้เพื่อประกอบการพิจารณา
 - 4.1 สิ่งเหล่านั้นสำคัญต่อวัฒนธรรมหรือไม่
 - 4.2 สิ่งเหล่านั้นสัมพันธ์ต่อเนื้อหาสาระและการเรียนรู้หรือไม่

4.3 วัตถุประสงค์แสดงความแจ่มชัดในการเลือกและจัดประสบการณ์ในการเรียนรู้หรือไม่

4.4 วัตถุประสงค์ได้แสดงระดับพฤติกรรมต่างๆ มาชัดเจนหรือยัง

4.5 วัตถุประสงค์ได้ครอบคลุมผลที่จะเกิดขึ้นในการปฏิบัติเพียงใด

4.6 วัตถุประสงค์แต่ละข้อได้แสดงเอกลักษณ์ของมันเพียงใด ซ้ำซ้อนกันหรือไม่

5. การเลือกเนื้อหาสาระและการรวบรวมพินิจ เราจะพิจารณาว่าตรงกับวัตถุประสงค์หรือไม่ เรียงลำดับก่อนหลังถูกต้องตามธรรมชาติของเนื้อหาวิชาเพียงใด

เนื้อหาสาระประกอบด้วย

1. สังกัปพื้นฐาน (Basic Concept) ซึ่งเป็นแกนสำคัญในการพัฒนาหลักสูตร

2. แนวคิดที่สำคัญ (Main idea) ซึ่งเป็นพื้นฐานในการแสดงธรรมชาติวิชาและการรวมพินิจความรู้ประสบการณ์ต่างๆ

3. เนื้อหาสาระที่มีลักษณะเฉพาะ (Specific Content) ได้แก่ ข้อมูลที่เป็นข้อเท็จจริง การแสดงรายละเอียดและหัวข้อเฉพาะ

6. เกณฑ์ในการพิจารณาเลือกเนื้อหาสาระ เนื้อหาสาระที่จะนำมาให้เรียนรู้นั้นควรสำคัญและจำเป็นต่อผู้เรียนซึ่ง ทาบา ได้เสนอแนวคิดในการเลือกเนื้อหาสาระดังนี้คือ

6.1 ความรู้ที่ได้คัดเลือกมานั้น ได้แสดงถึงความแตกต่างและมีลักษณะเฉพาะของมันเองหรือไม่

6.2 เนื้อหาสาระสมดุลในธรรมชาติวิชาหรือไม่ ทั้งในด้านความกว้างและความลึก

6.3 เนื้อหาสาระได้สนองความต้องการและความสนใจของผู้เรียนเพียงใด

6.4 เนื้อหาสาระนี้มีสังกัป แนวคิดที่เป็นประโยชน์ต่อผู้เรียนเพียงใด

6.5 เนื้อหาสาระมีเหตุผลที่สัมพันธ์กับแนวคิดใหญ่และสังกัปพื้นฐานเพียงใด

6.6 เนื้อหาสาระได้แสดงถึงแนวหรือวิธีการที่จะแสวงหาความรู้ให้กับผู้เรียนได้

อย่างไร

7. ปัญหาเกี่ยวกับการจัดรวบรวมเนื้อหาสาระ การเลือกเนื้อหาจะต้องนำข้อมูลมาประกอบอีก 4 ประการ คือ

7.1 เนื้อหาสาระไปกีดขวางธรรมชาติการเรียนรู้ตามหลักจิตวิทยาหรือไม่

7.2 พยายามให้ศึกษาได้กว้างมากกว่าลึก

7.3 พยายามส่งเสริมความรู้ที่สามารถหลอมรวมกับวิชาอื่นได้

7.4 พยายามเลือกเนื้อหาที่สมดุลที่มีทั้งกว้างและลึก

8. การเลือกและจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ทาพามีเกณฑ์ในการคัดเลือกดังนี้

8.1 ต้องฝึกปฏิบัติอย่างกว้างขวาง คำนึงถึงวิธีการมากกว่าผลผลิต

8.2 ประสบการณ์การเรียนรู้จะต้องสอดคล้องกับจุดมุ่งหมาย

8.3 การเลือกและจัดประสบการณ์การเรียนรู้ทั้งหลายควรจะตอบสนองด้าน
ความรู้ ทักษะ และเจตคติ

8.4 การเลือกประสบการณ์การเรียนรู้ควรจะตอบสนองจุดประสงค์หลายๆ ข้อ

8.5 การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ควรคำนึงถึงลำดับก่อนหลังเพื่อไม่ให้ผู้เรียน
สับสน

8.6 การจัดประสบการณ์ควรจะท้าทายผู้เรียน

8.7 การจัดประสบการณ์ควรเปิด โอกาสให้ผู้เรียน ได้แสดงออกได้อย่างเสรี
ส่งเสริมการคิดเองทำเอง

8.8 การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ควรคำนึงถึงหลักจิตวิทยาในเรื่องความแตก
ต่างระหว่างบุคคลและความสนใจเป็นต้น

9. ลำดับขั้นของการพัฒนาหลักสูตร ทาพาคได้เสนอไว้ถึงขั้นตอนในการพัฒนา
หลักสูตรเพื่อทบทวนกระบวนการทั้งหมดคือ

9.1 การศึกษาวิเคราะห์ความต้องการของผู้เรียน สังคมและวัฒนธรรม

9.2 การกำหนดจุดมุ่งหมาย

9.3 การเลือกเนื้อหาสาระ

9.4 การจัดรวบรวมพินิจเนื้อหาสาระ

9.5 การเลือกประสบการณ์เรียน

9.6 การจัดประสบการณ์การเรียนรู้

9.7 การประเมินผลเพื่อตรวจสอบดูว่ากิจกรรมและประสบการณ์ที่จัดขึ้น
ได้บรรลุตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้หรือไม่

10. ยุทธวิธีการสอน ยุทธวิธีการสอนและประสบการณ์การเรียนรู้ เป็นตัวกำหนด
สถานการณ์ เจื่อนใจของการเรียนรู้ ทั้งนี้ในการสอนทุกครั้ง วัตถุประสงค์การสอนจะแสดงถึง
ผลผลิตและรูปแบบการสอนจะแสดงถึงขั้นตอนในการเรียนรู้

เกณฑ์ในการตัดสินใจเลือกพฤติกรรมการเรียนการสอนคือ

1. การวินิจฉัยระดับความรู้ความสามารถของเด็กว่ามีระดับความสามารถอย่างไร
เพื่อประโยชน์ในการกำหนดวิธีการสอน

2. การพัฒนาการเรียนรู้ควรเป็นลำดับขั้นตอน

3. มุ่งเน้นเกี่ยวกับความคาดหมายในด้านความรู้ที่จะเกิดขึ้นกับผู้เรียน ว่าเป็นอย่างไรและเพื่ออะไร

4. การใช้คำถามให้เกิดการข้วยุให้เกิดการคิด

5. การมีแผนภูมิเกี่ยวกับลำดับขั้นตอนของความรู้

6. จุดประสงค์หนึ่งควรมีวิธีการสอนหลายๆ แบบ

7. ให้ความสนใจและสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับช่องว่างของความรู้กับเนื้อหาสาระที่จะมาสัมพันธ์กับการเรียนรู้ของเด็ก

8. สร้างบรรยากาศการเรียนรู้ให้น่าเรียน น่าศึกษา

11. การประเมินผล ต้องมีการประเมินผลที่สัมพันธ์กับจุดมุ่งหมาย ครอบคลุมทุกเนื้อหาความรู้ และต่อเนื่องตลอดเวลา โดยใช้แบบทดสอบที่มีความเที่ยงตรงและเชื่อถือได้

7. โครงสร้างหลักสูตรดนตรี (กรมการศึกษาคูรุ : 2543)

โครงสร้างหลักสูตร

หน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตร ไม่น้อยกว่า 137 หน่วยกิต โดยมีสัดส่วนหน่วยกิตแต่ละหมวดวิชาและแต่ละกลุ่มวิชา ดังนี้

1. หมวดวิชาการศึกษาทั่วไป	33	หน่วยกิต
1.1 กลุ่มวิชาภาษาและการสื่อสาร	9	หน่วยกิต
1.2 กลุ่มวิชามนุษยศาสตร์	9	หน่วยกิต
1.3 กลุ่มวิชาสังคมศาสตร์	6	หน่วยกิต
1.4 กลุ่มวิชาคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	9	หน่วยกิต
2. หมวดวิชาเฉพาะด้าน	94	หน่วยกิต
2.1 กลุ่มวิชาเนื้อหา	72	หน่วยกิต
2.2 กลุ่มวิชาวิทยาการจัดการ	15	หน่วยกิต
2.3 กลุ่มวิชาปฏิบัติการและฝึกประสบการณ์วิชาชีพ	7	หน่วยกิต
2. หมวดวิชาเลือกเสรี	10	หน่วยกิต

การจัดการเรียนการสอน

1. หมวดวิชาการศึกษาทั่วไป	33	หน่วยกิต
---------------------------	----	----------

2063403	ปฏิบัติเครื่องทองเหลือง 4	2(0-4)
2063404	ปฏิบัติเครื่องทองเหลือง 5	2(0-4)
2064403	ปฏิบัติเครื่องทองเหลือง 6	2(0-4)

3. กลุ่มเครื่องสายสากล

2061405	ปฏิบัติเครื่องสายสากล 1	2(0-4)
2061406	ปฏิบัติเครื่องสายสากล 2	2(0-4)
2062405	ปฏิบัติเครื่องสายสากล 3	2(0-4)
2063405	ปฏิบัติเครื่องสายสากล 4	2(0-4)
2063406	ปฏิบัติเครื่องสายสากล 5	2(0-4)
2064405	ปฏิบัติเครื่องสายสากล 6	2(0-4)

4. กลุ่มปฏิบัติกีตาร์

2061407	ปฏิบัติกีตาร์ 1	2(0-4)
2061408	ปฏิบัติกีตาร์ 2	2(0-4)
2062407	ปฏิบัติกีตาร์ 3	2(0-4)
2063407	ปฏิบัติกีตาร์ 4	2(0-4)
2063408	ปฏิบัติกีตาร์ 5	2(0-4)
2064407	ปฏิบัติกีตาร์ 6	2(0-4)

5. กลุ่มปฏิบัติเครื่องลิ่มนิ้วกด

2061409	ปฏิบัติเครื่องลิ่มนิ้วกด 1	2(0-4)
2061410	ปฏิบัติเครื่องลิ่มนิ้วกด 2	2(0-4)
2062409	ปฏิบัติเครื่องลิ่มนิ้วกด 3	2(0-4)
2063409	ปฏิบัติเครื่องลิ่มนิ้วกด 4	2(0-4)
2063410	ปฏิบัติเครื่องลิ่มนิ้วกด 5	2(0-4)
2064409	ปฏิบัติเครื่องลิ่มนิ้วกด 6	2(0-4)

6. กลุ่มปฏิบัติขั้วร้องสากล

2061411	ปฏิบัติขั้วร้องสากล 1	2(0-4)
2061412	ปฏิบัติขั้วร้องสากล 2	2(0-4)
2062411	ปฏิบัติขั้วร้องสากล 3	2(0-4)
2063411	ปฏิบัติขั้วร้องสากล 4	2(0-4)

2063412	ปฏิบัติขั้บรื่องสากล 5	2(0-4)
2064411	ปฏิบัติขั้บรื่องสากล 6	2(0-4)
7. กลุ่มปฏิบัติเครื่องกระทบ		
2061413	ปฏิบัติเครื่องกระทบ 1	2(0-4)
2061414	ปฏิบัติเครื่องกระทบ 2	2(0-4)
2062413	ปฏิบัติเครื่องกระทบ 3	2(0-4)
2063413	ปฏิบัติเครื่องกระทบ 4	2(0-4)
2063414	ปฏิบัติเครื่องกระทบ 5	2(0-4)
2064413	ปฏิบัติเครื่องกระทบ 6	2(0-4)

ข. เรียน 4 หน่วยกิต

ผู้ที่ไม่ได้เลือกเรียนกลุ่มปฏิบัติคีย์บอร์ดให้เรียนปฏิบัติคีย์บอร์ด 1 และปฏิบัติคีย์บอร์ด 2 ผู้ที่เรียนปฏิบัติคีย์บอร์ดให้เลือกเรียนปฏิบัติเครื่องดนตรีในกลุ่มปฏิบัติเครื่องดนตรีอื่นเพียงกลุ่มเดียวในรายวิชาปฏิบัติระดับ 1 และ 2

ค. ให้เรียนรายวิชาต่อไปนี้ 3 หน่วยกิต

2064903	การเสนอผลงานดนตรี	3(2-2)
---------	-------------------	--------

ง. ให้เรียนรายวิชาต่อไปนี้ 4 หน่วยกิต

1. กลุ่มปฏิบัติรวมวงเล็ก

2062415	ปฏิบัติรวมวงเล็ก 1	1(0-2)
2062416	ปฏิบัติรวมวงเล็ก 2	1(0-2)
2063415	ปฏิบัติรวมวงเล็ก 3	1(0-2)
2063416	ปฏิบัติรวมวงเล็ก 4	1(0-2)

2. กลุ่มปฏิบัติรวมวงใหญ่

2062417	ปฏิบัติรวมวงใหญ่ 1	1(0-2)
2062418	ปฏิบัติรวมวงใหญ่ 2	1(0-2)
2063417	ปฏิบัติรวมวงใหญ่ 3	1(0-2)
2063418	ปฏิบัติรวมวงใหญ่ 4	1(0-2)

3. กลุ่มปฏิบัติขับร้องประสานเสียง

2062419	ปฏิบัติขับร้องประสานเสียง 1	1(0-2)
2062420	ปฏิบัติขับร้องประสานเสียง 2	1(0-2)
2063419	ปฏิบัติขับร้องประสานเสียง 3	1(0-2)
2063420	ปฏิบัติขับร้องประสานเสียง 4	1(0-2)

เลือก ให้เลือกเรียนจากรายวิชาต่อไปนี้ไม่น้อยกว่า 25 หน่วยกิต

1. กลุ่มทฤษฎีทั่วไป

2062110	ดนตรีพื้นบ้านไทยภาคเหนือ	3(3-0)
2062111	ดนตรีพื้นบ้านไทยภาคอีสาน	3(3-0)
2062112	ดนตรีพื้นบ้านไทยภาคกลาง	3(3-0)
2062113	ดนตรีพื้นบ้านไทยภาคใต้	3(3-0)
2062506	ความสัมพันธ์ระหว่างดนตรีไทยกับดนตรีตะวันตก	3(3-0)
2064901	การศึกษาดนตรีเอกเทศ	3(3-0)
2061505	ดนตรีวิจักษ์	3(3-0)
2063505	สุนทรียศาสตร์ทางดนตรี	3(3-0)
2063901	หลักการเขียนรายงานดนตรีนิพนธ์	3(3-0)
2064906	สัมมนาดนตรี	3(3-0)
2063503	เพลงไทยสากลเชิงประวัติ	3(3-0)
2062309	การอ่านวเพลงเบื้องต้น	2(1-2)
2062310	การอ่านวเพลงขับร้องประสานเสียง	2(1-2)
2062311	โอเปร่าและละครเพลง	3(3-0)
2062314	ปรัชญาของดนตรี	3(3-0)
2062501	ประวัติเครื่องดนตรี	3(3-0)
2062502	ประวัติดนตรีเชิงปฏิบัติ	3(3-0)
2063508	ดนตรีบำบัด	3(3-0)
2063504	ดนตรีและความเกี่ยวข้องกับศิลปะแขนงอื่น	3(3-0)
2063706	การซ่อมสร้างอุปกรณ์ดนตรี	3(2-2)
2063506	จิตวิทยาดนตรี	3(3-0)

2061506	ดนตรีร่วมสมัย	3(3-0)
2062507	การเขียนวิจารณ์ดนตรี	3(3-0)
2062508	การเก็บรักษาและการซ่อมเครื่องดนตรีเบื้องต้น	3(2-2)
2062509	การทำความสะอาดและการปรับเครื่องเป่า	3(2-2)
2062511	การซ่อมเครื่องสายไทย	3(2-2)
2062513	การจัดการวงดนตรี	3(3-0)
2. กลุ่มวิชาทฤษฎีและการประชาสัมพันธ์		
2061308	ทฤษฎีดนตรีสากลขั้นพื้นฐาน	3(3-0)
2062303	การประชาสัมพันธ์ 1	3(3-0)
2063329	การประชาสัมพันธ์ 2	3(3-0)
2063330	การประชาสัมพันธ์ 3	3(3-0)
2063302	ทฤษฎีดนตรีสากล 4	3(3-0)
2064301	เคาน์เตอร์พอยต์	3(3-0)
2064302	ดนตรีสมัยศตวรรษที่ 21	3(3-0)
2063325	การเรียบเรียงดนตรีสำหรับวงดุริยางค์	3(3-0)
2063304	การเรียบเรียงดนตรีสำหรับเด็ก	3(3-0)
2063307	การเรียบเรียงเสียงประสานสำหรับการขับร้องประสานเสียง	3(3-0)
2064702	การเรียบเรียงดนตรีประกอบสื่อ	3(2-2)
2064321	การเรียบเรียงเสียงประสานสำหรับวงโยธวาทิต	3(3-0)
2063326	รูปแบบและการวิเคราะห์ดนตรีตะวันตก 1	3(3-0)
2064312	รูปแบบและการวิเคราะห์ดนตรีตะวันตก 2	3(3-0)
3. กลุ่มเทคโนโลยีทางดนตรี		
2061701	คอมพิวเตอร์ดนตรีขั้นพื้นฐาน	3(2-2)
2062701	พื้นฐานเครื่องสังเคราะห์เสียง	3(2-2)
2062702	ระบบบันทึกและประมวลผลข้อมูลทางดนตรี	3(2-2)
2063701	การใช้คอมพิวเตอร์ช่วยงานดนตรี	3(2-2)
2064701	การผลิตผลงานทางดนตรีด้วยคอมพิวเตอร์	3(2-2)

2063704	ปฏิบัติคนตรีอิเล็กทรอนิกส์	3(2-2)
2063705	อุตสาหกรรมกรรมการคนตรีเบื้องต้น	3(2-2)
2062709	ปฏิบัติการบันทึกเสียงคนตรี 1	3(2-2)
2063703	ปฏิบัติการบันทึกเสียงคนตรี 2	3(2-2)

4. กลุ่มคนตรีวิทยา

2061502	พื้นฐานคนตรีวิทยา	3(3-0)
2061504	พื้นฐานสังคมวิทยาทางคนตรี	3(3-0)
2062505	คนตรีเอเชียใต้และตะวันออกเฉียงใต้	3(3-0)
2062503	การศึกษาคนตรีภาคสนาม	3(2-2)
2062504	คนตรีเอเชียตะวันออกเฉียงใต้และตะวันออกเฉียงใต้	3(3-0)
2063501	คนตรีอาฟริกา	3(3-0)
2063502	คนตรีอเมริกาและแปซิฟิก	3(3-0)
2063507	สวนศาสตร์ทางคนตรี	3(3-0)
2061501	การจัดเก็บระบบข้อมูลทางคนตรี	3(3-0)
2061503	มานุษยวิทยาทางคนตรี	3(3-0)
2062515	การศึกษาประวัติคนตรีเชิงลึก	3(3-0)

5. กลุ่มคนตรีป๊อปปูลาร์และแจ๊สศึกษา

2062302	ทฤษฎีคนตรีแจ๊ส	3(3-0)
2062315	ประวัติคนตรีแจ๊ส	3(3-0)
2064306	การเรียบเรียงเสียงประสานสำหรับคนตรีแจ๊ส และป๊อปปูลาร์	3(3-0)
2062313	คีตปฏิภาณแบบแจ๊ส 1	3(2-2)
2063307	คีตปฏิภาณแบบแจ๊ส 2	3(2-2)
2063328	การประพันธ์คนตรีแบบแจ๊สและป๊อปปูลาร์	3(3-0)
2062305	คนตรีป๊อปปูลาร์เริ่มตั้งแต่ ค.ศ. 1950	3(3-0)

6. กลุ่มโยธวาทิต

2062308	หลักการโยธวาทิต	3(3-0)
2064320	การอำนวยเพลงโยธวาทิต	3(2-2)
2062323	คนตรีสนาม	3(2-2)
2063321	การใช้คอมพิวเตอร์สำหรับคนตรีสยาม	3(2-2)

2062322 เครื่องกระทบสำหรับวงโยชวาทิต 3(2-2)

2063320 การบริหารวงโยชวาทิต 3(3-0)

7. กลุ่มปฏิบัติเครื่องลมไม้

2061401 ปฏิบัติเครื่องลมไม้ 1 2(0-4)

2061402 ปฏิบัติเครื่องลมไม้ 2 2(0-4)

2062401 ปฏิบัติเครื่องลมไม้ 3 2(0-4)

2063401 ปฏิบัติเครื่องลมไม้ 4 2(0-4)

2063402 ปฏิบัติเครื่องลมไม้ 5 2(0-4)

2064401 ปฏิบัติเครื่องลมไม้ 6 2(0-4)

8. กลุ่มปฏิบัติเครื่องทองเหลือง

2061403 ปฏิบัติเครื่องทองเหลือง 1 2(0-4)

2061404 ปฏิบัติเครื่องทองเหลือง 2 2(0-4)

2062403 ปฏิบัติเครื่องทองเหลือง 3 2(0-4)

2063403 ปฏิบัติเครื่องทองเหลือง 4 2(0-4)

2063404 ปฏิบัติเครื่องทองเหลือง 5 2(0-4)

2064403 ปฏิบัติเครื่องทองเหลือง 6 2(0-4)

9. กลุ่มปฏิบัติเครื่องสายสากล

2061405 ปฏิบัติเครื่องสายสากล 1 2(0-4)

2061406 ปฏิบัติเครื่องสายสากล 2 2(0-4)

2062405 ปฏิบัติเครื่องสายสากล 3 2(0-4)

2063405 ปฏิบัติเครื่องสายสากล 4 2(0-4)

2063406 ปฏิบัติเครื่องสายสากล 5 2(0-4)

2064405 ปฏิบัติเครื่องสายสากล 6 2(0-4)

10. กลุ่มปฏิบัติกีตาร์

2061407 ปฏิบัติกีตาร์ 1 2(0-4)

2061408 ปฏิบัติกีตาร์ 2 2(0-4)

2062407 ปฏิบัติกีตาร์ 3 2(0-4)

2063407 ปฏิบัติกีตาร์ 4 2(0-4)

2063408 ปฏิบัติกีตาร์ 5 2(0-4)

2064407 ปฏิบัติกีตาร์ 6 2(0-4)

11. กลุ่มปฏิบัติเครื่องตีบอร์ด

2061409	ปฏิบัติตีบอร์ด 1	2(0-4)
2061410	ปฏิบัติตีบอร์ด 2	2(0-4)
2062409	ปฏิบัติตีบอร์ด 1	2(0-4)
2063409	ปฏิบัติตีบอร์ด 1	2(0-4)
2063410	ปฏิบัติตีบอร์ด 1	2(0-4)
2064409	ปฏิบัติตีบอร์ด 1	2(0-4)

12. กลุ่มปฏิบัติขับร้องสากล

2061411	ปฏิบัติขับร้องสากล 1	2(0-4)
2061412	ปฏิบัติขับร้องสากล 2	2(0-4)
2062411	ปฏิบัติขับร้องสากล 3	2(0-4)
2063411	ปฏิบัติขับร้องสากล 4	2(0-4)
2063412	ปฏิบัติขับร้องสากล 5	2(0-4)
2064411	ปฏิบัติขับร้องสากล 6	2(0-4)

13. กลุ่มปฏิบัติเครื่องกระทบ

2061413	ปฏิบัติเครื่องกระทบ 1	2(0-4)
2061414	ปฏิบัติเครื่องกระทบ 2	2(0-4)
2062413	ปฏิบัติเครื่องกระทบ 3	2(0-4)
2063413	ปฏิบัติเครื่องกระทบ 4	2(0-4)
2063414	ปฏิบัติเครื่องกระทบ 5	2(0-4)
2064413	ปฏิบัติเครื่องกระทบ 6	2(0-4)

14. กลุ่มปฏิบัติรวมวงและขับร้องประสานเสียง

2062415	ปฏิบัติรวมวงเล็ก 1	1(0-2)
2062416	ปฏิบัติรวมวงเล็ก 2	1(0-2)
2063415	ปฏิบัติรวมวงเล็ก 3	1(0-2)
2063416	ปฏิบัติรวมวงเล็ก 4	1(0-2)
2062417	ปฏิบัติรวมวงใหญ่ 1	1(0-2)
2062418	ปฏิบัติรวมวงใหญ่ 2	1(0-2)
2063417	ปฏิบัติรวมวงใหญ่ 3	1(0-2)
2063418	ปฏิบัติรวมวงใหญ่ 4	1(0-2)

2062419	ปฏิบัติขบร้องประสานเสียง 1	1(0-2)
2062420	ปฏิบัติขบร้องประสานเสียง 2	1(0-2)
2063419	ปฏิบัติขบร้องประสานเสียง 3	1(0-2)
2063420	ปฏิบัติขบร้องประสานเสียง 4	1(0-2)

15. กลุ่มปฏิบัติปี่อปูลาร์และแจ๊ส

2062421	ปฏิบัติเครื่องลมไม้แจ๊ส 1	2(0-4)
2062422	ปฏิบัติเครื่องลมไม้แจ๊ส 2	2(0-4)
2063421	ปฏิบัติเครื่องลมไม้แจ๊ส 3	2(0-4)
2063422	ปฏิบัติเครื่องลมไม้แจ๊ส 4	2(0-4)
2062423	ปฏิบัติเครื่องทองเหลืองแจ๊ส 1	2(0-4)
2062424	ปฏิบัติเครื่องทองเหลืองแจ๊ส 2	2(0-4)
2063423	ปฏิบัติเครื่องทองเหลืองแจ๊ส 3	2(0-4)
2063424	ปฏิบัติเครื่องทองเหลืองแจ๊ส 4	2(0-4)
2062425	ปฏิบัติเครื่องสายสากลแจ๊ส 1	2(0-4)
2062426	ปฏิบัติเครื่องสายสากลแจ๊ส 2	2(0-4)
2063425	ปฏิบัติเครื่องสายสากลแจ๊ส 3	2(0-4)
2063426	ปฏิบัติเครื่องสายสากลแจ๊ส 4	2(0-4)
2062427	ปฏิบัติกีตาร์พาดิชย์ 1	2(0-4)
2062428	ปฏิบัติกีตาร์พาดิชย์ 2	2(0-4)
2063427	ปฏิบัติกีตาร์พาดิชย์ 3	2(0-4)
2063428	ปฏิบัติกีตาร์พาดิชย์ 4	2(0-4)
2062429	ปฏิบัติคีย์บอร์ดแจ๊ส 1	2(0-4)
2062430	ปฏิบัติคีย์บอร์ดแจ๊ส 2	2(0-4)
2063429	ปฏิบัติคีย์บอร์ดแจ๊ส 3	2(0-4)
2063430	ปฏิบัติคีย์บอร์ดแจ๊ส 4	2(0-4)
2062431	ปฏิบัติขบร้องสากลแจ๊ส 1	2(0-4)
2062432	ปฏิบัติขบร้องสากลแจ๊ส 2	2(0-4)
2063431	ปฏิบัติขบร้องสากลแจ๊ส 3	2(0-4)
2063432	ปฏิบัติขบร้องสากลแจ๊ส 4	2(0-4)
2062433	ปฏิบัติเครื่องกระทบแจ๊ส 1	2(0-4)

	2062434	ปฏิบัติเครื่องกระทบแจ๊ส 2	2(0-4)
	2063433	ปฏิบัติเครื่องกระทบแจ๊ส 3	2(0-4)
	2063434	ปฏิบัติเครื่องกระทบแจ๊ส 4	2(0-4)
	2062435	ปฏิบัติแจ๊สหรือป๊อปปูลาร์ 1	2(0-4)
	2062436	ปฏิบัติแจ๊สหรือป๊อปปูลาร์ 2	2(0-4)
	2063435	ปฏิบัติแจ๊สหรือป๊อปปูลาร์ 3	2(0-4)
	2063436	ปฏิบัติแจ๊สหรือป๊อปปูลาร์ 4	2(0-4)
	2061228	ปฏิบัติขับร้องเพลงไทยตามสมัยนิยม	2(0-4)
2.2	กลุ่มวิชาวิทยาการจัดการ	15	หน่วยกิต
	บังคับ เรียน	9	หน่วยกิต
	3561101	องค์กรและการจัดการ	3(3-0)
	3561204	ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการประกอบธุรกิจ	3(3-0)
	3591105	เศรษฐศาสตร์ทั่วไป	3(3-0)
	เลือก ให้เลือกเรียนจากรายวิชาต่อไปนี้ไม่น้อยกว่า	6	หน่วยกิต
	3001101	หลักการโฆษณาและการประชาสัมพันธ์	3(3-0)
	3511301	การบริหารงานสำนักงาน	3(3-0)
	3562208	ธุรกิจการคนตรี	3(2-0)
	3562303	มนุษย์สัมพันธ์ในองค์กร	3(3-0)
	3562404	การพัฒนาประสิทธิภาพในการทำงาน	3(3-0)
	3563205	การจัดการธุรกิจคนตรี	3(3-0)
2.3	กลุ่มวิชาปฏิบัติการและฝึกประสบการณ์วิชาชีพ	7	หน่วยกิต
	2063801	การเตรียมฝึกประสบการณ์วิชาชีพคนตรี 3	3(3-0)
	2064801	การฝึกประสบการณ์วิชาชีพคนตรี 3	3(3-0)

3. หมวดวิชาเลือกเสรี

10 หน่วยกิต

ให้เลือกเรียนรายวิชาใดๆ ในหลักสูตรวิทยาลัยครูหรือหลักสูตรสถาบันราชภัฏ โดยไม่ซ้ำกับรายวิชาที่เคยเรียนมาแล้ว และต้องไม่เป็นรายวิชาที่กำหนดให้เรียน โดยไม่นับหน่วยกิตรวมในเกณฑ์การสำเร็จหลักสูตรของโปรแกรมวิชานี้

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สายสวาท สากรัด (2534 : 81) ได้ศึกษาปัจจัยบางประการที่สัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดพิจิตร พบว่า ขนาดของโรงเรียน วุฒิทางการศึกษาของครูที่สอนคณิตศาสตร์มีความสัมพันธ์กับตัวเกณฑ์อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ณรงค์ จันทุม (2539 : 93) ได้ศึกษาเกี่ยวกับปัญหาการใช้สื่อการสอนวิชาอาชีพในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น พบว่า ด้านการเลือกสื่อมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลางเมื่อพิจารณาประสิทธิภาพในการสอน วุฒิการศึกษา และขนาดโรงเรียน พบว่ามีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ปัญหาสูงสุดที่พบคือแหล่งที่จะให้บริการเลือกสื่อการสอน และความพอเพียงของจำนวนสื่อที่อยู่ในโรงเรียนปัญหาด้านการเตรียมการสอน พบว่าโดยส่วนรวมมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลางเมื่อพิจารณาตามประสิทธิภาพในการสอน วุฒิการศึกษา และขนาดของโรงเรียน พบว่า มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ปัญหาสูงสุดคือเวลาในการเตรียมสื่อการสอน

ศรีพรรณ เวียนทอง และคณะ (2542 : 80 – 81) ได้ศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวกับความสำเร็จของการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง พบว่า ปัจจัยความพร้อมด้านการบริหาร ด้านหลักสูตร ด้านบุคลากร ด้านอาคารสถานที่ ด้านการใช้สื่ออุปกรณ์ และด้านการประชาสัมพันธ์ ส่งผลต่อการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ปัจจัยด้านกระบวนการเตรียมการสอน กิจกรรมการเรียนการสอน การวัดผลประเมินผล การนิเทศติดตาม ส่งผลต่อการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง และปัจจัยด้านการผลิต พบว่า ผู้เรียนมีความพึงพอใจ ต่อการเรียนการสอนแบบใหม่ คือนักเรียนมีส่วนร่วมในการเรียนการสอนด้วย

จินดา เพ็ชรรัตน์ (2543 : 74) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดพิษณุโลก พบว่าการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ในภาพรวมมีการปฏิบัติในระดับมากและเมื่อจำแนกตามรายด้านพบว่า มีการปฏิบัติตามลำดับดังนี้ ด้านการเตรียมการสอนมีการปฏิบัติในระดับปานกลาง ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนมีการปฏิบัติในระดับมาก ด้านการใช้สื่อและ

อุปกรณ์มีการปฏิบัติในระดับปานกลาง ด้านการวัดผลประเมินผลมีการปฏิบัติในระดับมาก ตามลำดับ ได้แก่ โรงเรียนขนาดใหญ่ โรงเรียนขนาดกลาง และโรงเรียนขนาดเล็กและโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในเขตอำเภอเมืองและนอกเขตอำเภอเมืองมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด 2 ประเภท ด้านวุฒิการศึกษาและประสบการณ์การสอน พบว่า ไม่มีความสัมพันธ์กับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง

เนาวรัตน์ สร้อยนุ้ม (2543) ได้ศึกษาปัญหาการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาประชาธิปไตยในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพิษณุโลก พบว่า ปัญหาการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาประชาธิปไตย ในภาพรวมมีปัญหอยู่ในระดับน้อย ครูผู้สอนที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีปัญหาการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในภาพรวมไม่แตกต่างกัน ครูผู้สอนที่มีประสบการณ์การสอนต่างกันมีปัญหาการจัดกิจกรรมการสอน ในภาพรวมไม่แตกต่างกัน และครูผู้สอนสังกัดขนาดโรงเรียนต่างกัน มีปัญหาการจัดกิจกรรมการสอนในภาพรวมไม่แตกต่างกัน

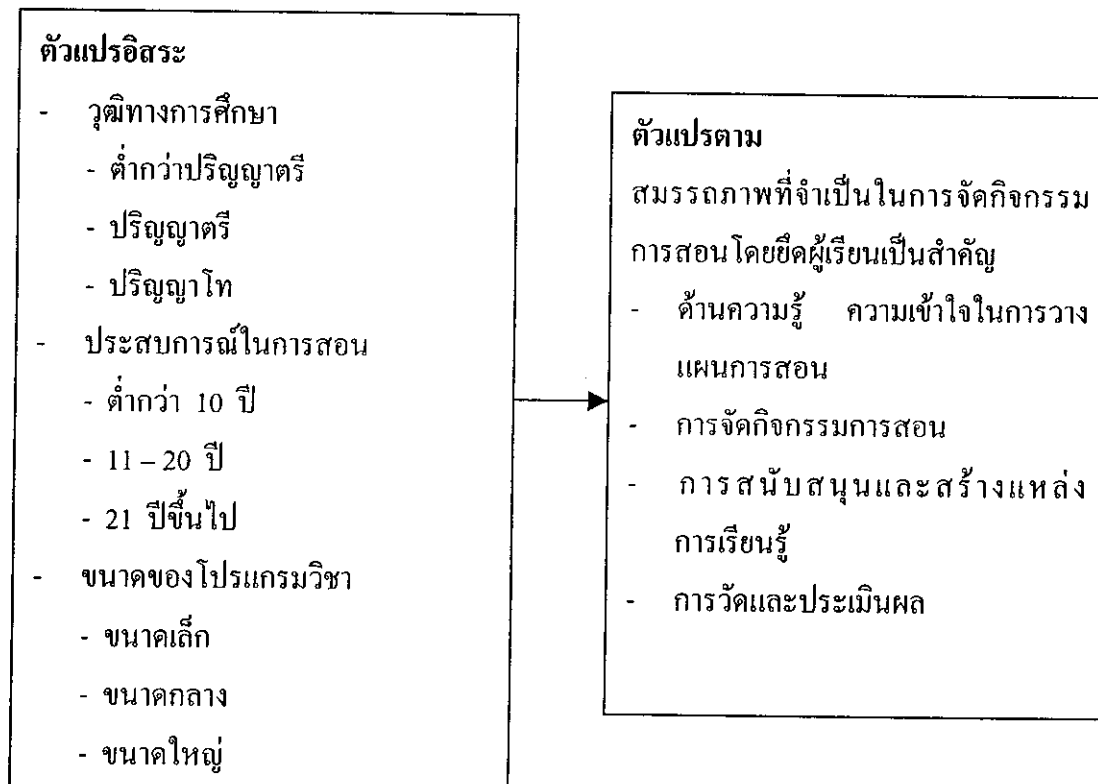
สุภาพร กิตินันท์ (2543) ได้ศึกษาการศึกษามิทธาพหุหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษาและครูตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดพิษณุโลก พบว่าครูโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีบทบาทหน้าที่ ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านการเตรียมการ ด้านการดำเนินการ และด้านการประเมินผล ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดพิษณุโลก ในภาพรวมทุกด้าน และเป็นรายด้านอยู่ในระดับมากและไม่แตกต่างกัน

ทิพย์วรรณ คล้าคง (2544) ได้ศึกษาการศึกษาสภาพการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ 2542 ของข้าราชการครูสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาแห่งชาติจังหวัดสุโขทัยพบว่าสภาพการจัดกระบวนการเรียนรู้ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อจำแนกตามรายชั้นที่สอน พบว่า โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อจำแนกตามระดับการศึกษา พบว่าโดยภาพรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบเป็นรายข้อ พบว่าครูผู้สอนที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรีมีการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่แตกต่างกับครูผู้สอนสูงกว่าระดับปริญญาตรี ในเรื่องเชื่อมโยงความรู้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ทั้งนี้เป็นเพราะว่าข้าราชการครูที่มีระดับสูงกว่าปริญญาตรี ได้รับการศึกษาที่สูงขึ้นและพัฒนาตนเองในการค้นคว้าหาเทคนิควิธีการจัดการเรียนการสอนที่ทันสมัยอยู่เสมอ

มนัส เรืองเดช (ม.ป.ป. : 151) ได้ศึกษาเรื่องการพัฒนาและผลการใช้เอกสารที่เน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 7 พบว่าการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางวิชาสังคมศึกษา ทั้งในภาพรวมและรายด้านได้แก่ ด้านการเตรียมการสอน ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านการใช้สื่อและอุปกรณ์ ด้านการวัดผลประเมินผลการเรียน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

จากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องสรุปได้ว่า ปัจจัยที่เกี่ยวข้องในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของผู้สอนโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ ในด้านการเตรียมการสอน ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านการใช้สื่อและอุปกรณ์ และด้านการวัดผลประเมินผล พบว่าในภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกตามขนาดและที่ตั้งของโรงเรียน พบว่าในภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ส่วนในด้านวุฒิการศึกษาและประสบการณ์การสอน พบว่าไม่มีความสัมพันธ์กับการจัดการเรียนการสอน ซึ่งปัจจัยด้านต่างๆ ดังกล่าวจะส่งผลต่อความสำเร็จในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญด้วย

กรอบแนวคิดในการวิจัย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณเกี่ยวกับเรื่องสมรรถภาพที่จำเป็นในการจัดการเรียนการสอน โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญของผู้สอนระดับปริญญาตรี สาขาวิชาดนตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคเหนือตอนล่าง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบประเมินพฤติกรรมกรรมการสอนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อประเมินพฤติกรรมกรรมการสอนของผู้สอน เกี่ยวกับสมรรถภาพการจัดการเรียนการสอน โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามเป็นแบบตรวจรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 แบบประเมินสมรรถภาพที่จำเป็นในการจัดกิจกรรมการสอนของผู้สอน โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ โดยแบ่งเป็น 4 ด้าน ได้แก่

1. ความรู้ความเข้าใจในการวางแผนการสอน
2. การจัดกิจกรรมการสอน
3. การสนับสนุนและสร้างแหล่งความรู้
4. การวัดและประเมินผล

การสร้างและหาประสิทธิภาพของเครื่องมือ

1. ศึกษาทฤษฎีเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
2. กำหนดขอบเขตเนื้อหาที่เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ
3. กำหนดรูปแบบของแบบประเมินพฤติกรรมกรรมการสอน

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณเกี่ยวกับเรื่องสมรรถภาพที่จำเป็นในการจัดการเรียนการสอน โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญของผู้สอนระดับปริญญาตรี สาขาวิชาดนตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคเหนือตอนล่าง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบประเมินพฤติกรรมการสอนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อประเมินพฤติกรรมการสอนของผู้สอน เกี่ยวกับสมรรถภาพการจัดการเรียนการสอน โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามเป็นแบบตรวจรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 แบบประเมินสมรรถภาพที่จำเป็นในการจัดกิจกรรมการสอนของผู้สอน โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ โดยแบ่งเป็น 4 ด้าน ได้แก่

1. ความรู้ความเข้าใจในการวางแผนการสอน
2. การจัดกิจกรรมการสอน
3. การสนับสนุนและสร้างแหล่งความรู้
4. การวัดและประเมินผล

การสร้างและหาประสิทธิภาพของเครื่องมือ

1. ศึกษาทฤษฎีเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
2. กำหนดขอบเขตเนื้อหาที่เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ
3. กำหนดรูปแบบของแบบประเมินพฤติกรรมการสอน

4. ทำร่างแบบประเมินพฤติกรรมการสอนในด้านความตรงเชิงเนื้อหาความเหมาะสมถูกต้องของเนื้อหา

5. ทดลองใช้แบบประเมินพฤติกรรมการสอนกับผู้สอนระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม จำนวน 20 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างเพื่อหาความเที่ยง (Reliability) ของเครื่องมือโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (α Coefficient) ของ Cronbach ได้ค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.99

6. นำแบบประเมินพฤติกรรมการสอนที่ได้มาแก้ไขปรับปรุง แล้วจึงนำไปรวบรวมข้อมูลต่อไป

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้สอนในระดับปริญญาตรี สาขาวิชาดนตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคเหนือตอนล่าง ปีการศึกษา 2549 จำนวน 42 คน

ตารางที่ 1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏ	จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
1. มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร	10
2. มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์	7
3. มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์	8
4. มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์	10
5. มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม	7
รวม	42

กำหนดตัวแปรที่วิจัย

1. ตัวแปรที่ศึกษา

1.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่

- 1) วุฒิทางการศึกษา จำแนกเป็น
ปริญญาตรี ปริญญาโท และปริญญาเอก

- 2) ประสบการณ์ในการสอน จำแนกเป็น
 - น้อยกว่า 10 ปี
 - 11 – 20 ปี
 - 21 ปี ขึ้นไป
- 3) ขนาดของโปรแกรมวิชา จำแนกเป็น
 - โปรแกรมวิชาคนตรีขนาดเล็ก (มีจำนวนนักศึกษาไม่เกิน 50 คน)
 - โปรแกรมวิชาคนตรีขนาดกลาง (มีจำนวนนักศึกษาตั้งแต่ 50 – 100 คน)
 - โปรแกรมวิชาคนตรีขนาดใหญ่ (มีจำนวนนักศึกษาตั้งแต่ 100 คน ขึ้นไป)

1.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ สมรรถภาพที่จำเป็นในการจัดการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ ที่แสดงออกให้สังเกตเห็นได้จากพฤติกรรมการสอนใน 4 ด้าน ดังนี้

1. ความรู้ความเข้าใจในการวางแผนการสอน
2. การจัดกิจกรรมการสอน
3. การสนับสนุนและสร้างแหล่งการเรียนรู้
4. การวัดและประเมินผล

การรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัย ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. ทำหนังสือส่งไปที่ประธานโปรแกรมวิชาคนตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคเหนือตอนล่างทั้งหมด 5 แห่ง
2. ติดต่อโดยตรงกับประธานโปรแกรมวิชาคนตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคเหนือตอนล่างทั้งหมด 5 แห่ง โดยขอให้ช่วยเก็บรวบรวมส่งตามกำหนด

การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อเก็บแบบประเมินพฤติกรรมการสอนได้ครบตามระยะเวลาแล้ว นำมาตรวจสอบความสมบูรณ์ เพื่อนำมาดำเนินการวิเคราะห์โดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Windows โดยแบ่งการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง สถิติที่ใช้คือ ร้อยละ (Percentage)
2. ข้อมูลเกี่ยวกับสมรรถภาพที่จำเป็นในการจัดการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ วิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เป็นรายชื่อและรายด้าน
3. ศึกษาระดับสมรรถภาพที่จำเป็นของผู้สอนต่อการจัดการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยใช้เกณฑ์แปลความหมายข้อมูลใช้เกณฑ์ ดังนี้ (ประคอง กรรณสูต, 2538 : 77)

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.50 – 5.00	หมายถึง เป็นสมรรถภาพที่จำเป็นมากที่สุด
ค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.50 – 4.49	หมายถึง เป็นสมรรถภาพที่จำเป็นมาก
ค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.50 – 3.49	หมายถึง เป็นสมรรถภาพที่จำเป็นปานกลาง
ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.50 – 2.49	หมายถึง เป็นสมรรถภาพที่จำเป็นน้อย
ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.00 – 1.49	หมายถึง เป็นสมรรถภาพที่จำเป็นน้อยที่สุด

4. เปรียบเทียบสมรรถภาพในการจัดการเรียนการสอนของผู้สอนโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ จำแนกตามวุฒิทางการศึกษา ประสบการณ์ในการสอน และขนาดของโปรแกรมวิชา สถิติที่ใช้ F – test
5. สถิติที่ใช้ในการวิจัย
 - ร้อยละ (Percentage)
 - ค่าเฉลี่ย (Mean)
 - ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
 - F - test

บทที่ 4

ผลการวิจัย

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้

\bar{x}	แทน	ค่าเฉลี่ย
N	แทน	จำนวนประชากรทั้งหมด
SD	แทน	ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
S	แทน	ผลรวมของกำลังสองของค่าเบี่ยงเบนของค่าเฉลี่ยของแต่ละกลุ่มจากเฉลี่ยทั้งหมด (Grand Mean)
SS	แทน	ผลรวมกำลังสองของค่าเบี่ยงเบนของคะแนนแต่ละคะแนนที่เบี่ยงเบนไปจากค่าเฉลี่ยของคะแนนของแต่ละกลุ่ม
Df	แทน	ค่าเฉลี่ยของกำลังสองของค่าเบี่ยงเบนของค่าเฉลี่ยของแต่ละกลุ่มจากเฉลี่ยทั้งหมด (Grand Mean)
MS	แทน	ค่าเฉลี่ยของกำลังสองของค่าเบี่ยงเบนของคะแนนแต่ละคะแนนที่เบี่ยงเบนไปจากค่าเฉลี่ยของคะแนนเฉลี่ยของแต่ละกลุ่ม
F	แทน	ค่าสถิติ F - test

ผลการวิจัยเชิงความรู้

การวิจัย แบ่งออกเป็น 3 ตอน ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์สมรรถภาพที่จำเป็นในการจัดการเรียนการสอนของผู้สอน โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญของผู้สอนระดับปริญญาตรี สาขาวิชาดนตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคเหนือตอนล่าง

ตอนที่ 3 เปรียบเทียบสมรรถภาพในการจัดการเรียนการสอนของผู้สอนโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญของผู้สอนระดับปริญญาตรี สาขาวิชาดนตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคเหนือตอนล่าง โดยจำแนกตามวุฒิทางการศึกษา ประสบการณ์ในการสอน และขนาดของโปรแกรมวิชาดนตรี

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

1.1 สังกัดมหาวิทยาลัย

ตาราง 2 จำนวนผู้สอนที่ตอบแบบสอบถามจำแนกตามมหาวิทยาลัยที่สังกัด

มหาวิทยาลัย	กลุ่มตัวอย่าง	ความถี่	ร้อยละ
มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร	10	7	70
มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์	7	6	85.71
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์	10	7	70
มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม	7	7	100
มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์	8	7	87.5
รวม	42	34	80.95

จากตาราง 2 พบว่า ในจำนวนผู้สอนที่ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 34 คน สังกัดตามโปรแกรมวิชาดนตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏต่างๆ ทั้งหมด 5 แห่ง เป็นจำนวนผู้สอนมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงครามร้อยละ 100 ถือว่ามากที่สุด ส่วนมหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร และมหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ร้อยละ 70 น้อยที่สุด

1.2 วุฒิทางการศึกษา

ตาราง 3 จำแนกตามวุฒิทางการศึกษา

วุฒิทางการศึกษา	ความถี่	ร้อยละ	ร้อยละแท้จริง	ค่าร้อยละสะสม
ปริญญาตรี	20	58.8	58.8	58.8
ปริญญาโท	11	32.4	32.4	91.2
ปริญญาเอก	1	2.9	2.9	94.1
ไม่ระบุ	2	5.9	5.9	100.0
รวม	34	100.0	100.0	

จากตาราง 3 พบว่า ผู้สอนที่ตอบแบบสอบถาม มีวุฒิทางการศึกษาระดับปริญญาตรีมากที่สุดร้อยละ 58.8 ระดับปริญญาโทร้อยละ 32.4 และปริญญาเอกร้อยละ 5.9

1.3 ประสิทธิภาพในการสอน

ตาราง 4 จำแนกตามประสิทธิภาพในการสอน

วุฒิทางการศึกษา	ความถี่	ร้อยละ	ร้อยละแท้จริง	ค่าร้อยละสะสม
น้อยกว่า 10 ปี	11	32.4	32.4	32.4
11 – 20 ปี	5	14.7	14.7	47.1
21 ปีขึ้นไป	16	47.1	47.1	94.1
ไม่ระบุ	2	5.9	5.9	100.0
รวม	34	100.0	100.0	

จากตาราง 4 พบว่า ผู้สอนที่ตอบแบบสอบถามจำนวนมากมีประสิทธิภาพในการสอนมากกว่า 21 ปี ร้อยละ 47.1 รองลงมามีประสิทธิภาพในการสอนต่ำกว่า 10 ปี ร้อยละ 32.4 และจำนวนน้อยที่สุด มีประสิทธิภาพในการสอน 11 – 20 ปี มีจำนวนร้อยละ 14.7

1.4 ขนาดของโปรแกรมวิชา

ตาราง 5 จำแนกตามขนาดของโปรแกรมวิชา

ขนาดโปรแกรมวิชา	ความถี่	ร้อยละ	ร้อยละแท้จริง	ค่าร้อยละสะสม
ขนาดเล็ก	5	23.5	23.5	23.5
ขนาดกลาง	22	64.7	64.7	88.2
ไม่ระบุ	4	11.8	11.8	100.0
รวม	34	100.0	100.0	

จากตาราง 5 พบว่า จำนวนผู้สอนที่ตอบแบบสอบถามมาจากโปรแกรมวิชาขนาดกลางร้อยละ 64.7 ขนาดเล็กร้อยละ 23.5 และไม่ระบุร้อยละ 11.8

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์สมรรถภาพที่จำเป็นในการจัดการเรียนการสอน โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ ของผู้สอนระดับปริญญาตรี สาขาวิชาดนตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคเหนือตอนล่าง

2.1 ระดับสมรรถภาพของผู้สอนระดับปริญญาตรี สาขาวิชาดนตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคเหนือตอนล่าง

ตาราง 6 ค่าเฉลี่ยสมรรถภาพของผู้สอนระดับปริญญาตรี สาขาวิชาดนตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคเหนือตอนล่าง ในการจัดการเรียนการสอน โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ

รายการสมรรถภาพ	จำนวนทั้งหมด	ค่าเฉลี่ย	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ค่าความแปรปรวน	ระดับการประเมินสมรรถภาพ
	N	\bar{X}	SD	S	
1. มีความรู้ความเข้าใจในหลักสูตรเป็นอย่างดี	34	4.09	.668	.447	มาก
2. มีความรู้ในเนื้อหาวิชาที่สอนอย่างแม่นยำ กว้างขวางและลึกซึ้ง	34	4.12	.478	.228	มาก
3. มีการจัดทำแผนการสอนในแต่ละรายวิชา	34	4.24	.654	.428	มาก
4. จัดลำดับกิจกรรมการสอนได้อย่างเหมาะสม	34	4.03	.521	.272	มาก
5. มีการกำหนดจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมของบทเรียน	34	4.12	.640	.410	มาก
6. เลือกกิจกรรมให้สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	34	4.21	.479	.229	มาก
7. จัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้เกิดการบูรณาการ	34	3.91	.668	.447	มาก
8. ตอบสนองความสนใจของผู้เรียน	34	3.94	.736	.542	มาก
9. ตอบสนองความรู้และความถนัดของผู้เรียน	34	4.12	.591	.349	มาก

ตาราง 6 (ต่อ)

รายการสมรรถภาพ	จำนวน ทั้งหมด	ค่าเฉลี่ย	ค่าความ เบี่ยงเบน มาตรฐาน	ค่าความ แปรปรวน	ระดับการ ประเมิน สมรรถภาพ
	N	\bar{X}	SD	S	
10. มุ่งให้ผู้เรียนเกิดการ เรียนรู้ได้ ด้วยตนเอง	34	4.29	.676	.456	มาก
11. ยึดถือความแตกต่างระหว่าง บุคคลเป็นสำคัญ	34	4.06	.919	.845	มาก
12. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนกำหนด แผนการเรียนร่วมกัน	34	3.32	1.007	1.013	ปานกลาง
สรุป ด้านความรู้ความเข้าใจใน การวางแผนการสอน	34	4.0368	.42600	.181	มาก
13. แจงวัตถุประสงค์การเรียนรู้ ให้ผู้เรียนทราบ	34	4.41	.657	.431	มาก
14. ดำเนินการสอนตามลำดับขั้น ตอนที่เตรียมไว้	34	4.29	.579	.335	มาก
15. ทบทวนความรู้เดิมเพื่อเชื่อม โยงกับเนื้อหาที่จะเรียนใหม่	34	4.24	.654	.428	มาก
16. กระตุ้นและส่งเสริมให้ ผู้ เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนการ สอน	34	4.18	.673	.453	มาก
17. มีเทคนิคในการใช้คำถามเพื่อ ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการแสดง ความคิดเห็น	34	4.12	1.122	1.258	มาก
18. มีการใช้คำถามกระตุ้นให้ ผู้เรียน คิด วิเคราะห์และ สังเคราะห์	34	4.18	1.058	1.119	มาก
19. ใช้วิธีการจัดกิจกรรมการเรียน รู้ที่หลากหลาย	34	3.91	.621	.386	มาก

ตาราง 6 (ต่อ)

รายการสมรรถภาพ	จำนวน ทั้งหมด	ค่าเฉลี่ย	ค่าความ เบี่ยงเบน มาตรฐาน	ค่าความ แปรปรวน	ระดับการ ประเมิน สมรรถภาพ
	N	\bar{X}	SD	S	
20. เน้นทักษะกระบวนการให้ ผู้เรียนลงมือปฏิบัติจริง	34	4.35	.734	.538	มาก
21. เน้นกระบวนการคิดและแก้ ปัญหาที่หลากหลาย	34	4.00	.603	.364	มาก
22. จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้มี โอกาสประสบความสำเร็จตาม ความแตกต่างระหว่างบุคคล	34	4.15	.702	.493	มาก
23. เอาใจใส่ผู้เรียนอย่างทั่วถึง	34	4.12	.640	.410	มาก
24. เน้นให้ผู้เรียนทำกิจกรรมกลุ่ม	34	4.00	.816	.667	มาก
25. ครูมีความเป็นประชาธิปไตย เปิดโอกาสให้ทุกคนมีส่วนร่วม ในการเรียนรู้	34	4.29	.629	.396	มาก
26. ครูเน้นบทบาทการสนับสนุน และช่วยเหลือให้เกิดการเรียนรู้ เป็นสำคัญ	34	4.12	.640	.410	มาก
27. ครูเคารพความคิดเห็นของ นักเรียนแต่ละคนอย่างจริงจัง	34	4.44	.613	.375	มาก
28. ครูมีเทคนิคในการดึงความ สนใจของนักเรียนให้อยู่กับการ เรียน	34	3.82	.626	.392	มาก
29. ครูมีเทคนิคการเสริมแรงได้ อย่างมีประสิทธิภาพ	34	3.85	.610	.372	มาก
30. ใช้นวัตกรรม สื่อ และ เทคโนโลยีที่ส่งเสริมการเรียนรู้ ของผู้เรียน	34	3.82	.673	.453	มาก

ตาราง 6 (ต่อ)

รายการสมรรถภาพ	จำนวน	ค่าเฉลี่ย	ค่าความ	ค่าความ	ระดับการ
	ทั้งหมด		เบี่ยงเบน	แปรปรวน	ประเมิน
	N	\bar{X}	มาตรฐาน	S	สมรรถภาพ
31. ครูส่งเสริมให้ผู้เรียน ฝึกคิด ฝึกทำ และฝึกปรับปรุงตนเอง	34	4.12	.686	.471	มาก
สรุปด้านการจัดกิจกรรมการสอน	34	4.1269	.42346	.179	มาก
32. จัดชั้นเรียนให้สอดคล้องกับ กิจกรรมการเรียนการสอน	34	3.76	.781	.610	มาก
33. จัดสิ่งแวดล้อมที่ส่งเสริมการ เรียนรู้ของผู้เรียนอย่างเหมาะสม	34	3.79	.729	.532	มาก
34. ใช้ภูมิปัญญาของท้องถิ่นและ วัสดุ ท้อง ถิ่น ใน การ ส ร ้าง นวัตกรรม	34	3.47	.961	.923	ปานกลาง
35. มีการประยุกต์ใช้ความรู้และ เชื่อมโยงประสบการณ์กับชีวิตจริง	34	4.03	.627	.393	มาก
36. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนวางแผน ขั้นตอนในการแสวงหาความรู้ ด้วยตนเอง	34	3.85	.657	.432	มาก
37. ใช้แหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลาย ทั้งในและนอกโรงเรียน	34	3.85	.784	.614	มาก
38. จัดทำใบความรู้ ใบงานหรือ ศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองที่มีข้อ มูลให้ผู้เรียนค้นคว้าตามความ ต้องการ	34	3.56	.746	.557	มาก
39. ใช้สื่อการสอนให้สอดคล้อง กับกิจกรรมการเรียนรู้	34	3.97	.577	.332	มาก
สรุป ด้านการสนับสนุนและสร้าง แหล่งการเรียนรู้	34	3.7868	.50050	.251	มาก

ตาราง 6 (ต่อ)

รายการสมรรถภาพ	จำนวน ทั้งหมด	ค่าเฉลี่ย	ค่าความ เบี่ยงเบน มาตรฐาน	ค่าความ แปรปรวน	ระดับการ ประเมิน สมรรถภาพ
	N	\bar{X}	SD	S	
40. กำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายการประเมิน	34	4.38	1.015	1.031	มาก
41. ประเมินผลการเรียนรู้โดยยึดจุดประสงค์การเรียนรู้	34	4.32	1.093	1.195	มาก
42. การวัดผลจะเน้นกระบวนการเรียนรู้เป็นสำคัญ	34	4.35	1.012	1.023	มาก
43. ผู้สอนสามารถใช้คำถามเป็นเครื่องมือนำทางในการเรียนรู้	34	4.29	1.001	1.002	มาก
44. มีการวัดผลโดยใช้ผลงานเป็นสำคัญ	34	4.32	1.007	1.013	มาก
45. ใช้วิธีการวัดและประเมินผลที่หลากหลาย	34	4.12	1.066	1.137	มาก
46. เปิดโอกาสให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการวัดและประเมินผล	34	3.68	1.319	1.741	มาก
47. วัดและประเมินผลตามสภาพจริง	34	4.38	1.129	1.274	มาก
48. ให้งานหรือการบ้านที่เหมาะสมกับสิ่งที่ต้องการจะพัฒนาให้เกิดขึ้นกับตัวนักเรียน	34	4.32	1.036	1.074	มาก
49. นำผลการประเมินไปพัฒนาการสอน	34	4.21	1.067	1.138	มาก
50. มีการวิจัยในชั้นเรียน	34	2.94	1.496	2.239	ปานกลาง
51. นำข้อมูลจากการวิจัยไปปรับปรุงการเรียนการสอนให้ดีขึ้น	34	3.26	1.543	2.382	ปานกลาง
52. สังเกตและประเมินพัฒนาการของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง	34	4.24	1.075	1.155	มาก

ตาราง 6 (ต่อ)

รายการสมรรถภาพ	จำนวน	ค่าเฉลี่ย	ค่าความ	ค่าความ	ระดับการ
	ทั้งหมด		เบี่ยงเบน	แปรปรวน	ประเมิน
	N	\bar{X}	มาตรฐาน	S	สมรรถภาพ
53. ฝึกให้ผู้เรียนประเมินปรับปรุงตนเอง	34	4.24	1.017	1.034	มาก
54. ฝึกให้ผู้เรียนยอมรับผู้อื่น	34	4.38	1.101	1.213	มาก
สรุปด้านการวัดผลประเมินผล	34	4.0961	.97196	.945	มาก
รวมทุกด้าน	34	4.0116	.5332	.389	มาก

จากตาราง 6 พบว่า ในภาพรวมแล้วระดับสมรรถภาพการจัดกิจกรรมการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญอยู่ระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.01 โดยมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.53 ซึ่งมีค่าไม่สูงมาก แสดงว่าระดับสมรรถภาพของผู้สอนระดับปริญญาตรี สาขาวิชาดนตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคเหนือตอนล่างไม่แตกต่างกันมากนัก

2.2 สมรรถภาพของผู้สอนระดับปริญญาตรี สาขาวิชาดนตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคเหนือตอนล่าง ในการจัดการเรียนการสอน โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญจำแนกรายด้าน

ตาราง 7 ค่าเฉลี่ยสมรรถภาพของผู้สอนระดับปริญญาตรี สาขาวิชาดนตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคเหนือตอนล่าง ในการจัดการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ จำแนกตามด้านความรู้ความเข้าใจในการวางแผนการสอน ด้านการจัดกิจกรรมการสอน ด้านการสนับสนุนและสร้างแหล่งการเรียนรู้ และด้านการวัดผลประเมินผล

รายการสมรรถภาพ	จำนวน	ค่าเฉลี่ย	ค่าความ	ค่าความ	ระดับการ
	ทั้งหมด		เบี่ยงเบน	แปรปรวน	ประเมิน
	N	\bar{X}	มาตรฐาน	S	สมรรถภาพ
ด้านความรู้ความเข้าใจในการวางแผนการสอน	34	4.0368	.42600	.181	มาก
ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	34	4.1269	.2346	.179	มาก

ตาราง 7 (ต่อ)

รายการสมรรถภาพ	จำนวน	ค่าเฉลี่ย	ค่าความ	ค่าความ	ระดับการ
	ทั้งหมด		เบี่ยงเบน	แปรปรวน	ประเมิน
	N	\bar{X}	มาตรฐาน	S	สมรรถภาพ
ด้านการสนับสนุนและสร้าง แหล่งการเรียนรู้	34	3.7868	.50050	.251	มาก
ด้านการวัดและประเมินผล	34	4.0961	.97196	.945	มาก
รวมทุกด้าน	34	4.01165	.5332	.389	มาก

จากตาราง 7 พบว่า สมรรถภาพทุกด้านอยู่ระดับมาก และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.53

2.3 รายละเอียดสมรรถภาพของผู้สอนระดับปริญญาตรี สาขาวิชาดนตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคเหนือตอนล่าง ด้านความรู้ความเข้าใจในการวางแผนการสอน

ตาราง 8 ค่าเฉลี่ยสมรรถภาพของผู้สอนระดับปริญญาตรี สาขาวิชาดนตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคเหนือตอนล่าง ด้านความรู้ความเข้าใจในการวางแผนการสอน

รายการสมรรถภาพ	จำนวน	ค่าเฉลี่ย	ค่าความ	ค่าความ	ระดับการ
	ทั้งหมด		เบี่ยงเบน	แปรปรวน	ประเมิน
	N	\bar{X}	มาตรฐาน	S	สมรรถภาพ
1. มีความรู้ความเข้าใจในหลัก สูตรเป็นอย่างดี	34	4.09	.668	.447	มาก
2. มีความรู้ในเนื้อหาวิชาที่สอน อย่างแม่นยำกว้างขวางและลึกซึ้ง	34	4.12	.478	.228	มาก
3. มีการจัดทำแผนการสอนในแต่ละ รายวิชา	34	4.24	.654	.428	มาก
4. จัดลำดับกิจกรรมการสอนได้ อย่างเหมาะสม	34	4.03	.521	.272	มาก

ตาราง 8 (ต่อ)

รายการสมรรถภาพ	จำนวน ทั้งหมด	ค่าเฉลี่ย	ค่าความ เบี่ยงเบน มาตรฐาน	ค่าความ แปรปรวน	ระดับการ ประเมิน สมรรถภาพ
	N	\bar{X}	SD	S	
5. มีการกำหนดวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมของบทเรียน	34	4.12	.640	.410	มาก
6. เลือกกิจกรรมให้สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	34	4.21	.479	.229	มาก
7. จัดหลักสูตรการเรียนการสอนให้เกิดการบูรณาการ	34	3.91	.668	.447	มาก
8. ตอบสนองความสนใจของผู้เรียน	34	3.94	.736	.542	มาก
9. ตอบสนองความรู้และความคิดเห็นของผู้เรียน	34	4.12	.591	.349	มาก
10. มุ่งให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง	34	4.29	.676	.456	มาก
11. ยึดถือความแตกต่างระหว่างบุคคลเป็นสำคัญ	34	4.06	.919	.845	มาก
12. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนกำหนดแผนการเรียนร่วมกัน	34	3.32	1.007	1.013	ปานกลาง
รวมด้านความรู้ความเข้าใจในการวางแผนการสอน	34	4.0368	.42600	.181	มาก

จากตาราง 8 พบว่า รายการสมรรถภาพด้านความรู้ความเข้าใจ ในการวางแผนการสอนของผู้สอนระดับปริญญาตรี สาขาวิชาดนตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคเหนือตอนล่าง อยู่ในระดับมาก แต่ยังมีสมรรถภาพด้านการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนกำหนดแผนการเรียนร่วมกันอยู่ระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.32 และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.00

2.4 รายละเอียดสมรรถภาพของผู้สอนระดับปริญญาตรี สาขาวิชาดนตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคเหนือตอนล่าง ด้านการจัดกิจกรรมการสอน

ตาราง 9 ค่าเฉลี่ยสมรรถภาพของผู้สอนระดับปริญญาตรี สาขาวิชาดนตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏ
กลุ่มภาคเหนือตอนล่าง ด้านการจัดกิจกรรมการสอน

รายการสมรรถภาพ	จำนวน ทั้งหมด	ค่าเฉลี่ย	ค่าความ เบี่ยงเบน มาตรฐาน	ค่าความ แปรปรวน	ระดับการ ประเมิน สมรรถภาพ
	N	\bar{X}	SD	S	
1. แจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้ให้ ผู้เรียนทราบ	34	4.41	.657	.431	มาก
2. ดำเนินการสอนตามลำดับขั้น ตอนที่เตรียมไว้	34	4.29	.579	.335	มาก
3. ทบทวนความรู้เดิมเพื่อเชื่อมโยงกับ เนื้อหาที่จะเรียนใหม่	34	4.24	.654	.428	มาก
4. กระตุ้นและส่งเสริมให้ผู้เรียนมี ส่วนร่วมในการเรียนการสอน	34	4.18	.673	.453	มาก
5. มีเทคนิคในการใช้คำถามเพื่อ ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการแสดง ความคิดเห็น	34	4.12	1.122	1.258	มาก
6. มีการคำถามกระตุ้นให้ผู้เรียน คิดวิเคราะห์และสังเคราะห์	34	4.18	1.058	1.119	มาก
7. ใช้วิธีการจัดกิจกรรมเรียนรู้ที่ หลากหลาย	34	3.91	.621	.386	มาก
8. เน้นทักษะกระบวนการให้ ผู้เรียนลงมือปฏิบัติจริง	34	4.35	.734	.538	มาก
9. เน้นกระบวนการคิดและแก้ ปัญหาที่หลากหลาย	34	4.00	.603	.364	มาก
10. จัดกิจกรรมให้นักเรียนได้มี โอกาสประสบความสำเร็จตาม ความแตกต่างระหว่างบุคคล	34	4.15	.702	.493	มาก
11. เอาใจใส่ผู้เรียนอย่างทั่วถึง	34	4.12	.640	.410	มาก
12. เน้นให้ผู้เรียนทำกิจกรรมกลุ่ม	34	4.00	.816	.667	มาก

ตาราง 9 (ต่อ)

รายการสมรรถภาพ	จำนวน ทั้งหมด	ค่าเฉลี่ย	ค่าความ เบี่ยงเบน มาตรฐาน	ค่าความ แปรปรวน	ระดับการ ประเมิน สมรรถภาพ
	N	\bar{X}	SD	S	
13. ผู้สอนมีความเป็นประชาธิปไตยเปิดโอกาสให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้	34	4.29	.629	.396	มาก
14. ผู้สอนเน้นบทบาทการสนับสนุนและช่วยเหลือให้เกิดการเรียนรู้เป็นสำคัญ	34	4.12	.640	.410	มาก
15. ผู้สอนเคารพความคิดเห็นของผู้เรียนแต่ละคนอย่างจริงจัง	34	4.44	.613	.375	มาก
16. ผู้สอนมีเทคนิคในการดึงความสนใจของผู้เรียนให้อยู่กับการเรียน	34	3.82	.626	.392	มาก
17. ผู้สอนมีเทคนิคการเสริมแรงได้อย่างมีประสิทธิภาพ	34	3.85	.610	.372	มาก
18. ใช้นวัตกรรม สื่อ และเทคโนโลยีที่ส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน	34	3.82	.673	.453	มาก
19. ผู้สอนส่งเสริมให้ผู้เรียนฝึกคิด ฝึกทำ และฝึกปรับปรุงตนเอง	34	4.12	.686	.471	มาก
รวมสมรรถภาพ	34	4.1269	.42346	.179	มาก
ด้านการจัดกิจกรรมการสอน					

จากตาราง 9 พบว่า ผู้สอนระดับปริญญาตรี สาขาวิชาดนตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏ
กลุ่มภาคเหนือตอนล่าง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.12 และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ .42

2.5 รายละเอียดสมรรถภาพของผู้สอนระดับปริญญาตรี สาขาวิชาดนตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคเหนือตอนล่าง ด้านการสนับสนุนและสร้างแหล่งการเรียนรู้

ตาราง 10 ค่าเฉลี่ยสมรรถภาพของผู้สอนระดับปริญญาตรี สาขาวิชาดนตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคเหนือตอนล่าง ด้านการสนับสนุนและสร้างแหล่งการเรียนรู้

รายการสมรรถภาพ	จำนวนทั้งหมด	ค่าเฉลี่ย	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ค่าความแปรปรวน	ระดับการประเมินสมรรถภาพ
	N	\bar{X}	SD	S	
1. จัดชั้นเรียนให้สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนการสอน	34	3.76	.781	.610	มาก
2. จัดสิ่งแวดล้อมที่ส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างเหมาะสม	34	3.79	.729	.532	มาก
3. ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัสดุท้องถิ่นในการสร้างนวัตกรรม	34	3.47	.961	.923	ปานกลาง
4. มีการประยุกต์ใช้ความรู้และเชื่อมโยงประสบการณ์กับชีวิตจริง	34	4.03	.627	.393	มาก
5. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนวางแผนขั้นตอนในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง	34	3.85	.657	.432	มาก
6. ใช้แหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลายทั้งในและนอกโรงเรียน	34	3.85	.748	.614	มาก
7. จัดทำใบความรู้ ใบงานหรือศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองที่มีข้อมูลให้ผู้เรียนค้นคว้าตามความต้องการ	34	3.56	.746	.557	มาก
8. ใช้สื่อการสอนให้สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้	34	3.97	.577	.332	มาก
รวมด้านการสนับสนุนและสร้างแหล่งการเรียนรู้	34	3.7868	.50050	.251	มาก

จากตาราง 10 พบว่า สมรรถภาพด้านการสนับสนุนและสร้างแหล่งการเรียนรู้ของผู้สอนระดับปริญญาตรี สาขาวิชาดนตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคเหนือตอนล่าง อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.78 และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.50

2.6 รายละเอียดสมรรถภาพของผู้สอนระดับปริญญาตรี สาขาวิชาดนตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคเหนือตอนล่าง ในการจัดกิจกรรมการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ ด้านการวัดและประเมินผล

ตาราง 11 ค่าเฉลี่ยสมรรถภาพของผู้สอนระดับปริญญาตรี สาขาวิชาดนตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคเหนือตอนล่าง ในการจัดกิจกรรมการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ ด้านการวัดและประเมินผล

รายการสมรรถภาพ	จำนวนทั้งหมด	ค่าเฉลี่ย	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ค่าความแปรปรวน	ระดับการประเมินสมรรถภาพ
	N	\bar{X}	SD	S	
1. กำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายการประเมิน	34	4.38	1.015	1.031	มาก
2. ประเมินผลการเรียนรู้โดยยึดจุดประสงค์การเรียนรู้	34	4.32	1.093	1.195	มาก
3. การวัดผลจะเน้นกระบวนการเรียนรู้เป็นสำคัญ	34	4.35	1.012	1.023	มาก
4. ผู้สอนสามารถใช้คำถามเป็นเครื่องมือนำทางในการเรียนรู้	34	4.29	1.001	1.002	มาก
5. มีการวัดผลโดยใช้ผลงานเป็นสำคัญ	34	4.32	1.007	1.013	มาก
6. ใช้วิธีการวัดและประเมินผลที่หลากหลาย	34	4.12	1.066	1.137	มาก
7. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการวัดและประเมินผล	34	3.68	1.319	1.741	มาก
8. วัดและประเมินผลตามสภาพจริง	34	4.38	1.129	1.274	มาก

ตาราง 11 (ต่อ)

รายการสมรรถภาพ	จำนวน ทั้งหมด	ค่าเฉลี่ย	ค่าความ เบี่ยงเบน มาตรฐาน	ค่าความ แปรปรวน	ระดับการ ประเมิน สมรรถภาพ
	N	\bar{X}	SD	S	
9. ให้งานหรือการบ้านที่เหมาะสมกับสิ่งที่ต้องการจะพัฒนาให้เกิดขึ้นกับตัวผู้เรียน	34	4.32	1.036	1.074	มาก
10. นำผลการประเมินไปพัฒนาการสอน	34	4.21	1.067	1.138	มาก
11. มีการวิจัยในชั้นเรียน	34	2.94	1.496	2.239	มาก
12. นำข้อมูลจากการวิจัยไปปรับปรุงการเรียนการสอนให้ดีขึ้น	34	3.26	1.543	2.382	ปานกลาง
13. สังเกตและประเมินพัฒนาการของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง	34	4.24	1.075	1.155	มาก
14. ฝึกให้ผู้เรียนประเมินปรับปรุงตนเอง	34	4.24	1.017	1.034	มาก
15. ฝึกให้ผู้เรียนยอมรับผู้อื่นด้านการวัดผลประเมินผล	34	4.38	1.101	1.213	มาก
รวมสมรรถภาพด้านการวัดและประเมินผล	34	4.0961	.97169	.945	มาก

จากตาราง 11 พบว่า ผู้สอนระดับปริญญาตรีสาขาวิชาดนตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคเหนือตอนล่าง มีระดับสมรรถภาพในการจัดกิจกรรมการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญด้านการวัดและประเมินผลอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.09 และมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.97 เมื่อวิเคราะห์รายสมรรถภาพพบว่ามีสมรรถภาพระดับปานกลาง ได้แก่ ด้านการนำข้อมูลจากการวิจัยไปปรับปรุงการเรียนการสอนให้ดีขึ้นค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.26 และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.54

ตอนที่ 3 เปรียบเทียบสมรรถภาพในการจัดกิจกรรมการสอนของผู้สอนระดับปริญญาตรี สาขา วิชาดนตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคเหนือตอนล่าง โดยจำแนกตามวุฒิทางการศึกษา ประสบการณ์ในการสอน และขนาดของโปรแกรมวิชา

3.1 จำแนกตามระดับการศึกษา

ตาราง 12 การเปรียบเทียบสมรรถภาพการจัดกิจกรรมการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ รวมทุกด้าน จำแนกตามวุฒิทางการศึกษา

วุฒิการศึกษาสูงสุด	จำนวน ทั้งหมด	ค่าเฉลี่ย \bar{X}	ค่าความเบี่ยงเบน มาตรฐาน SD
ปริญญาตรี	20	4.4481	.53775
ปริญญาโท	11	4.6549	.38750
ปริญญาเอก	1	4.4259	.
ไม่ระบุ	2	4.4352	.69401
รวม	34	4.5136	.48626

จากตาราง 12 พบว่า ค่าเฉลี่ยสมรรถภาพการจัดกิจกรรมการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญของผู้สอนระดับปริญญาตรี สาขาวิชาดนตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคเหนือตอนล่าง จำแนกตามวุฒิทางการศึกษาพบว่าอยู่ระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 4.51 มีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ .48

ตาราง 13 การวิเคราะห์ค่าแปรปรวน (ANOVA) สมรรถภาพของผู้สอนระดับปริญญาตรี สาขา วิชาดนตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคเหนือตอนล่าง จำแนกตามวุฒิทางการศึกษา

แหล่งการแปรปรวน	SS	Df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	.325	3	.108	.435	.730
ภายในกลุ่ม	7.477	30	.249		
รวมทั้งหมด	7.803	33			

จากตาราง 13 พบว่า ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างสมรรถภาพของผู้สอนระดับปริญญาตรี สาขาวิชาดนตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคเหนือตอนล่าง ด้านการจัดการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามวุฒิทางการศึกษาพบว่าไม่แตกต่างกัน

3.2 จำแนกตามประสบการณ์ในการสอน

ตาราง 14 เปรียบเทียบสมรรถภาพการจัดการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญทุกด้าน จำแนกตามประสบการณ์ในการสอน

ประสบการณ์ในการสอน	จำนวนทั้งหมด	ค่าเฉลี่ย	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
	N	\bar{X}	SD
ต่ำกว่า 10 ปี	11	4.4057	.37520
10 – 20 ปี	5	4.2407	.25290
21 ปีขึ้นไป	16	4.6829	.55896
ไม่ระบุ	2	4.4352	.69401
รวม	34	4.5136	.48626

จากตาราง 14 พบว่า ค่าเฉลี่ยสมรรถภาพของผู้สอนระดับปริญญาตรี สาขาวิชาดนตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคเหนือตอนล่าง ในการจัดกิจกรรมการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ จำแนกตามประสบการณ์ในการสอน พบว่าอยู่ระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.51 และมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ระหว่าง 0.48

ตาราง 15 การวิเคราะห์ค่าแปรปรวน (ANOVA) ของผู้สอนระดับปริญญาตรี สาขาวิชาดนตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคเหนือตอนล่าง จำแนกตามวุฒิทางการศึกษา

แหล่งการแปรปรวน	SS	Df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	.971	3	.324	1.421	.256
ภายในกลุ่ม	6.832	30	.228		
รวมทั้งหมด	7.803	33			

จากตาราง 15 พบว่า ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยสมรรถภาพของผู้สอนระดับปริญญาตรี สาขาวิชาดนตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคเหนือตอนล่าง ในการจัดการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามกลุ่มประสบการณ์ในการสอนพบว่าไม่แตกต่างกัน

3.3 จำแนกตามขนาดของโปรแกรมวิชา

ตาราง 16 การเปรียบเทียบสมรรถภาพการจัดการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ จำแนกตามขนาดของโปรแกรมวิชา

ขนาดของโปรแกรมวิชา	จำนวนทั้งหมด	ค่าเฉลี่ย	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
	N	\bar{X}	SD
ขนาดเล็ก	8	4.6343	.67177
ขนาดกลาง	22	4.4924	.43376
ไม่ระบุ	4	4.3889	.40992
รวม	34	4.5136	.48626

จากตาราง 16 พบว่า ค่าเฉลี่ยสมรรถภาพของผู้สอนระดับปริญญาตรี สาขาวิชาดนตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคเหนือตอนล่าง ในการจัดการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ จำแนกตามขนาดของโปรแกรมวิชา พบว่าค่าเฉลี่ยสมรรถภาพของผู้สอนโปรแกรมวิชาขนาดเล็กเท่ากับ 4.63 อยู่ระดับมากที่สุด และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.67 โดยมีสมรรถภาพของผู้สอนในโปรแกรมวิชาขนาดกลางเท่ากับ 4.49 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.43 และสมรรถภาพของผู้สอนในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.51 อยู่ในระดับมากที่สุด และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.86

ตาราง 17 การวิเคราะห์ค่าแปรปรวน (ANOVA) สมรรถภาพด้านการจัดกิจกรรมการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ จำแนกตามขนาดของโปรแกรมวิชา

แหล่งการแปรปรวน	SS	Df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	.189	2	.094	.384	.684
ภายในกลุ่ม	7.614	31	.246		
รวมทั้งหมด	7.803	33			

จากตาราง 17 พบว่า ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยสมรรถภาพด้านการจัดกิจกรรมการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามขนาดของโปรแกรมวิชาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.01

3.4 การเปรียบเทียบสมรรถภาพด้านการจัดการเรียนการสอน โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ จำแนกตามด้านความรู้ความเข้าใจในการวางแผนการสอน ด้านการจัดกิจกรรมการสอน ด้านการสนับสนุนและสร้างแหล่งการเรียนรู้ และด้านการวัดผลประเมินผล

3.4.1 ด้านความรู้ความเข้าใจในการวางแผนการสอน

ในการเปรียบเทียบความรู้ความเข้าใจในการวางแผนการสอนได้เปรียบเทียบแยกตามวุฒิทางการศึกษา ประสบการณ์ในการสอน และขนาดของโปรแกรมวิชา ดังนี้

1. จำแนกตามวุฒิทางการศึกษา

ตาราง 18 การเปรียบเทียบความรู้ความเข้าใจในการวางแผนการสอนของผู้สอนระดับปริญญาตรี สาขาวิชาดนตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคเหนือตอนล่าง จำแนกตามวุฒิทางการศึกษา

วุฒิทางการศึกษา	จำนวนทั้งหมด	ค่าเฉลี่ย	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
	N	\bar{X}	SD
ปริญญาตรี	20	3.9542	.35713
ปริญญาโท	11	4.1742	.45713
ปริญญาเอก	1	4.0833	.
ไม่ระบุ	2	4.0833	1.06066
รวม	34	4.0368	.42600

จากตาราง 18 พบว่า ค่าเฉลี่ยสมรรถภาพของผู้สอนระดับปริญญาตรี สาขาวิชาดนตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคเหนือตอนล่าง ด้านความรู้ความเข้าใจในการวางแผนการสอน จำแนกตามวุฒิทางการศึกษา พบว่า วุฒิทางการศึกษาภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.03 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานมีค่าเท่ากับ 1.06

ตาราง 19 การวิเคราะห์ค่าแปรปรวน (ANOVA) สมรรถภาพด้านความรู้ความเข้าใจในการวางแผนการสอนจำแนกตามวุฒิทางการศึกษา

แหล่งการแปรปรวน	SS	Df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	.351	3	.117	.622	.606
ภายในกลุ่ม	5.638	30	.188		
รวมทั้งหมด	5.989	33			

จากตาราง 19 พบว่า ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยสมรรถภาพของผู้สอนระดับปริญญาตรี สาขาวิชาดนตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคเหนือตอนล่าง ในด้านความรู้ความเข้าใจในการวางแผนการสอนจำแนกตามวุฒิทางการศึกษาพบว่าไม่แตกต่างกัน

2. จำแนกตามประสบการณ์ในการสอน

ตาราง 20 การเปรียบเทียบสมรรถภาพของผู้สอนระดับปริญญาตรี สาขาวิชาดนตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคเหนือตอนล่าง ด้านความรู้ ความเข้าใจในการวางแผนการสอนจำแนกตามประสบการณ์ในการสอน

ประสบการณ์ในการสอน	จำนวน	ค่าเฉลี่ย	ค่าความเบี่ยงเบน
	ทั้งหมด		มาตรฐาน
	N	\bar{X}	SD
ต่ำกว่า 10 ปี	11	3.8864	.41712
11 - 20 ปี	5	3.9000	.22361
21 ปีขึ้นไป	16	4.1771	.38834
ไม่ระบุ	2	4.0833	1.06066
รวม	34	4.0368	.42600

จากตาราง 20 พบว่า ค่าเฉลี่ยสมรรถภาพของผู้สอนระดับปริญญาตรี สาขาวิชาดนตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคเหนือตอนล่าง ด้านความรู้ความเข้าใจในการวางแผนการสอนจำแนกตามประสบการณ์ในการสอน พบว่ากลุ่มผู้สอนที่มีประสบการณ์ในการสอนภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.03 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานมีค่าเท่ากับ .42

ตาราง 21 การวิเคราะห์ค่าแปรปรวน (ANOVA) สมรรถภาพของผู้สอนระดับปริญญาตรี สาขาวิชาดนตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคเหนือตอนล่าง ด้านความรู้ความเข้าใจในการวางแผนการสอน จำแนกตามประสบการณ์ในการสอน

แหล่งการแปรปรวน	SS	Df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	.662	3	.221	1.242	.312
ภายในกลุ่ม	5.327	30	.178		
รวมทั้งหมด	5.989	33			

จากตาราง 21 พบว่า ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยสมรรถภาพของผู้สอนระดับปริญญาตรี สาขาวิชาดนตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคเหนือตอนล่าง ในด้านความรู้ความเข้าใจในการวางแผนการสอนตามกลุ่มประสบการณ์ในการสอน พบว่าไม่แตกต่างกัน

3. จำแนกตามขนาดของโปรแกรมวิชา

ตาราง 22 การเปรียบเทียบสมรรถภาพของผู้สอนระดับปริญญาตรี สาขาวิชาดนตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคเหนือตอนล่าง ด้านความรู้ความเข้าใจ ในการวางแผนการสอน จำแนกตามขนาดของโปรแกรมวิชา

ขนาดของโปรแกรมวิชา	จำนวน	ค่าเฉลี่ย	ค่าความเบี่ยงเบน
	ทั้งหมด		มาตรฐาน
	N	\bar{X}	SD
ขนาดเล็ก	8	4.1458	.19796
ขนาดกลาง	22	4.0000	.45860
ไม่ระบุ	4	4.0208	.62500
รวม	34	4.0368	.42600

จากตาราง 22 พบว่า ค่าเฉลี่ยสมรรถภาพของผู้สอนระดับปริญญาตรี สาขาวิชาดนตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคเหนือตอนล่าง ในด้านความรู้ความเข้าใจในการวางแผนการสอน จำแนกตามขนาดของโปรแกรมวิชา พบว่าผู้สอนในโปรแกรมวิชาภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.03 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานมีค่าเท่ากับ .42

ตาราง 23 การวิเคราะห์ค่าแปรปรวน (ANOVA) สมรรถภาพด้านความรู้ความเข้าใจในการวางแผนการสอน จำแนกตามขนาดของโปรแกรมวิชา

แหล่งการแปรปรวน	SS	Df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	.126	2	.063	.333	.719
ภายในกลุ่ม	5.863	31	.189		
รวมทั้งหมด	5.989	33			

จากตาราง 23 พบว่า ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยสมรรถภาพของผู้สอนระดับปริญญาตรี สาขาวิชาดนตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคเหนือตอนล่าง ในด้านความรู้ความเข้าใจในการวางแผนการสอน จำแนกตามขนาดของโปรแกรมวิชาพบว่าไม่แตกต่างกัน

3.4.2 ด้านการจัดกิจกรรมการสอน

ในการเปรียบเทียบสมรรถภาพ ด้านการจัดกิจกรรมการสอนจำแนกตามวุฒิทางการศึกษา ประสบการณ์ในการสอน และขนาดของโปรแกรมวิชา ดังนี้

1. จำแนกตามวุฒิการศึกษา

ตาราง 24 การเปรียบเทียบสมรรถภาพของผู้สอนระดับปริญญาตรี สาขาวิชาดนตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคเหนือตอนล่าง ด้านการจัดกิจกรรมการสอน จำแนกตามวุฒิทางการศึกษา

วุฒิทางการศึกษา	จำนวน	ค่าเฉลี่ย	ค่าความเบี่ยงเบน
	ทั้งหมด		มาตรฐาน
	N	\bar{X}	SD
ปริญญาตรี	20	4.0079	.40671
ปริญญาโท	11	4.3541	.39812
ปริญญาเอก	1	4.2105	.4000
ไม่ระบุ	2	4.0263	.55824
รวม	34	4.1269	.42346

จากตาราง 24 พบว่า ค่าเฉลี่ยสมรรถภาพของผู้สอนระดับปริญญาตรี สาขาวิชาดนตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคเหนือตอนล่าง ด้านการจัดกิจกรรมการสอน จำแนกตามวุฒิทางการศึกษา ผู้สอน พบว่าผู้สอนที่มีวุฒิทางการศึกษาในภาพรวมอยู่ในระดับมากโดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.12 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ .42

ตาราง 25 การวิเคราะห์ค่าแปรปรวน (ANOVA) สมรรถภาพของผู้สอนระดับปริญญาตรี สาขาวิชาดนตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคเหนือตอนล่าง ด้านการจัดกิจกรรมการสอน จำแนกตามวุฒิทางการศึกษา

แหล่งการแปรปรวน	SS	Df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	.878	3	.293	1.743	.179
ภายในกลุ่ม	5.039	30	.168		
รวมทั้งหมด	5.918	33			

จากตาราง 25 พบว่า ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยสมรรถภาพของผู้สอนระดับปริญญาตรี สาขาวิชาดนตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคเหนือตอนล่าง ด้านการจัดกิจกรรมการสอน จำแนกตามวุฒิทางการศึกษา พบว่าไม่แตกต่างกัน

2. จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน

ตาราง 26 การเปรียบเทียบสมรรถภาพของผู้สอนระดับปริญญาตรี สาขาวิชาดนตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคเหนือตอนล่าง ด้านการจัดกิจกรรมการสอน จำแนกตามประสบการณ์ในการสอน

ประสบการณ์ในการสอน	จำนวนทั้งหมด	ค่าเฉลี่ย	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
	N	\bar{X}	SD
ต่ำกว่า 10 ปี	11	4.1053	.41973
10 – 20 ปี	5	3.8737	.35031
21 ปีขึ้นไป	16	4.2336	.43400
ไม่ระบุ	2	4.0263	.55824
รวม	34	4.1269	.42346

จากตาราง 26 พบว่า ค่าเฉลี่ยสมรรถภาพของผู้สอนระดับปริญญาตรี สาขาวิชาดนตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคเหนือตอนล่าง ด้านการจัดกิจกรรมการสอน จำแนกตามประสบการณ์ในการสอน พบว่าผู้สอนที่มีประสบการณ์ในการสอน ภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.12 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.42

ตาราง 27 การวิเคราะห์ค่าแปรปรวน (ANOVA) สมรรถภาพของผู้สอนระดับปริญญาตรี สาขาวิชาดนตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคเหนือตอนล่าง ด้านความรู้ความเข้าใจในการวางแผนการสอน จำแนกตามประสบการณ์ในการสอน

แหล่งการแปรปรวน	SS	Df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	.528	3	.176	.980	.415
ภายในกลุ่ม	5.390	30	.180		
รวมทั้งหมด	5.918	33			

จากตาราง 27 พบว่า ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยสมรรถภาพของผู้สอนระดับปริญญาตรี สาขาวิชาดนตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคเหนือตอนล่าง ด้านความรู้ความเข้าใจในการวางแผนการสอน จำแนกตามประสบการณ์ในการสอน พบว่าไม่แตกต่างกัน

3. จำแนกตามขนาดของโปรแกรมวิชา

ตาราง 28 การเปรียบเทียบสมรรถภาพด้านการจัดกิจกรรมการสอน จำแนกตามขนาดของโปรแกรมวิชา ของผู้สอนระดับปริญญาตรี สาขาวิชาดนตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคเหนือตอนล่าง

ขนาดของโปรแกรมวิชา	จำนวน	ค่าเฉลี่ย	ค่าความเบี่ยงเบน
	ทั้งหมด		มาตรฐาน
	N	\bar{X}	SD
ขนาดเล็ก	8	4.1250	.30810
ขนาดกลาง	22	4.1364	.48228
ไม่ระบุ	4	4.0789	.34513
รวม	34	4.1269	.42346

จากตาราง 28 พบว่า ค่าเฉลี่ยสมรรถภาพของผู้สอนระดับปริญญาตรี สาขาวิชาดนตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคเหนือตอนล่าง ด้านการจัดกิจกรรมการสอน จำแนกตามขนาดของโปรแกรมวิชา พบว่าโปรแกรมวิชาในภาพรวมอยู่ในระดับมากมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.12 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ .42

ตาราง 29 การวิเคราะห์ค่าแปรปรวน (ANOVA) สมรรถภาพของผู้สอนระดับปริญญาตรี สาขาวิชาดนตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคเหนือตอนล่าง ด้านการจัดการเรียน การสอน จำแนกตามขนาดของโปรแกรมวิชา

แหล่งการแปรปรวน	SS	Df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	.011	2	.006	.029	.971
ภายในกลุ่ม	5.906	31	.191		
รวมทั้งหมด	5.918	33			

จากตาราง 29 พบว่า ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยสมรรถภาพของผู้สอนระดับปริญญาตรี สาขาวิชาดนตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคเหนือตอนล่าง ด้านการจัดการเรียนการสอน จำแนกตามขนาดของโปรแกรมวิชา พบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ 0.05

3.4.3 ด้านการสนับสนุนและสร้างแหล่งเรียนรู้

ในการเปรียบเทียบสมรรถภาพ ด้านการสนับสนุนและสร้างแหล่งเรียนรู้ จัดกิจกรรมการสอนจำแนกตามวุฒิทางการศึกษา ประสบการณ์ในการสอน และขนาดของโปรแกรมวิชา ดังนี้

1. จำแนกตามวุฒิการศึกษา

ตาราง 30 การเปรียบเทียบสมรรถภาพของผู้สอนระดับปริญญาตรี สาขาวิชาดนตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคเหนือตอนล่าง ด้านการสนับสนุนและสร้างแหล่งการเรียนรู้ จำแนกตามวุฒิทางการศึกษา

วุฒิทางการศึกษา	จำนวนทั้งหมด	ค่าเฉลี่ย	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
	N	\bar{X}	SD
ปริญญาตรี	20	3.7437	.45247
ปริญญาโท	11	3.9432	.61584
ปริญญาเอก	1	3.3750	.2426
ไม่ระบุ	2	3.5625	.08839
รวม	34	3.7868	.50050

จากตาราง 30 พบว่า ค่าเฉลี่ยสมรรถภาพของผู้สอนระดับปริญญาตรี สาขาวิชาดนตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคเหนือตอนล่าง ด้านการสนับสนุนและสร้างแหล่งการเรียนรู้ พบว่าผู้สอนที่มีวุฒิทางการศึกษาภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.78 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ .50

ตาราง 31 การวิเคราะห์ความแปรปรวน (ANOVA) สมรรถภาพของผู้สอนระดับปริญญาตรี สาขาวิชาดนตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคเหนือตอนล่าง ด้านการสนับสนุนและสร้างแหล่งการเรียนรู้ จำแนกตามวุฒิทางการศึกษา

แหล่งการแปรปรวน	SS	Df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	.576	3	.192	.749	.531
ภายในกลุ่ม	7.690	30	.256		
รวมทั้งหมด	8.267	33			

จากตาราง 31 พบว่า ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยสมรรถภาพของผู้สอนระดับปริญญาตรี สาขาวิชาดนตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคเหนือตอนล่าง ด้านการสนับสนุนและสร้างแหล่งการเรียนรู้ จำแนกตามวุฒิทางการศึกษา พบว่าไม่แตกต่างกัน

2. จำนวนตามประสบการณ์ในการสอน

ตาราง 32 การเปรียบเทียบสมรรถภาพของผู้สอนระดับปริญญาตรี สาขาวิชาดนตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคเหนือตอนล่าง ด้านการสนับสนุนและสร้างแหล่งการเรียนรู้ จำนวนตามประสบการณ์ในการสอน

ประสบการณ์ในการสอน	จำนวนทั้งหมด	ค่าเฉลี่ย	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
	N	\bar{X}	SD
ต่ำกว่า 10 ปี	11	3.6477	.43596
10 – 20 ปี	5	3.4500	.22707
21 ปีขึ้นไป	16	4.0156	.54367
ไม่ระบุ	2	3.5625	.08839
รวม	34	3.7868	.50050

จากตาราง 32 พบว่า ค่าเฉลี่ยสมรรถภาพของผู้สอนระดับปริญญาตรี สาขาวิชาดนตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคเหนือตอนล่าง ด้านการสนับสนุนและสร้างแหล่งการเรียนรู้ จำนวนตามประสบการณ์ในการสอน พบว่าผู้สอนที่มีประสบการณ์ในการสอน ภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.78 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ .50

ตาราง 33 การวิเคราะห์ค่าแปรปรวน (ANOVA) สมรรถภาพของผู้สอนระดับปริญญาตรี สาขาวิชาดนตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคเหนือตอนล่าง ด้านการสนับสนุนและสร้างแหล่งการเรียนรู้ จำนวนตามประสบการณ์ในการสอน

แหล่งความแปรปรวน	SS	Df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	1.718	3	.573	2.624	.069
ภายในกลุ่ม	6.548	30	.218		
รวมทั้งหมด	8.267	33			

จากตาราง 33 พบว่า ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยสมรรถภาพของผู้สอนระดับปริญญาตรี สาขาวิชาดนตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคเหนือตอนล่าง ด้านการสนับสนุนและสร้างแหล่งการเรียนรู้ จำนวนตามประสบการณ์ในการสอน พบว่าไม่แตกต่างกัน

3. จำแนกตามขนาดของโปรแกรมวิชา

ตาราง 34 การเปรียบเทียบสมรรถภาพของผู้สอนระดับปริญญาตรี สาขาวิชาดนตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคเหนือตอนล่าง ด้านการสนับสนุนและสร้างแหล่งการเรียนรู้ จำแนกตามขนาดของโปรแกรมวิชา

ขนาดของโปรแกรมวิชา	จำนวนทั้งหมด	ค่าเฉลี่ย	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
	N	\bar{X}	SD
ขนาดเล็ก	8	3.7188	.58915
ขนาดกลาง	22	3.8466	.51457
ไม่ระบุ	4	3.5938	.06250
รวม	34	3.7868	.50050

จากตาราง 34 พบว่า ค่าเฉลี่ยสมรรถภาพของผู้สอนระดับปริญญาตรี สาขาวิชาดนตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคเหนือตอนล่าง ด้านการสนับสนุนและสร้างแหล่งการเรียนรู้ จำแนกตามขนาดของโปรแกรมวิชา พบว่าผู้สอนโปรแกรมวิชาในภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.78 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ .50

ตาราง 35 การวิเคราะห์ค่าแปรปรวน (ANOVA) สมรรถภาพของผู้สอนระดับปริญญาตรี สาขาวิชาดนตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคเหนือตอนล่าง ด้านการสนับสนุนและสร้างแหล่งการเรียนรู้ จำแนกตามขนาดของโปรแกรมวิชา

แหล่งการแปรปรวน	SS	Df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	.265	2	.132	.513	.604
ภายในกลุ่ม	8.002	31	.258		
รวมทั้งหมด	8.267	33			

จากตาราง 35 พบว่า ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยสมรรถภาพของผู้สอนระดับปริญญาตรี สาขาวิชาดนตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคเหนือตอนล่าง ด้านการสนับสนุนและสร้างแหล่งการเรียนรู้ จำแนกตามขนาดของโปรแกรมวิชา พบว่าไม่แตกต่างกัน

3.4.4 ด้านการวัดและประเมินผล

ในการเปรียบเทียบสมรรถภาพด้านการวัดและประเมินผล จำแนกตามวุฒิทางการศึกษา ประสบการณ์ในการสอนและขนาดของโปรแกรมวิชา ดังนี้

1. จำแนกตามวุฒิการศึกษา

ตาราง 36 การเปรียบเทียบสมรรถภาพของผู้สอนระดับปริญญาตรี สาขาวิชาดนตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคเหนือตอนล่าง ด้านการวัดและประเมินผล จำแนกตามวุฒิทางการศึกษา

วุฒิทางการศึกษา	จำนวนทั้งหมด	ค่าเฉลี่ย	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
	N	\bar{X}	SD
ปริญญาตรี	20	4.0900	1.22837
ปริญญาโท	11	4.1394	.38001
ปริญญาเอก	1	3.8667	.
ไม่ระบุ	2	4.0333	.98995
รวม	34	4.0961	.97196

จากตาราง 36 พบว่า ค่าเฉลี่ยสมรรถภาพของผู้สอนระดับปริญญาตรี สาขาวิชาดนตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคเหนือตอนล่าง ด้านการวัดและประเมินผล จำแนกตามวุฒิทางการศึกษา พบว่าผู้สอนที่มีวุฒิทางการศึกษา ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.09 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ .97

ตาราง 37 การวิเคราะห์ความแปรปรวน (ANOVA) สมรรถภาพของผู้สอนระดับปริญญาตรี สาขาวิชาดนตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคเหนือตอนล่าง ด้านการวัดและประเมินผล จำแนกตามวุฒิทางการศึกษา

แหล่งการแปรปรวน	SS	Df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	.082	3	.027	.026	.994
ภายในกลุ่ม	31.093	30	1.036		
รวมทั้งหมด	31.175	33			

จากตาราง 37 พบว่า ผลการวิเคราะห์ที่เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยสมรรถภาพของผู้สอนระดับปริญญาตรี สาขาวิชาดนตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคเหนือตอนล่าง ด้านการวัดและประเมินผล จำแนกตามวุฒิทางการศึกษา พบว่าไม่แตกต่างกัน

2. จำแนกตามประสบการณ์ในการสอน

ตาราง 38 การเปรียบเทียบสมรรถภาพของผู้สอนระดับปริญญาตรี สาขาวิชาดนตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคกลาง ด้านการวัดและประเมินผล จำแนกตามประสบการณ์ในการสอน

ประสบการณ์ในการสอน	จำนวน	ค่าเฉลี่ย	ค่าความเบี่ยงเบน
	ทั้งหมด		มาตรฐาน
	N	\bar{X}	SD
ต่ำกว่า 10 ปี	11	3.9091	.45925
10 – 20 ปี	5	3.7200	.38701
21 ปีขึ้นไป	16	4.3500	1.30014
ไม่ระบุ	2	4.0333	.98995
รวม	34	4.0961	.97196

จากตาราง 38 พบว่า ค่าเฉลี่ยสมรรถภาพของผู้สอนระดับปริญญาตรี สาขาวิชาดนตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคเหนือตอนล่าง ด้านการวัดและประเมินผล จำแนกตามประสบการณ์ในการสอน พบว่าผู้สอนที่มีประสบการณ์ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.09 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ .97

ตาราง 39 การวิเคราะห์ค่าแปรปรวน (ANOVA) สมรรถภาพของผู้สอนระดับปริญญาตรี สาขาวิชาดนตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคเหนือตอนล่าง ด้านการวัดและประเมินผล จำแนกตามประสบการณ์ในการสอน

แหล่งความแปรปรวน	SS	Df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	2.131	3	.710	.734	.540
ภายในกลุ่ม	29.044	30	.968		
รวมทั้งหมด	31.175	33			

จากตาราง 39 พบว่า ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยสมรรถภาพของผู้สอนระดับปริญญาตรี สาขาวิชาดนตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคเหนือตอนล่าง ด้านการวัดและประเมินผล จำแนกตามประสบการณ์ในการสอน พบว่าไม่แตกต่างกัน

3. จำแนกตามขนาดของโปรแกรมวิชา

ตาราง 40 การเปรียบเทียบสมรรถภาพของผู้สอนระดับปริญญาตรี สาขาวิชาดนตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคเหนือตอนล่าง ด้านการวัดและประเมินผล จำแนกตามขนาดของโปรแกรมวิชา

ขนาดของโปรแกรมวิชา	จำนวนทั้งหมด	ค่าเฉลี่ย	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
	N	\bar{X}	SD
ขนาดเล็ก	8	4.4917	1.83335
ขนาดกลาง	22	4.0030	.46711
ไม่ระบุ	4	3.8167	.66081
รวม	34	4.0961	.97196

จากตาราง 40 พบว่า ค่าเฉลี่ยสมรรถภาพของผู้สอนระดับปริญญาตรี สาขาวิชาดนตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคเหนือตอนล่าง ด้านการวัดและประเมินผล จำแนกตามขนาดของโปรแกรมวิชา พบว่าผู้สอนโปรแกรมวิชา ภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.09 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ .97

ตาราง 41 การวิเคราะห์ค่าแปรปรวน (ANOVA) สมรรถภาพของผู้สอนระดับปริญญาตรี สาขาวิชาดนตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคเหนือตอนล่าง ด้านการวัดและประเมินผล จำแนกตามขนาดของโปรแกรมวิชา

แหล่งการแปรปรวน	SS	Df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	1.755	2	.877	.924	.407
ภายในกลุ่ม	29.420	31	.949		
รวมทั้งหมด	31.175	33			

จากตาราง 41 พบว่า ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยสมรรถภาพของผู้สอน
ระดับปริญญาตรี สาขาวิชาดนตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคเหนือตอนล่าง ด้านการวัดและ
ประเมินผล จำแนกตามขนาดของ โปรแกรมวิชา พบว่าไม่แตกต่างกัน

บทที่ 5

สรุป อภิปราย และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาสมรรถภาพของผู้สอนระดับปริญญาตรีโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ สาขาวิชาดนตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคเหนือตอนล่าง ในการจัดการเรียนการสอน โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย เพื่อศึกษาสมรรถภาพที่จำเป็นและเพื่อเปรียบเทียบสมรรถภาพในการจัดการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญของผู้สอนระดับปริญญาตรี สาขาวิชาดนตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคเหนือตอนล่าง โดยจำแนกตามวุฒิทางการศึกษา ประสบการณ์ในการสอน และขนาดของโปรแกรมวิชา

วิธีการวิจัย ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้สอนในระดับปริญญาตรี สาขาวิชาดนตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคเหนือตอนล่าง จำนวน 42 คน เก็บข้อมูลได้ 34 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 80.95 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบประเมินพฤติกรรมจัดการเรียนการสอนของผู้สอนที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้น มีจำนวน 54 ข้อ เป็นแบบประเมินแบบมาตราส่วน 5 ช่อง มีความเที่ยงตรงโดยเฉลี่ย 0.80 และมีความเชื่อถือเท่ากับ 0.99 การเก็บรวบรวมข้อมูล โดยการส่งไปทางไปรษณีย์ให้ประธานโปรแกรมวิชาดนตรีช่วยเก็บให้ ส่วนการวิเคราะห์ข้อมูลได้วิเคราะห์ระดับสมรรถภาพของผู้สอนในการจัดการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ ในด้านความรู้ ความเข้าใจในการวางแผนการสอน การจัดกิจกรรมการสอน การสนับสนุนและการสร้างการเรียนรู้ และการวัดผลประเมินผล ตลอดจนการเปรียบเทียบสมรรถภาพดังกล่าว โดยการจำแนกตามวุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการสอน และขนาดของโปรแกรมวิชา ซึ่งสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ประกอบด้วย ร้อยละ ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และ F - test

สรุปผลการวิจัย ผลการวิจัยพบว่า

1 สมรรถภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ข้อมูลทั่วไป

1.1 ผู้ตอบแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่าง 42 คน ตอบแบบสอบถามกลับมา 34 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 80.95

1.2 ด้านวุฒิการศึกษา พบว่า ผู้สอนส่วนใหญ่ยังมีวุฒิปริญญาตรี เป็นส่วนใหญ่คิดเป็นค่าร้อยละ 58.8 ส่วนปริญญาเอกน้อยที่สุดร้อยละ 5.9

1.3 ด้านประสบการณ์ในการสอน พบว่า ผู้สอนที่มีประสบการณ์การสอน 21 ปีขึ้นไป มากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 47.1 ส่วน 11-20 ปี น้อยที่สุดร้อยละ 14.7

1.4 ด้านขนาดของโปรแกรมวิชา พบว่า โปรแกรมวิชาคนตรีในมหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคเหนือตอนล่าง อยู่ในขนาดกลางร้อยละ 64.7

2 สมรรถภาพของผู้สอนระดับปริญญาตรี สาขาวิชาคนตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคเหนือตอนล่างในการจัดการเรียนการสอน โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญรวมทุกด้านอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.0116$, S.D. = .5322)

3 เมื่อวิเคราะห์เป็นรายด้าน พบว่า สมรรถภาพของผู้สอนระดับปริญญาตรี สาขาวิชาคนตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคเหนือตอนล่าง อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.0116$, S.D. = .5332) โดยมีรายละเอียดจำแนกได้ดังนี้

3.1 ด้านความรู้ความเข้าใจในการวางแผนการสอนอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.0368$)

3.2 ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.1269$)

3.3 ด้านการสนับสนุนและสร้างแหล่งการเรียนรู้อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.7868$)

3.4 ด้านการวัดและประเมินผลอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.0961$)

4 ผลการเปรียบเทียบสมรรถภาพของผู้สอนระดับปริญญาตรี สาขาวิชาคนตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคเหนือตอนล่าง ทั้งสมรรถภาพโดยรวมและรายด้านตามวุฒิทางการศึกษา ประสบการณ์ในการสอน และขนาดของโปรแกรมวิชา โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

4.1 สมรรถภาพในการจัดการเรียนการสอน โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญโดยรวมทุกด้าน โดยเปรียบเทียบตามวุฒิทางการศึกษาและประสบการณ์ในการสอนไม่แตกต่างกัน

4.2 สมรรถภาพในการจัดการเรียนการสอน โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญโดยรวมทุกด้าน โดยเปรียบเทียบตามขนาดของโปรแกรมวิชาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.01

4.3 เมื่อพิจารณาสภาพตามรายด้าน เช่น ความรู้ความเข้าใจในการวางแผนการสอน ด้านการจัดกิจกรรมการสอน ด้านการสนับสนุนและสร้างแหล่งการเรียนรู้ และด้านการวัดและประเมินผล พบว่า

4.3.1 ด้านความรู้ความเข้าใจในการวางแผนการสอนของผู้สอน พบว่าไม่แตกต่างกัน เมื่อเปรียบเทียบกันตามวุฒิทางการศึกษา ประสบการณ์ในการสอนและขนาดของโปรแกรมวิชา

4.3.2 ด้านการจัดการเรียนการสอน พบว่า ไม่แตกต่างกัน ตามวุฒิทางการศึกษาและประสบการณ์ในการสอน แต่ขนาดของโปรแกรมวิชามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ โดยโปรแกรมวิชานาคนกลางสูงกว่าโปรแกรมวิชานาคนเล็ก อย่างมีนัยสำคัญ

4.3.3 ด้านการสนับสนุนและสร้างแหล่งเรียนรู้ พบว่า ไม่แตกต่างกัน ทั้งวุฒิทางการศึกษา ประสบการณ์ในการสอน และขนาดของโปรแกรมวิชา

4.3.4 ด้านการวัดและประเมินผล พบว่า ไม่แตกต่างกัน ทั้งวุฒิทางการศึกษา ประสบการณ์ในการสอน และขนาดของโปรแกรมวิชา

อภิปรายผล

1. สมรรถภาพของผู้สอนในการจัดกิจกรรมการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยรวมทุกด้านอยู่ระดับมาก ผลการวิจัยนี้แสดงให้เห็นว่าระดับสมรรถภาพของผู้สอนระดับปริญญาตรี สาขาวิชาดนตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคเหนือตอนล่าง ที่จะจัดกิจกรรมการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ยังอยู่ในระดับที่มากพอที่จะนำไปปฏิบัติกระบวนการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญได้ ทั้งนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ศรีพรหม เวียงทองและคณะ (2542 : 80 – 81) ได้ศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความสำเร็จของการจัดการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง พบว่าปัจจัยความพร้อมทางด้านการใช้ ด้านหลักสูตร ด้านบุคลากร อาคารสถานที่ ด้านการใช้วัสดุอุปกรณ์ และด้านการประชาสัมพันธ์ ส่งผลต่อการจัดการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางปัจจัยด้านกระบวนการหวังผลเช่นเดียวกัน ดังนั้นเมื่อผู้สอนมีสมรรถภาพในด้านการจัดกิจกรรมการสอนอยู่ระดับมาก จึงส่งผลต่อการพัฒนากระบวนการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญอย่างแน่นอน

นอกจากนี้ผลการวิจัยยังสอดคล้องกับ จินดา เพ็ชรรัตน์ (2543 : 74) ที่ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดพิษณุโลก พบว่ามีระดับการปฏิบัติในการเตรียมการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญอยู่ระดับมาก แต่ถึงแม้ว่าการวิจัยนี้จะไม่ได้ศึกษาสมรรถภาพของครูโดยตรงแต่ชี้ให้เห็นว่าโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดพิษณุโลก ได้ปฏิบัติกิจกรรมการเรียนโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญในระดับมาก ยังแสดงว่าครูจะต้องมีสมรรถภาพในการปฏิบัติการสอนอยู่ในระดับสูง

การที่ผู้สอนระดับปริญญาตรี สาขาวิชาดนตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคเหนือตอนล่าง มีสมรรถภาพอยู่ในระดับมากอาจเป็นเพราะว่าการบริหารจัดการในโปรแกรมวิชามีนโยบายมุ่งเน้นการพัฒนาบุคลากรให้มีสมรรถภาพการจัดกิจกรรมการสอน โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญอย่างจริงจัง

2. เมื่อพิจารณาสมรรถภาพเฉพาะด้าน ประกอบด้วย ด้านความรู้ความเข้าใจในการวางแผนการสอน ด้านการจัดกิจกรรมการสอน ด้านการสนับสนุนและสร้างแหล่งการเรียนรู้ และด้านการวัดและประเมินผลอยู่ในระดับมากทุกด้าน แสดงว่าสมรรถภาพของผู้สอนระดับปริญญาตรี สาขาวิชาดนตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคเหนือตอนล่างที่สอนวิชาดนตรี ระดับปริญญาตรีเป็นธรรมชาติของวิชาที่ต้องสอนแบบเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญอยู่แล้วจึงจะทำให้บัณฑิตจบแล้วสามารถที่จะออกไปประกอบอาชีพได้

3. เมื่อเปรียบเทียบสมรรถภาพ โดยรวมตามวุฒิทางการศึกษาและประสบการณ์ในการสอน พบว่า สมรรถภาพของผู้สอนระดับปริญญาตรี สาขาวิชาดนตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคเหนือตอนล่าง ไม่แตกต่างกัน ซึ่งแสดงว่าวุฒิทางการศึกษาและประสบการณ์ในการสอน ไม่ได้ทำให้สมรรถภาพของผู้สอนแตกต่างกันซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของจินดา เพ็ชรรัตน์ (2543 : 74) เนาวรัตน์ สร้อยนุ้ม (2543) และทิพย์วรรณ คล้าคง (2544) ซึ่งพบว่าปัจจัยทั้งสองไม่มีผลต่อการปฏิบัติการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ

สาเหตุที่ทำให้เกิดผลดังนี้อาจเป็นเพราะว่าเรื่องการจัดกิจกรรมการสอน โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญเป็นเทคนิคการสอนที่สำคัญและจำเป็นมาก ประกอบกับผู้สอนระดับปริญญาตรีเป็นผู้ที่จบการศึกษามาสูงและมีประสบการณ์การทำงานมามากจึงทำให้ผู้ที่วุฒิทางการศึกษาดังกล่าวและประสบการณ์ในการสอนต่างกันจึงมีสมรรถภาพไม่แตกต่างกัน

4. ผลการวิจัยพบว่า สมรรถภาพในการจัดกิจกรรมการสอนของผู้สอนจะแตกต่างกันไปตามขนาดของโปรแกรมวิชา โดยเฉพาะโปรแกรมวิชาขนาดกลางและขนาดเล็กมีสมรรถภาพแตกต่างกัน แสดงว่าปัจจัยทางการบริหารมีผลต่อสมรรถภาพของผู้สอนในการจัดกิจกรรมการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ณรงค์ จันทุม (2539) ศรีพรรณ เวียนทอง และคณะ (2542) และจินดา เพ็ชรรัตน์ (2543) มนัส เรืองเดช (2544) ที่พบว่าปัจจัยด้านการบริหารส่งผลต่อการจัดกิจกรรมการสอน โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญอย่างยิ่ง

5. เป็นที่น่าสังเกตว่า สมรรถภาพด้านความรู้ความเข้าใจในการวางแผนการสอนของผู้สอนไม่แตกต่างกันทั้งการจำแนกตามวุฒิทางการศึกษา ประสบการณ์ในการสอน และขนาดของโปรแกรมวิชา อาจเป็นเพราะว่าความรู้ความเข้าใจในการวางแผนการสอนของผู้สอนอยู่ในระดับเดียวกัน ได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่องและมีความชัดเจนในการสอนรายวิชาปฏิบัติอยู่แล้ว

6. สมรรถภาพด้านการสนับสนุนและสร้างแหล่งการเรียนรู้ไม่แตกต่างกัน เมื่อจำแนกตามวุฒิทางการศึกษา ประสบการณ์ในการสอน และขนาดของโปรแกรมวิชา อาจเป็นเพราะว่าความชัดเจนในแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ มีความชัดเจน จนทำให้ผู้ปฏิบัติที่วุฒิทางการศึกษา ประสบการณ์ในการสอนหรือแม้แต่วาระบบบริหารในโปรแกรมวิชาขนาดกลาง ขนาดเล็ก เห็นแนวทางชัดเจน จึงมีระดับสมรรถภาพที่ไม่ต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. ควรจะได้พัฒนารูปแบบและแนวทางการจัดกิจกรรมการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ ให้มีหลักการ วิธีการในทางปฏิบัติให้ชัดเจนทั่วทุกรายวิชา (โปรแกรมวิชา)
2. พัฒนานโยบายการบริหารงานในการจัดการศึกษาของคณะและมหาวิทยาลัย ให้ชัดเจนในการบริหารจัดการให้โปรแกรมวิชาจัดกิจกรรมการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ เพื่อให้โปรแกรมวิชาต่างๆ ได้รับความชัดเจนในทางปฏิบัติ
3. พัฒนาผู้สอนให้มีสมรรถภาพในการจัดการเรียนการสอนให้สูงขึ้น โดยเฉพาะด้านการวัดและประเมินผล ด้านการจัดกิจกรรมการสอน และการสนับสนุนและสร้างแหล่งการเรียนรู้

ข้อเสนอแนะในการวิจัย

1. ศึกษาหาคู่ปัจจัยที่ทำให้สมรรถภาพของผู้สอนระดับปริญญาตรี สาขาวิชาดนตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคเหนือตอนล่าง มีสมรรถภาพในการจัดการเรียนการสอน โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญแตกต่างกัน
2. วิจัยและพัฒนาเทคนิคการจัดกิจกรรมการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ
3. วิจัยและพัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรมผู้สอนในการพัฒนาหลักสูตรและกิจกรรมการสอน โดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเชื่อมโยงกับองค์ความรู้ไปปฏิบัติจริง
4. วิจัยและพัฒนาแบบมีส่วนร่วมกับมหาวิทยาลัยอื่นๆ ถึงวิธีการพัฒนาแหล่งการเรียนรู้

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรมวิชาการ กองการวิจัยทางการศึกษา. (2541). การศึกษาสภาพความคาดหวังสภาพปัจจุบันและปัญหาของการจัดกระบวนการเรียนการสอนระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา ในวิชาภาษาไทย ภาษาอังกฤษ คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี. กรุงเทพมหานคร : กรมวิชาการ.
- จินดา เพ็ชรรัตน์. (2543). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดพิษณุโลก. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา สถาบันราชภัฏพิบูลสงคราม พิษณุโลก.
- ชาติรี เกิดธรรม. (2542). การเรียนการสอนวิทยาศาสตร์เน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลาง. กรุงเทพมหานคร : บริษัทเซ็นเตอร์ดีสคัฟเวอรี จำกัด.
- ชนาธิป พรกุล. (2544). การจัดการเรียนการสอนแบบเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง. วารสารวิชาการ กรุงเทพมหานคร : กรมวิชาการกระทรวงศึกษาธิการ.
- ณรงค์ จันทุม. (2539). การศึกษาปัญหาการใช้สื่อการสอนวิชาพีในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดพิษณุโลก. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาอุตสาหกรรมศึกษา มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- ทัศนีย์ สุขเมธี. (2533). พฤติกรรมการสอนวิชาภาษาไทยระดับมัธยมศึกษา. กรุงเทพมหานคร วิทยาลัยครูชนนบุรี สหวิทยาเขตรัตนโกสินทร์.
- ธีระศักดิ์ ลิขิตวัฒน์เศรษฐ. (2544). จัดการสื่อเพื่อการปฏิรูป. วารสารวิชาการ กรมวิชาการ กรุงเทพมหานคร : กระทรวงศึกษาธิการ.
- นิพนธ์ กิनावงศ์. (2523). หลักเบื้องต้นกับการบริหารโรงเรียนและนิเทศการศึกษา. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์พิมพ์มณเฑศ.
- เนาวรัตน์ สร้อยนุ้ม. (2543). ปัญหาการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาประชาธิปไตย ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดพิษณุโลก. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา สถาบันราชภัฏพิบูลสงคราม พิษณุโลก.
- ประคอง กรรณสูตร. (2538). สถิติเพื่อการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- พจน์ สะเพียรชัยและคณะ. (2529). รายงานการวิจัยเรื่ององค์กำหนดประสิทธิผลของโรงเรียน.
กรุงเทพมหานคร : ห้างหุ้นส่วนจำกัดพินนี้พับบลิชชิง.
- ทิพย์วรรณ คล้าคง. (2544). การศึกษาสภาพการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับพระราช
บัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานการ
ประถมศึกษาจังหวัดสุโขทัย. วิทยานิพนธ์หลักสูตรครุศาสตร มหาบัณฑิต สาขาการ
บริหารการศึกษา สถาบันราชภัฏพิบูลสงคราม พิษณุโลก.
- ไพฑูรย์ สีนลาร์จน์. (2542). หลักและวิธีการสอนระดับอุดมศึกษา. กรุงเทพมหานคร :
ไทยวัฒนาพานิช.
- พระราชวรมนี. (2543). กระบวนการเรียนรู้ในพระพุทธศาสนา. กรุงเทพมหานคร : กรมวิชาการ
กระทรวงศึกษาธิการ.
- ภิญโญ สาร. (2523). การบริหารโรงเรียน. กรุงเทพมหานคร : โอเดียนสโตร์.
- มนัส เรื่องเดช. (ม.ป.ป.). รายงานการพัฒนาและผลการใช้เอกสารประกอบการนิเทศ
การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง วิชาสังคมศึกษา
ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 7. พิษณุโลก :
หน่วยศึกษานิเทศก์ เขตการศึกษา 7.
- วไลพร คุโณทัย. (2530). หลักการสอน. กรุงเทพมหานคร : กองส่งเสริมวิทยฐานะครู กรมการ
ฝึกหัดครู กระทรวงศึกษาธิการ.
- วิเศษ ชินวงศ์. (2544). ปฏิรูปการเรียนรู้ : ผู้เรียนสำคัญที่สุด. วารสารวิชาการ กรุงเทพมหานคร :
กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ.
- ศรีพรรณ เวียนทอง และคณะ. (2542). ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความสำเร็จของการจัดการเรียนการ
สอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางในโรงเรียนสองแควพิทยาคม จังหวัดเชียงใหม่. วิทยา
นิพนธ์ ปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- สรรค์ วรอินทร์. (2529). การพัฒนาชุดกรฝึกอบรมเพื่อพัฒนาระดับความสามารถทางเศรษฐกิจ
ของเยาวชนนอกโรงเรียน. ปริญญาคุฎุบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร.
- สุภาพร กิตินันท์. (2543). การศึกษาบทบาทหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษาและครูตามพระราช
บัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู
โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดพิษณุโลก. วิทยานิพนธ์หลักสูตร
ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา สถาบันราชภัฏพิบูลสงคราม
พิษณุโลก.

- สุภรณ์ สถาพงษ์. (2543). **กรอบความคิดและข้อเสนอแนะการวิจัยเพื่อการปฏิรูปการเรียนรู้ของ
สังคมไทย**. วารสารวิชาการ กรุงเทพมหานคร : กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ.
- สายสวาท สากรัด. (2543). **ปัจจัยบางประการที่สัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชา
คณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประม
ติศึกษา จังหวัดพิจิตร**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาการวัดผลการศึกษา
มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. (ม.ป.ป.). **จุดประกายการปฏิรูปกระบวนการ
เรียนรู้**. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ
กระทรวงศึกษาธิการ.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2542). **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.
2542**. กรุงเทพมหานคร : สำนักนายกรัฐมนตรี.
- อากร ใจเที่ยง. (2540). **หลักการสอน**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ โอ เอส พรินติ้ง เฮาส์.
- Bloom, Benjamin S. (1976). **Human characteristic and school learning**. New York
McGraw Hill.
- Gronluna, Norman E. and Robert L. Linn. (1990). **Measurement and Evaluation in
Teaching**. New York : Macmillian Publishing.
- Snel, Matha E. (1993). **Instruction of Students with Severe Disabilities**. New York :
Merrill.
- Tickon, Sidney. G. (1971). **An Evaluation of Instruction Technology**. New York :
RR.B B Bowker.
- Rothwell, William J. "Strategic Curriculum Design for Management Training."
The Journal of Management Development. Vol 3 November 3,1984.

ภาคผนวก

แบบสอบถาม

เรื่อง การศึกษาสมรรถภาพที่จำเป็นในการจัดการเรียนการสอน โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ
ของผู้สอนระดับปริญญาตรี สาขาวิชาดนตรี : เฉพาะมหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคเหนือ
ตอนล่าง

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามนี้ ใช้ประเมินพฤติกรรมการสอนของผู้สอนระดับปริญญาตรี สาขาวิชาดนตรี กลุ่มมหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือตอนล่าง
2. แบบสอบถามนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสมรรถภาพที่จำเป็นและเปรียบเทียบสมรรถภาพในการจัดกิจกรรมการสอนของผู้สอน โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ จำแนกตามวุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดของโปรแกรมวิชา ข้อมูลที่ได้จะเป็นประโยชน์สำหรับการเสนอแนะนโยบาย และใช้เป็นแนวทางในการฝึกอบรมผู้สอนให้มีความรู้ความสามารถในการพัฒนาและปรับปรุงการจัดกิจกรรมการสอน โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ ได้อย่างมีคุณภาพและประสิทธิภาพ
3. แบบประเมินนี้มีทั้งหมด 2 ตอน คือ
ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม
ตอนที่ 2 สมรรถภาพที่จำเป็นในการจัดกิจกรรมการสอน โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ
4. ข้อมูลจากแบบสอบถามนี้ไม่มีผลต่อการปฏิบัติงานของท่านแต่อย่างใด จะใช้เพื่อการวิจัยเท่านั้น

ขอบคุณที่ให้ความร่วมมือ

นายศธน โรจนตระกูล

ผู้วิจัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม จังหวัดพิษณุโลก

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงใน () ที่ตรงกับความเป็นจริงเกี่ยวกับตัวท่าน

1. วุฒิทางการศึกษาสูงสุด
 - () ปริญญาตรี
 - () ปริญญาโท
 - () ปริญญาเอก
2. ประสบการณ์ในการสอน
 - () ต่ำกว่า 10 ปี
 - () 10 – 20 ปี
 - () 21 ปีขึ้นไป
3. ขนาดของโปรแกรมวิชา
 - () ขนาดเล็ก (จำนวนนักศึกษาไม่เกิน 50 คน)
 - () ขนาดกลาง (จำนวนนักศึกษาตั้งแต่ 51 – 100 คน)
 - () ขนาดใหญ่ (จำนวนนักศึกษาตั้งแต่ 101 คนขึ้นไป)

ตอนที่ 2 แบบประเมินสมรรถภาพที่จำเป็นของผู้สอนในการจัดกิจกรรมการสอน โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ

คำชี้แจง

1. แบบประเมินสมรรถภาพการสอนฯ นี้จากการประเมินทั้งหมด 4 ด้าน คือ
 - 1.1 ความรู้ความเข้าใจในการวางแผนการสอน
 - 1.2 การจัดกิจกรรมการสอน
 - 1.3 สนับสนุนและสร้างแหล่งการเรียนรู้
 - 1.4 การวัดและประเมินผล
2. ให้ผู้ประเมินใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความเป็นจริง ตัวอย่าง

รายการประเมิน	ระดับความจำเป็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. มุ่งให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง		✓			

หมายความว่า ผู้สอนจัดกิจกรรมการสอนโดยมุ่งให้นักศึกษาเกิดการเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง อยู่ในระดับมาก

แบบประเมินสมรรถภาพที่จำเป็นของผู้สอนในการจัดกิจกรรมการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ

รายการประเมิน	ระดับความจำเป็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ความรู้ความเข้าใจในการวางแผนการสอน					
1. มีความรู้ความเข้าใจในหลักสูตรเป็นอย่างดี					
2. มีความรู้ในเนื้อหาวิชาที่สอนอย่างแม่นยำ กว้างขวางและลึกซึ้ง					
3. มีการจัดทำโครงการสอนในแต่ละรายวิชา					
4. จัดลำดับกิจกรรมการสอนได้อย่างเหมาะสม					
5. มีการกำหนดจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมของรายวิชา					
6. เลือกกิจกรรมให้สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้					
7. จัดหลักสูตรการเรียนการสอนให้เกิดการบูรณาการ					
8. ตอบสนองความสนใจของผู้เรียน					
9. ตอบสนองความรู้และความถนัดของผู้เรียน					
10. มุ่งให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง					
11. ยึดถือความแตกต่างระหว่างบุคคลเป็นสำคัญ					
12. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนกำหนดแผนการเรียนร่วมกัน					
การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน					
13. แจงจุดประสงค์การเรียนรู้ให้ผู้เรียนทราบ					
14. ดำเนินการสอนตามลำดับขั้นตอนที่เตรียมไว้					
15. ทบทวนความรู้เดิมเพื่อเชื่อมโยงกับเนื้อหาที่จะเรียนใหม่					
16. กระตุ้นและส่งเสริมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนการสอน					
17. มีเทคนิคในการใช้คำถามเพื่อให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น					
18. มีการใช้คำถามกระตุ้นให้ผู้เรียน คิด วิเคราะห์ สังเคราะห์					
19. ใช้วิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย					
20. เน้นทักษะกระบวนการให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติจริง					
21. เน้นกระบวนการคิดและการแก้ปัญหาที่หลากหลาย					

รายการประเมิน	ระดับความจำเป็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
22. จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้มีโอกาสประสบความสำเร็จตามความแตกต่างระหว่างบุคคล					
23. เอาใจใส่ผู้เรียนอย่างทั่วถึง					
24. เน้นให้ผู้เรียนทำกิจกรรมกลุ่ม					
25. ผู้สอนมีความเป็นประชาธิปไตยเปิดโอกาสให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้					
26. ผู้สอนเน้นบทบาทการสนับสนุนและช่วยเหลือให้เกิดการเรียนรู้เป็นสำคัญ					
27. ผู้สอนเคารพความคิดเห็นของนักศึกษาแต่ละคนอย่างจริงจัง					
28. ผู้สอนมีเทคนิคในการดึงความสนใจของนักศึกษาให้อยู่กับผู้เรียน					
29. ผู้สอนมีเทคนิคการเสริมแรงได้อย่างมีประสิทธิภาพ					
30. ผู้สอนใช้นวัตกรรม สื่อ และเทคโนโลยีที่ส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน					
31. ผู้สอนส่งเสริมให้ผู้เรียน ฝึกคิด ฝึกทำ และฝึกปรับปรุงตนเอง					
สนับสนุนและสร้างแหล่งการเรียนรู้					
32. จัดชั้นเรียนให้สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนการสอน					
33. จัดสิ่งแวดล้อมที่ส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างเหมาะสม					
34. ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัสดุท้องถิ่นในการสร้างนวัตกรรม					
35. มีการประยุกต์ใช้ความรู้และเชื่อมโยงประสบการณ์กับชีวิตจริง					
36. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนวางแผนขั้นตอนในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง					

รายการประเมิน	ระดับความจำเป็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
37. ใช้แหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลายทั้งในและนอกมหาวิทยาลัย					
38. จัดทำใบความรู้ ใบงาน หรือศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง ที่มีข้อมูลให้ผู้เรียนค้นคว้าตามความต้องการ					
39. ใช้สื่อการสอน ได้สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้					
การวัดและประเมินผล					
40. กำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายในการประเมินชัดเจน					
41. ประเมินผลการเรียนรู้โดยยึดจุดประสงค์การเรียนรู้เป็นเกณฑ์					
42. การวัดผลจะเน้นกระบวนการเรียนรู้เป็นสำคัญ					
43. ผู้สอนสามารถใช้คำถามเป็นเครื่องนำทางในการเรียนรู้					
44. มีการวัดผลโดยใช้ผลงานเป็นสำคัญ					
45. ใช้วิธีการวัดและประเมินผลหลากหลาย					
46. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการวัดผลและประเมินผล					
47. วัดและประเมินผลตามสภาพจริง					
48. ให้งานหรือการบ้านที่เหมาะสมกับสิ่งที่ต้องการจะพัฒนาให้เกิดขึ้นกับตัวนักศึกษา					
49. นำผลการประเมินไปพัฒนาการสอน					
50. มีการวิจัยในชั้นเรียน					
51. นำข้อมูลจากการวิจัยไปปรับปรุงการเรียนการสอนให้ดีขึ้น					
52. สังเกตและประเมินพัฒนาการของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง					
53. ฝึกให้ผู้เรียนประเมินปรับปรุงตนเอง					
54. ฝึกให้ผู้เรียนยอมรับผู้อื่น					

ประวัติผู้วิจัย

1. ชื่อ นายสรน นามสกุล โรจนตระกูล
MR.SATANA ROJANATRAKUL
2. หมายเลขบัตรประจำตัวประชาชน 3 2201 00199 06 5
3. ตำแหน่งปัจจุบัน รองศาสตราจารย์
4. หน่วยงาน คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ โทร 0-5526-7087-8
5. ประวัติการศึกษา ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการอุดมศึกษา
6. สาขาวิชาแบบที่มีความชำนาญพิเศษ ดนตรี
7. ประสบการณ์เกี่ยวกับงานวิจัย 10 ปี
8. งานวิจัยที่ทำเสร็จแล้ว 6 เรื่อง
9. งานวิจัยที่กำลังดำเนินการ 1 เรื่อง